

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra žurnalistiky

Bakalářská práce

2023

David Strnad

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra žurnalistiky

**Bipartismus americké žurnalistiky na příkladu
mediálního obrazu voleb do Kongresu v roce 2022**

Bakalářská práce

Autor práce: David Strnad

Studijní program: Mediální a komunikační studia

Vedoucí práce: PhDr. Petr Just, Ph.D.

Rok obhajoby: 2023

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne .....

David Strnad .....

Bibliografický záznam

STRNAD, David. Bipartismus americké žurnalistiky na příkladu mediálního obrazu voleb do Kongresu v roce 2022. Praha, 2023. Bakalářská práce (Bc). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Fakulta žurnalistiky. Vedoucí práce PhDr. Petr Just, Ph.D.

Rozsah práce: 224 512 znaků

Abstrakt

Tato bakalářská práce zpracovává téma vztahu americké žurnalistiky a politiky, konkrétně se zabývá stranickou inklinací mainstreamových médií k republikánům, či demokratům. Představuje obecné mediální i politické teorie, které následně aplikuje na konkrétní rámec vývoje vztahu americké politické a mediální scény. Pro úplnost zpracovávaného tématu bylo třeba popsat i termíny z politické teorie, neboť studovaný fenomén ve své podstatě obnáší mediální i politický rozměr. Práce také vychází z hypotézy představené ve *Čtyřech teoriích tisku*, která tvrdí, že média odrážejí společenský, tedy i politický systém, v němž působí. Kromě pojmů jako mediální bias, agenda-setting či framing je tak pojednáváno i o bipartismu či studiu vztahu médií a politiky. Práce nabízí též přehledy historického vývoje amerického stranicví i médií ve vztahu k politice. Dělení amerických médií do dvou skupin podle inklinace k jedné ze stran práce dokazuje nejen představením analytických projektů, které tento jev v současnosti studují, ale i vlastním výzkumem. Kvantitativní obsahová analýza s kvalitativními prvky v období dvou týdnů před americkými kongresovými volbami v roce 2022 a dvou týdnech po nich zkoumá a srovnává obsahové a žánrové zastoupení online verzí CNN a Fox News, včetně analýzy tonality článků a framingu témat. Hlavním cílem analýzy je kromě srovnání tematické agendy médií dokázat, že každé do jisté míry inklinuje k jedné ze dvou hlavních amerických politických stran.

Abstract

This bachelor's thesis deals with the relationship between American media and politics, particularly the partisan leaning of mainstream US media towards Republicans or Democrats. General media and political theories are introduced and then applied to a specific framework of the development of relationship between US media and political systems. It was necessary to include terms from political theory for completeness of the studied phenomenon which in itself is influenced by both media and politics. The thesis also draws on the hypothesis presented in *Four Theories of the Press* arguing that media reflect the social and therefore political system in which they operate. Hence, terms as media bias, agenda-setting or framing are accompanied by descriptions of a two-party system or the study of a general relationship between politics and the media. The thesis also offers overviews of the historical development of American politics and the media's relationship towards partisanship. The division of mainstream US media to two groups based on their appeal towards one of the parties is demonstrated not only by describing current analytical projects but also by own research. A quantitative content analysis with qualitative elements analyses and compares the thematic and genre representation of the online version of CNN and Fox News, including tonality analysis of articles and framing analysis of their topics. The main aim of the analysis - besides describing and comparing the thematic agenda of both outlets – is to prove that each tends to a degree to one of the main US political parties.

Klíčová slova

Média v USA, bipartismus, bias, framing, vliv politiky na média, kongresové volby

Keywords

Media in the US, two-party system, bias, framing, influence of politics on the media, Congressional election

Title/název práce

Bipartisanship of US journalism on the example of media coverage of the 2022 midterm election

Poděkování

Rád bych zde poděkoval svému vedoucímu bakalářské práce PhDr. Petru Justovi, Ph.D za cenné rady a zpětnou vazbu poskytované během psaní a za všechny čas věnovaný konzultacím a diskuzím.

OBSAH

Úvod	1
TEORETICKÁ ČÁST.....	3
1 Mediální teorie.....	3
1.1 Mediální bias.....	3
1.1.1 Gatekeeping bias	5
1.1.2 Coverage bias	7
1.1.3 Statement bias	8
1.2 Agenda-setting (Nastolování agendy).....	9
1.3 Framing (Rámování).....	10
2 Politické teorie.....	12
2.1 Stranický systém bipartismus.....	12
2.1.1 Duvergerův zákon – určující role volebního systému v bipartismu.....	14
2.2 Studium vztahu politického a mediálního systému.....	17
DESKRIPČNÍ ČÁST – POLITICKÁ A MEDIÁLNÍ SFÉRA USA	22
3 Americký bipartismus	22
3.1 Historický vývoj amerického stranictví	22
3.2 Aplikace Duvergerova zákona na americký bipartismus	34
3.3 Kongresové volby v USA	37
3.3.1 Volební systém.....	37
3.3.2 Výsledky midterms v roce 2022.....	38
3.3.3 Souhrn volebních statistik	39
4 Bipartismus amerických médií	42
4.1 Historie amerických médií ve vztahu k politice.....	42
4.1.1 Počáteční fáze – vznik stranického tisku.....	42
4.1.2 Nástup masmédií a vzdalování se politice	45
4.1.3 Občanská válka, nezávislost tisku a yellow journalism	46

4.1.4	Profesionalizace, regulace a éra objektivit ve 20. století.....	48
4.2	Američtí prezidenti 21. století a jejich vztah s médii.....	51
4.3	Výzkumy biasu amerických médií.....	56
4.3.1	Bias pohledem americké veřejnosti.....	56
4.3.2	Liberální, nebo konzervativní bias?	58
4.3.3	Bias v CNN a Fox News skrze analytické projekty	60
	PRAKTICKÁ ČÁST.....	65
5	Metodologie výzkumu.....	65
5.1	Výzkumné téma	65
5.2	Cíl výzkumu.....	65
5.3	Výzkumné otázky a hypotézy	65
5.4	Výzkumné metody	67
5.5	Výzkumné období.....	70
5.6	Výzkumný vzorek.....	71
5.7	Kategorizace proměnných.....	71
6	Výzkumná zpráva.....	74
6.1	Závěry 1. období výzkumu	74
6.1.1	Počet článků a frekvence publikování.....	74
6.1.2	Zastoupení témat	76
6.1.3	Poměr útvarů a žánrů.....	78
6.1.4	Tonalita v 1. období.....	81
6.1.5	Framing témat v 1. období	84
6.2	Závěry 2. období výzkumu	89
6.2.1	Počet článků a frekvence publikování.....	89
6.2.2	Zastoupení témat	91
6.2.3	Poměr útvarů a žánrů.....	93
6.2.4	Tonalita v 2. období.....	96
6.2.5	Framing témat v 2. období	99

6.3	Diskuze výzkumu.....	103
	Závěr.....	106
	Summary	108
	Seznam citované literatury	109
	Teze bakalářské práce.....	119
	Seznam příloh.....	122
	Vzor kódovací knihy	123

Úvod

Za téma své bakalářské práce jsem po úvaze zvolil rozdělení mainstreamových amerických médií na základě inklinace k jedné ze dvou hlavních stran – republikánům a demokratům. Dlouhodobě mě toto specifické dělení fascinovalo, protože alespoň ve srovnání s českými médií je podle mého názoru mnohem zřetelnější a více akcentované. Zároveň mě fascinuje specifická amerického politického systému, který je podobně jako dělení největších médií, předpokládané touto prací, duální. Napadlo mě najít mezi těmito podobnostmi souvislost, tedy že by alespoň do jisté míry mohl americký mediální systém vycházet z rysů politického.

Do jisté míry byl tento předpoklad, tedy že mediální systém vychází ze společnosti a její politiky, už v minulosti studován. Základem tohoto oboru je publikace *Čtyři teorie tisku* Sieberta, Petersona a Schramma (1984). Jedna z hypotéz autorů uvádí, že „*tisk vždy přebírá formu a barvitost společenských a politických struktur, v nichž působí*“ (op. cit., s. 1-2). Na základě toho autoři vytvořili čtyři teorie, mnohokrát rozporované a přeformulované.

Inspirace touto hypotézou mě dovedla ke snaze zkoumat způsob, jakým se vyvíjel vztah amerických médií s politikou. Proto je ale nutné podle mého názoru ukázat, jak se alespoň v mezích, které dovoluje rozsah bakalářské práce, formoval i americký politický systém. Ačkoli se tedy práce primárně věnuje americkým médiím a zmíněnému rozdělení do „dvou táborů“, v podstatné míře prezentuje i politickou teorii, protože se zkoumaným tématem úzce souvisí.

Práce je tedy rozdělena do tří částí.

Teoretická část představuje mediální a politické teorie relevantní k tématu práce, z nichž se v pozdějších částech vychází a jsou zasazovány do konkrétních rámců. Ve skupině mediálních teorií bude popsán mediální bias, jeho rozdělení a výzkum, studium agenda-settingu či rámování. Politické teorie pak v obecné rovině nastíní základní členění stranického systému bipartismu. Část bude věnována také studiu vztahu politiky a médií.

Deskripční část poté tyto obecné teorie ukotví do konkrétního rámce amerického politického a mediálního systému. Bude tedy představen vývoj amerického duálního politického stranictví s důrazem na aplikaci dříve popsaných teorií. Část se bude zabývat i americkými kongresovými volbami, které jsou s důrazem na jejich mediální pokrytí

předmětem zkoumání praktické části. Další segment zasadí historický vývoj do kontextu vývoje amerických médií a zaměří se i na současnost či představení výzkumů dokazujících zmíněné duální dělení.

Následovat bude praktická část. Jak bylo zmíněno, hlavním předmětem výzkumu bude mediální pokrytí amerických kongresových voleb, tzv. midterms z roku 2022 dvěma mainstreamovými americkými médii CNN a Fox News. Hlavními cíli výzkumu bude média srovnat po obsahové stránce a dokázat, že každé z nich skutečně inklinuje k jedné ze dvou hlavních amerických stran, a to konkrétně CNN k demokratům a Fox News k republikánům. Využita bude zejména metoda kvantitativní obsahové analýzy, která představí zastoupení žánrů, témat a útvarů v obou médiích. Doplněna bude kvalitativní obsahovou analýzou, jež se zaměří na vyznění článků a tzv. rámování (framing) témat, pomocí nichž bude možné stanovit a srovnat inklinaci k jedné ze stran.

Zde je nutné upozornit, že se praktická část odchýlila od teze, a to z hlediska zkoumaného období. Původně bylo stanoveno na měsíc před kongresovými volbami a měsíc poté. Vzhledem k proveditelnosti výzkumu a velikosti vzorku bylo nutné výzkumné období zkrátit, a to na dva týdny před datem voleb 8. listopadu 2022 a dva týdny po něm. Učiněno tak bylo i s ohledem na zapojení kvalitativních metod, pro něž je příhodnější spíše menší velikost vzorku, neboť jsou jednotlivé články zkoumány podrobněji.

Tato práce si také klade za cíl téma představit ze všech důležitých rovin, nikoli tedy pouze mediální. Podle mého názoru totiž ta politická s tématem souvisí natolik úzce, že její vynechání by zabránilo téma představit dostatečně do hloubky.

Přestože toto téma není zřejmě zpracováno poprvé, neboť jde o poměrně známý a často zkoumaný jev, doufám, že zde bude představeno v nové a originální rovině. Výzkum v praktické části má také sloužit především jako praktický důkaz, že v určité míře se toto dvojí dělení ve vybraných amerických médiích skutečně vyskytuje.

TEORETICKÁ ČÁST

1 Mediální teorie

V této kapitole představím mediální teorie důležité pro kontext tématu práce a praktickou část, jíž je obsahová analýza s kvantitativními a kvalitativními prvky.

Kapitola uvádí rozčlenění mediálního biasu, dále problematiku agenda-settingu a framingu.

1.1 Mediální bias

Média v západních demokraciích zastávají důležitou roli, neboť ovlivňují postoje recipientů k politickým otázkám a v první řadě umožňují příjemcům mediálních obsahů tyto postoje formovat. Z těchto důvodů jsou média odpovědná za to, že budou o politických tématech a jejich aktérech referovat objektivně a vyváženě. Přesto jsou právě za neschopnost těmto ideálům dostát mnohdy kritizována (Eberl et al., 2017, s. 1125-1126).

Pro pojmenování těchto pochybení médií (ať už jde o stranění určitým politickým aktérům, jejich nevyvážené zastoupení či způsob nastolování témat a jejich rámování) se vžilo množství termínů, zastřešujícím je však *mediální bias* (neboli v překladu zaujatost, zkreslení¹).

První studie míry mediálního biasu v tisku podle D'Alessia (2012, s. 7) provedli Kobre v roce 1953 a Blumberg o rok později. Práce těchto výzkumníků jeho doslovnou definici nepřinesly. Zahrnuly ale jeho implicitní definici, která mediální bias stanovuje jako nesoulad v míře zpravodajství věnovanému politickým subjektům. Blumberg také ve své práci hodnotil subjektivní dojem z tónu zpravodajství.

První definici D'Alessio připisuje studii od Kleina a Maccobyho *Newspaper objectivity in the 1952 Campaign*. Bias podle těchto autorů představoval nevyrovnaný poměr prostoru věnovaném kandidátům na titulních stranách deníků (op. cit.).

První zastřešující definici přinesl Alden Williams ve studii s názvem *Unbiased study of television news bias*. V obecném smyslu tvrdí, že do biasu spadá všechno, co není „nezaujaté“, což D'Alessio považuje za nedostatečnou definici. Jakýkoli významný bias

---

¹ Pokud není uvedeno jinak, překlady z cizojazyčných zdrojů (ať už jednotlivých termínů či citací vět) jsou vlastní.

také musí být podle Williamse vědomý, vlivný a musí znamenat hrozbu pro konvenční hodnoty a instituce.

Mediální bias lze také podle Groseclose a Milya (2005, s. 306) definovat jako ideologickou tendenčnost nabývající řady podob. Může stranit americkým republikánům, nebo demokratům, liberálním, nebo konzervativním pozicím v rámci otázek veřejné správy či mimo jiné různým názorovým proudům v rámci příčin společenských problémů.

McQuail mediální bias na základě charakteristik jako záměrnost, nezáměrnost a otevřenost či uzavřenost dělí do čtyř kategorií – **stranictví** (záměrný a otevřený), **propaganda** (záměrný a skrytý), **bezděčný bias / selektivita** (nezáměrný a otevřený) a **ideologie** (nezáměrný a skrytý) (McQuail, 1992, s. 193).

V rámci **stranictví** se podle McQuaila bias projevuje zejména zahrnutím jasně oddělených publicistických sekcí (například sekce komentáře, editorial apod.). Pokud médium otevřeně deklaruje svou stranickost, pak lze očekávat, že to ovlivní celý jeho obsah (op. cit.).

Propaganda může mít formu zdánlivě objektivního zpravodajství, které cituje vyjádření tiskových mluvčích, nátlakových skupin a dalších údajně relevantních zdrojů. Může také fingovat události. Je obtížně se s ní potýkat právě kvůli skrytému záměru. Jejím nejproblematictější aspektem je podle McQuaila nemožnost ji systematicky rozpoznávat v mediálních obsazích (McQuail, 1992, s. 193-194).

Bezděčný bias / selektivita se otevřeně, ale nezáměrně projevuje výběrem témat (případně vyhýbáním se jim) a frekvencí zpráv o politických subjektech. Tento druh biasu však nesleduje žádný propagandistický záměr. Nejčastěji vzniká kvůli jistým charakteristikám novinářské práce, například závislosti na určitých typech zdrojů či rutině (McQuail, 1992, s. 194).

Ideologii je stejně jako propagandu obtížné rozpoznat zčásti proto, že je skrytá a odhalí ji pouze důsledná práce s textem. Projevuje se ve struktuře zpráv, vyhýbání se určitým tématům. Nejde jen o narušování principů vyváženosti a objektivity, ale také protkávání zpráv ideologií. Tento druh biasu též charakterizuje stranění určitým názorovým proudům či zabarvování zpravodajství názory (op. cit.).

Podle D'Alessia a Allena (2000, s. 135) lze studiem literatury lze rozčlenit tři hlavní proudy mediálního biasu.

První proud zkoumá, jakým způsobem novináři z množství témat vybírají ta, která ve

zpravodajství nakonec pokryjí, tedy tzv. **gatekeeping bias**. Kromě pozitivní definice (jaká témata sítem novinářů projdou), je nutno zahrnout i tu negativní; jaká témata média záměrně ignorují (D'Alessio a Allen, 2000, s. 136).

Druhým zkoumaným proudem je tzv. **coverage bias**, do češtiny lze termín přeložit jako „bias pokrytí“. Podle Eberleho a kolektivu (2017, s. 1126) také známý jako *visibility bias* (v českém překladu bias viditelnosti) zkoumá, kolik prostoru jednotlivé strany v mediálních obsazích dostávají a zda je ve srovnání jejich poměr spravedlivě rozdělený.

Třetí proud D'Alessio a Allen (2000, s. 136) označují jako **statement bias**. Eberl a kolektiv (2017, s. 1126) upozorňují také na ekvivalent v termínu *tonality bias*. Tento druh biasu značí, nakolik do sdělení zpráv novináři vkládají vlastní názory a přesvědčení. Může nabývat různých forem, ale v obecné definici určuje, zda je mediální pokrytí daného subjektu pozitivní, či negativní.

Studie zkoumající druhy či míru mediálního biasu často popisují pouze jeho obsahové náležitosti, důležitý je však též účinek na recipienta. Jak už bylo zmíněno, mediální obsahy mají totiž značný vliv na formování politických názorů a postojů příjemců (Eberl et al., 2017, s. 1126).

Následující podkapitoly podrobněji představí charakteristiky jednotlivých druhů mediálních biasů podle typologie vytvořené D'Alessiem a Allenem a studie věnované jejich měření.

1.1.1 Gatekeeping bias

Jak už bylo řečeno, gatekeeping bias označuje zaujatost na základě výběru zpracovávaných témat novináři. Do tohoto rámce zaujatosti spadá i vědomé odmítání zpracovávat určitá témata.

V souvislosti s tímto druhem biasu je nicméně nutné upozornit, že změřit jeho přesnou míru je prakticky nemožné. Nelze stanovit exaktní počet všech témat, z nichž redaktoři či editoři vybírají ta, která projdou pomyslným sítem. Ačkoli tedy pracujeme s předpokladem, že novinář je při výběru témat kvůli vlastním názorům a přesvědčením zaujatý, přesný rozsah gatekeeping biasu zkrátka není možné určit, neboť neznáme vzorek všech potenciálních témat do zpráv (D'Alessio a Allen, 2000, s. 135-136).

Model v obsahové analýze Haselmayera a kolektivu (2017, s. 369) zkoumající

pravděpodobnost výběru tiskových prohlášení politiků médii si jako příčiny určující míru gatekeeping biasu stanovil dvě proměnné – *news value* (hodnotu, míněno atraktivitu zpráv) a *partisan bias* (stranický bias). Vycházel z předpokladu, že novináři budou téma pokrývat tím pravděpodobněji, čím je hodnota zpráv (jejich atraktivita) vyšší. A zároveň novináři pravděpodobněji budou věnovat více pozornosti zprávám zahrnujícím politické aktéry, které oni samotní a jejich čtenáři mají v oblibě – právě to je podle autorů studie definice pojmu partisan bias. Zmíněné dva předpoklady jsou také hypotézy jejich výzkumu, které jsou podle autorů v rámci gatekeeping biasu propojené.

Za zmínku stojí také výsledky zmíněné obsahové analýzy. Na vzorku 1496 tiskových politických prohlášení a 6512 zpráv z období před rakouskými parlamentními volbami v roce 2013 autoři pomocí vlastního modelu zkoumali míru gatekeeping biasu. Tedy jak bylo zmíněno ve smyslu, jak jej ovlivňují vlastnosti zprávy i stranický bias novinářů a publik.

Jedním z dílčích výsledků obsahové analýzy bylo zjištění, že politické strany měly v jednotlivých médiích rozdílnou míru úspěšnosti prosazení svých tiskových prohlášení do zpráv. Krajně pravicová strana FPÖ pak měla například vyšší míru úspěšnosti v bulvárně laděných médiích (konkrétně v *Österreich* a *Kronen Zeitung*) než v těch seriózních. Naproti tomu Strana zelených svá prohlášení úspěšněji dostávala do seriózních médií (konkrétně nejčastěji do *Der Standard* a *Die Presse*), zatímco do bulvárních méně (Haselmayer a kol., 2017, s. 376).

Obě hypotézy studie potvrdila. Jedním ze závěrů bylo zjištění, že čím více má danou politickou stranu médium v oblibě, tím vyšší pravděpodobnost bude, že bude pokrývat jeho tisková prohlášení.

Model také určil, že obě proměnné – hodnota zpráv i stranický bias – nemají stejnou účinnost. Ačkoli stranický bias hraje významnou roli v úspěšnosti zařazení tiskových prohlášení, jeho účinek se v kombinaci s hodnotou zprávy zvyšuje. Pokud však tisková prohlášení mají malou či prakticky nulou news value, ani partisan bias jim nepomůže do zpravodajství proniknout. Partisan bias má proto význam především u zpráv o významných politických aktérech, kteří řeší překvapivé, nečekané problémy, či u zpráv, které zahrnují konflikt. Partisan bias pomáhá i zprávám relevantním pro další politické strany či zprávám, které už do ostatních médií pronikly (op. cit., s. 377-379).

1.1.2 Coverage bias

Coverage bias (bias pokrytí) či také visibility bias (bias viditelnosti) nastává, pokud se jednomu politickému aktérovi ve srovnání s ostatními dostává podstatně většího prostoru, a to i ve srovnání s pokrytím v ostatních médiích (Eberl et al., 2017, s. 1128). D'Alessio a Allen (2000, s. 136) upozorňují na množství studií, které jeho míru stanovovaly exaktním měřením prostoru přiděleného jednotlivým stranám v mediálních obsazích.

Problém s těmito studii podle autorů spočívá v tom, že vycházejí z generalizujícího předpokladu, že témata nemají více než dvě strany. Vzhledem k americkému bipartijnímu systému také američtí výzkumníci předpokládají, že spravedlivé zastoupení je takové, kde dvě politické strany (tj. republikáni a demokraté) dostanou každá polovinu prostoru. Pokud je tento předpoklad narušen, lze předpokládat coverage bias.

Každé společenské téma však takto rozdělit nejde. „U zpravodajského pokrytí problémů, kde se vyskytují více než dva legitimní názorové proudy, se domněnka, že je pokrytí apriori spravedlivě rozdělené, začíná jevit jako neudržitelná (op. cit.)“.

Autoři to ilustrují problematikou interrupcí. Ve prospěch podporovatelů interrupcí podle nich mluví rozličné ekonomické, sociální a ústavní důvody, zatímco hlavním argumentem odpůrců je jejich údajná nemorálnost. Jaký poměr těchto dvou argumentů můžeme označit za spravedlivý, pokud podle autorů nemají stejnou podstatu?

D'Alessio a Allen proto konstatují, že stejně jako v případě gatekeeping biasu lze coverage bias mimo politické záležitosti měřit jen velmi obtížně.

V rámci studie měřící míru jednotlivých typů biasu před rakouskými parlamentními volbami v roce 2013 Eberl a kol. (2017, s. 1136) zjistili, že coverage bias v jednotlivých médiích nabývá hodnot podle podobného vzorce. Vládní strany a obecně ty větší jsou v médiích viditelnější než menší opoziční strany. Nejvíce coverage bias v modelu studie nahrával tehdejší vládní straně SPÖ (Sociálně demokratická strana Rakouska). Na opačném pólu pak stála strana BZÖ (Aliance pro budoucnost), která ve volbách také shodou okolností ztratila zastoupení v rakouském parlamentu.

1.1.3 Statement bias

Tento druh biasu hodnotí, zda jsou tvrzení o jednotlivých politických stranách systematicky zaujatá (tj. více, či méně pozitivní, nebo negativní) v porovnání s ostatními. Zatímco například viditelnost politických subjektů lze měřit pouze kvantitativně, statement bias přidává kvalitativní měřítko, neboť se v rámci měření jeho míry zkoumá, jakým způsobem média o politicích referují (Eberl et al., 2017, s. 1128). Na rozdíl od předchozích dvou typů biasů je tento lépe měřitelný, protože můžeme snadno určit jednotku analýzy, kterou je „prostá, činná, afirmativní, oznamovací věta (D'Alessio a Allen, 2000, s. 137)“.

Médium, v jehož mediálních obsazích se vyskytuje stejný počet těchto jednotek zaujatých jedním směrem jako počet zaujatých opačným, můžeme nazvat neutrálním či vyváženým. Pokud mediální obsahy daného média nenesou žádná značně zaujatá tvrzení, pak jej lze nazvat nezaujatým. Jako zaujaté lze médium označit v případě, že jeho mediální obsahy nesou pouze tvrzení zaujatá jedním směrem, resp. vůči jedné straně (op. cit.).

„(...) Mělo by se vyskytnout tolik značně zaujatých tvrzení o jedné straně jako o druhé, pokud máme zprávy považovat za vyvážené nebo nezaujaté. Ačkoli nikdo ve 100 % zpráv neočekává absenci zaujatých tvrzení, rozdělení 50-50 by bylo známkou vědomého pokusu o nastolení vyváženosti, a tím pádem odchýlení se od vzorce 50-50 by patrně naznačovalo jistou míru biasu (D'Alessio a Allen, 2000, s. 138).“

Statement bias může mít značný vliv na změny voličských preferencí. Studie Eberleho a kolektivu s názvem *One Bias Fits All? Three Types of Media Bias and Their Effects on Party Preferences* dospěla k závěru, že voliči mění své voličské preference na základě tonality (vyznění) zpravodajství, jemuž jsou dlouhodobě vystaveni (Eberl et al., 2017, s. 1141). Ačkoli model studie účinek statement biasu vyhodnotil jako nízký, byl přesto statisticky významný a podle autorů modelu zpravodajství zobrazující daný politický subjekt v pozitivním světle přispělo k nárůstu jeho voličské podpory.

Studie Brandenbura s názvem *Party Strategy and Media Bias: A Quantitative Analysis of the 2005 UK Election Campaign* měřila míru zmíněných tří typů biasu, včetně statement biasu, před britskými parlamentními volbami v roce 2005. Přinesla mimo jiné zjištění, že ve zkoumaných médiích chyběl pozitivní bias, tedy přímá podpora politiky dané strany. Nejvíce pozitivních tvrzení obsahovaly mediální obsahy deníku *Daily Mirror*, dále *Sun*, tedy bulvární listy. Ostatní chválou spíše šetřily. Celkově studie zaznamenala sedmkrát

více negativních tvrzení než těch pozitivních (Brandenburg, 2006, s. 173).

1.2 Agenda-setting (Nastolování agendy)

Termín agenda-setting (v češtině nastolování agendy) označuje snahu různých vlivových skupin o prosazení vlastní problematiky do mediálního prostoru a získání pozornosti novinářů, politických elit a veřejnosti. Studium tohoto fenoménu odpovídá na otázky, jakým způsobem se formuje veřejné mínění, proč některé problémy adresuje legislativa a jiné nikoli či proč v demokratickém společenství jsou některá témata veřejnosti prezentována a jiná nikoli (Dearing a Rogers, 1996, s. 1-2).

Politici kandidáti se k potenciálním voličům mnohem častěji než osobně dostávají skrze výstupy v médiích. Na základě politických slibů, závazků a dalších vyjádření obsažených v médiích se voliči často rozhodují ve volbách (McCombs a Shaw, 1972, s. 176-177).

„Ve výběru a prezentaci zpráv editoři, členové redakcí a vysílatelé hrají důležitou roli v utváření politické reality. Čtenáři se nejen dozvídají o dané problematice, ale také o tom, jakou míru důležitosti jí vložit vzhledem k množství informací o ní ve zprávě a její pozici. Reflexí projevů politických kandidátů během kampaně mohou masová média určit důležitou problematiku – to znamená, že tím mohou nastolit „agendu“ kampaně (op. cit, s. 176).

Studie McCombse a Shawa zkoumala v době amerických prezidentských voleb v roce 1968 agenda-setting v závislosti na porovnání, jaká témata voliči v okrsku Chapel Hill považovali za stěžejní a v jaké míře se tato témata ve skutečnosti v médiích, která četli, vyskytovala v době předvolební kampaně (McCombs a Shaw, s. 179-181). V případě této studie šlo o vůbec první rozpracování termínu agenda-setting a jeho analytického zkoumání (Dearing a Rogers, 1996, s. 6).

Jedním z hlavních zjištění studie bylo, že média ve velké míře nepokrývala politické problémy jako takové, ale spíše analyzovala probíhající předvolební kampaně. Například v průměru zhruba čtvrtina až třetina sledovaných zpráv o prezidentských kandidátech se týkala rozborů otázky, zda mají šanci vyhrát prezidentské volby. Studie také prokázala, že existoval silný vztah mezi mírou důrazu na určitou problematiku médii a vnímáním její důležitosti voliči. (McCombs a Shaw, s. 179-181).

V rámci procesu nastolování agendy spolu zastánci různých názorových proudů bojují

o pozornost médií, veřejnosti a politické elity. Proces nastolování agendy (Agenda-Setting Process) sestává ze tří prvků – **mediální agendy**, **veřejné agendy** a **politické agendy**, přičemž v rámci něj na sebe tyto tři elementy vzájemně působí. Každý z nich má navíc svou výzkumnou tradici. Každý z prvků je navázán na závislou proměnnou – v případě výzkumu mediálního agenda-settingu je jí dopad problematiky na agendu masmédií, v případě veřejného agenda-settingu na agendu veřejnosti a podobně v případě výzkumu politického agenda-settingu na politickou agendu. (Dearing a Rogers, s. 5-6).

Od dob prvního výzkumu agenda-settingu od McCombse a Shawa v roce 1972 byly vydány stovky dalších studií tohoto fenoménu. Jejich metodou byla vždy kromě průzkumu veřejného mínění, pomocí nějž lze zjistit voličskou agendu, také metoda obsahové analýzy médií. Studie McCombse a Shawa měla omezený rozsah, protože zkoumala pouze vztah mezi voliči a médii. Další studie se věnovaly i agendě politických stran, díky čemuž je možné zkoumat vztahy mezi všemi třemi zmíněnými subjekty – voliči (veřejností), médii a politickými aktéry (Schulz a Reifová, 2011, s. 21).

1.3 Framing (Rámování)

Framing (rámování) je způsobem, jakým lze dodat odděleným složkám faktu určitou interpretaci. Myšleno je tím pořadí a uchopení informací ve zprávě, tedy jejich obrazné „rámování“. Novináři se rámování při své práci nikdy nemůžou vyhnout a kvůli tomu se dopouštějí určité míry biasu, ač nezamýšleného. Média navíc často informace získávají skrze různé zdroje, tím pádem se k novinářům dostávají už předem zasazené do určitého rámce, který vyhovuje zdroji, a proto pravděpodobně není objektivní. Analýza mediálních obsahů podle teorie rámování mnohdy vede k zajímavým a zřetelným zjištěním, ačkoli nemusí nutně kvantifikovat míru rámování. V rámci výzkumu rámování si lze všimnout mnohých vodítek, jakými jsou použité výrazy, vizuální prvky, nálepkování či metafory (McQuail, 2010, s. 380-381).

Pomocí framingu, tedy určitého způsobu definice a prezentace problematiky, mohou média výrazně utvářet veřejné mínění. Základní jednotka je v tomto případě tzv. *frame*, tedy rámec. De Vreese (2005, s. 51-53) na základě studia literatury definující fenomén framingu stanovil vlastní definici rámce: „*Ve zkratce je frame (rámec) důrazem na významnost různých aspektů tématu. Zatímco teorie agenda-settingu se zabývá významností témat, framing pojednává o prezentaci problémů*“ (de Vreese, 2005, s. 53). Analýzy mediálních

obsahů jsou podobně jako pokusy o definici framingu nekonzistentní v použité metodě. Některé pro potřeby výzkumu vytvářejí vlastní definice ještě před začátkem výzkumu, které pak v obsazích vyhledávají – tj. *deduktivní přístup*. Další přístup se nazývá *induktivním*, neboť na počátku analýzy nemá výzkumník představu o konkrétních rámcích. Ty vyvstávají až v průběhu analýzy.

De Vreese dále vytvořil vlastní typologii rámců pro potřeby dalšího empirického výzkumu. Tzv. *issue-specific frames* (rámce se specifickými problémy) se omezují na individuální problematiku. Díky zaměření na jedno téma je jejich studium možné provádět do hloubky, nevýhodou je ale právě jejich individuálnost, kvůli níž je těžké je srovnávat či zobecňovat. Druhým typem rámců jsou tzv. *generic frames* (obecné rámce), které nijak neomezují téma či čas a lze je definovat ve vztahu k ostatním tématům. Obecné rámce bývají aplikovány například ve zpravodajství o volebních kampaních, nalézt je ale můžeme i v novinářských konvencích souvisejících s framingem obecných témat (například kriminalita, nezaměstnanost, chudoba) (de Vreese, 2005, s. 54-56).

2 Politické teorie

V následující kapitole popíšu teorie důležité pro kontext deskripční i praktické části; zejména obecný výklad teorie bipartismu a s ním souvisejících jevů. Představeno bude také studium vztahu médií a politiky.

2.1 Stranický systém bipartismus

Povahu stranických systémů podle Sartoriho formují a upevňují masové strany. Na rozdíl od stran, které vznikaly před nimi a byly založeny na silných osobnostech, masové strany jsou suprapersonální entitou stojící nad nimi. Oproti koaličním stranám jsou založeny na vzájemných vazbách, které tvoří jejich podstatu. Navzdory názvu ale jimi nejsou pouze strany s masovou popularitou; ta je pouze měřítkem úspěchu stran. Abychom mohli stranu označit jako masovou, musí splňovat dvě kritéria: napříč zemí musí rozvinout stabilní a propracovanou organizační strukturu a musí se voličům představovat jako abstraktní entita (Sartori, 1990, s. 75-76).

S příchodem masové strany vzniká i formalizovaný stranický systém, protože nemůže přetrvávat stav atomizace, tedy jakéhosi rozdrobení politických stran. Elity se v reakci na masové strany samy přesunou do solidnějších stran. Definicí strukturovaného stranického systému je proto stav systému, v němž se strany stanou „pevnějšími“ a „reálnějšími“ než jejich osobnosti (op. cit., s. 76-77).

Maurice Duverger definici stranického systému uvádí jako koexistenci více stran a její různé podoby, což se projevuje dvěma vzájemně se ovlivňujícími charakteristikami. Zaprvé jde o podobnost či rozdílnost ve vnitřní struktuře stran ve stranickém systému, zadruhé každý stranický systém se vyznačuje jiným počtem stran, jejich velikostí, vzájemnými spojeními či zeměpisným a politickým rozmístěním (Duverger, 2016, s. 228).

Podle novější definice akademika Alana Warea je stranický systém vzorcem interakcí mezi politickými stranami v daném politickém systému. Podle něj nedává smysl označovat za stranický systém takový, v němž režim umožňuje působení pouze jedné strany, ačkoli někteří akademici jej mezi stranické systémy řadí. Podle Warea musí v každém stranickém systému působit alespoň dvě strany, aby si mohly vzájemně poskytovat účinnou opozici. Jejich interakce jsou ale často založeny i na spolupráci. Poměr mezi soupeřením a spoluprací vyplývá z charakteru volebního cyklu daného systému (Ware, 2009, s. 2-3).

Duverger ve své typologii stranických systémů na základě počtu stran vymezil i bipartismus, tedy systém vlády dvou stran. Jak ale upozornil, mezi bipartismem a multipartismem (systémem s více než dvěma stranami) není vždy lehké rozlišovat kvůli existenci menších stran vedle dvou hlavních. Vedle demokratů a republikánů tak ve Spojených státech působí i menší strany (např. Strana práce, Pokroková strana, Strana za prohibici a další). Duverger je ale ve srovnání s dvěma hlavními stranami označuje za „trpaslíky“, přestože přiznává, že v některých státech USA měly v minulosti poměrně významný vliv. Na federální úrovni však dominují republikáni a demokraté, mezi nimi a zmíněnými stranami je nepoměr sil tak značný, že americký systém lze označit za dualistický (Duverger, 2016, s. 232-233).

Podle Sartoriho můžeme stranický systém označit za bipartijní, pokud existence třetích stran umožňuje dvěma stranám vládnout samostatně, tedy koalice nejsou nezbytné. Bipartismus proto musíme určovat spíše z hlediska mandátů, nikoli volebních výsledků. Sartori také v souvislosti s bipartismem diskutuje o tom, zda je střídání vlády dvou stran skutečně jeho charakteristickým prvkem. Tento předpoklad se dá podle něj spíše očekávat, než že by se skutečně v dualistických stranických systémech střídání vlády dvou stran běžně vyskytovalo. Dokládá to na příkladu USA, v nichž se dvě strany střídaly v posledních dvou set letech u moci spíše až po delších cyklech vládnutí jedné strany. V období od prezidenta Lincolna (rok 1861) až do období prezidenta Roosevelta dominovali republikáni, v dalším období demokraté. Většina amerických voleb ve 20. století proto byla spíše „udržovací“ kromě velkého přeuspořádání sil v Kongresu a prezidentském úřadě, jež souviselo s krachem na burze v roce 1929 a Rooseveltovým Novým údělem (Sartori, 2005, s. 200-201).

Sartori ve své definici bipartismu dále vytyčil čtyři podmínky, které takový systém musí splňovat, ačkoli jak sám autor přiznává, jejich naplňování je pružné. „(1) *dvě strany jsou v postavení, v němž mohou soupeřit o absolutní většinu křesel; (2) jedna z těchto dvou stran skutečně uspěje a získá dostatečnou parlamentní většinu; (3) tato strana si přeje vládnout sama; (4) alternace či střídání u moci zůstává věrohodným očekáváním* (Sartori, 2005, s. 202).“

Blondel v článku *Party Systems and Patterns of Government in Western Democracies* určil jako definující pro dualistické stranické systémy množství hlasů, které dvě hlavní strany získávají ve volbách. Pokud součet hlasů pro dvě největší strany v průměru činí přes 90

procent, pak se jedná o bipartismus. Zajímavým jevem je, že mezi stranami v dualistickém systému je poměr sil obvykle velmi vyrovnaný. Podle Blondela je tedy možné uvažovat nad hypotézou, že bipartismus v západních demokraciích má tendenci nastolovat rovnováhu mezi oběma stranami (ovšem, jak autor upozorňuje, lze samozřejmě nalézt příklady dualistických systémů, v nichž má jedna strana výraznou převahu) (Blondel, 1968, s. 184).

Do jisté míry se nad touto otázkou zamýšlel i Sartori. Podle něj nešlo vyrovnanost stran vysvětlovat tím, že by šlo o přirozený či náhodný jev. Rovnováha a oscilace bipartismu podle něj vyplývala z povahy taktiky stranické soutěže. Strany v bipartismu totiž musejí spojovat největší možné množství skupin, požadavků a zájmů, čímž si dokážou tuto rovnováhu a rovnost udržet. Neznamená to ale, že bipartismus nutně předpokládá příznivé podmínky, tedy shodu společnosti na základních otázkách či kulturní pospolitost. Podle Sartoriho k tomu přihlédnutím k historickému vývoji dualistických systémů sám bipartismus velkou měrou přispívá. Zároveň lze vyvodit, že čím je rozptýl názorů menší, tím lépe bude bipartismus fungovat, a naopak. To podle Sartoriho přináší odpověď na to, zda je bipartismus za každých okolností ideálně fungujícím stranickým systémem. Podle něj tomu tak není, musí existovat zmíněné příznivé podmínky či je musí vytvářet, jinak lze očekávat, že ve stranickém systému vzniknou další významné strany a změní se jeho povaha na multipartijní (Sartori, 2005, s. 205-208).

2.1.1 Duvergerův zákon – určující role volebního systému v bipartismu

Podle Duvergera můžeme příčiny vzniku bipartismu zjistit pouze zkoumáním podmínek dané země. Ačkoli jsou specifické národní faktory důležité, často se přeceňují na úkor vlivu faktorů technického rázu, a to volebního systému. Duverger ve své knize *Politické strany*, poprvé vydané v roce 1951, stanovil sociologický zákon, který tvrdí, že „jednokolový většinový systém má tendenci vytvářet dualismus stran“ (Duverger, 2016, s. 242-243).

V souvislosti s tímto zákonem také v části o multipartismu uvedl, že „dvoukolové většinové volby a systém poměrného zastoupení podporují multipartismus“ (op. cit., s. 263). Toto tvrzení je známo nikoli jako část Duvergerova zákona, ale hypotéza s ním související (Viz Riker, 1982; Benoit, 2006).

Platnost zákona a hypotézy podle Duvergera dokládá zkoumání stranických systémů ve

světě, kde většina dualistických systémů až na několik výjimek volí na základě většinového jednokolového hlasování. Bipartismus se postupně v zemích utvořil až po zavedení jednokolového většinového systému voleb, stranický systém dvou stran je tedy ve většině případů tak starý jako systém hlasování.

Zkoumáním vývoje dualismu a volebních systémů v různých zemích, na něž lze Duvergerův zákon aplikovat, lze vyvodit, že jednokolový většinový systém nepochybně dualismus stran podporuje, alespoň tedy uvnitř jednotlivých volebních obvodů. Tento volební systém pak také často dovoluje vznik místních, regionálních stran, případně může docházet k sestupu celostátní strany do lokální úrovně. Bipartismus na regionální úrovni se také postupně vlivem centralizace vnitřní struktury stran a přirozeného rozšiřování problémů přenáší časem i na celostátní úroveň (op. cit., s. 243-248).

Duverger také popsal dva způsoby, jimiž se stranický systém vlivem jednokolového většinového hlasování navrácí k bipartismu. V historii některých dualistických systémů nastávalo období, v němž z různých důvodů vyrostla třetí strana, která pak případně nahradila jednu ze dvou hlavních (například ústup Liberálních demokratů ve Velké Británii ve 20. století) nebo jedna ze dvou stran přestala existovat (příkladem je zánik federalistů v USA). Přestože tak na omezenou dobu stranický systém fungoval spíše jako systém tří stran či jedné (predominantní) strany, v obou zmíněných případech po řádově několika dekadách došlo k obnově bipartismu.

Prvním ze způsobů, jakým k jeho obnově dochází, je podle Duvergera fúze či aliance. Lze to ilustrovat na příkladu volebního obvodu, v němž figurují tři významné strany. Dvě z nich však mají podstatně vyšší elektorát než třetí, což může vést k situaci, kdy třetí strana jedné ze dvou hlavních odčerpává hlasy a umožňuje vítězství té strany, s níž elektorát nesdílí. Zástupci dvou stran, které se v obvodě přetahují o hlasy voličů, se proto mohou dohodnout tak, že menší strana svého kandidáta vyřadí, předpokládá se totiž, že se její voliči z části přelijí k druhé straně a část k volbám nepůjde. Na oplátku může v jiném obvodě větší strana také stáhnout svého kandidáta na úkor této menší strany. Pokud k takové dohodě skutečně dojde, opět se obnoví dualismus.

Pokud na to menší strana nepřistoupí, postupně ji začnou opouštět voliči a dojde k její eliminaci, což je druhý způsob návratu k bipartismu.

Je také běžným jevem, že se menší strany začnou v bipartismu slučovat s většími, tak jako se to například stalo v Austrálii v roce 1909, kdy se liberálové a konzervativci spojili kvůli

tlaku labouristů; to je zmiňovaná fúze stran.

Eliminace, tedy postupný zánik menších stran v dualistickém systému, v sobě slučuje mechanické a psychologické faktory. Mechanický faktor je dán „podprezentací“ menších stran; procento hlasů získaných ve volbách neodpovídá procentu mandátů v parlamentu. Tento nesoulad je ve většinovém volebním systému tím výraznější, neboť už strana na druhém místě je oproti vítězi velmi znevýhodněna. Jedinou možností, jak se může třetí, slabší strana v bipartismu prosadit, je předstihnout jednu ze dvou hlavních stran (jak to například bylo ve 20. století ve Velké Británii v případě labouristů a liberálních demokratů), která pak bude postupně eliminována.

Psychologický faktor spočívá v tom, že voliči si rychle uvědomují, že v případě hlasování pro třetí stranu v bipartismu jejich hlasy (i vlivem zmíněné „podprezentace“) nemají takovou váhu. Proto raději hlasují pro tu ze dvou větších stran, která jim méně nevyhovuje. I tento fenomén nejprve škodí třetí, nové straně, ale může se obrátit proti jedné ze dvou hlavních, pokud ji nová strana „sesadí“ na třetí místo (Duverger, 2016, s. 248-251).

Riker v článku o vývoji akademické debaty o Duvergerově zákonu do zhruba 80. let minulého století zmínil, že přestože porozumět terminologii, již autor použil, není obtížné, vztahu mezi jednotlivými termíny (zejména volebním systémem a počtem stran) však ano. Ze zákona totiž jasně nevyplývá, zda je jednokolový většinový volební systém hlavní, nezbytnou příčinou bipartismu. Fakt, že jde o *zákon*, pak naznačuje kauzální vztah mezi proměnnými. Ve větě zákona se nicméně místo příčinnosti naznačuje tendenčnost; to poukazuje spíše na pravděpodobnostní vztah. Duverger si tak podle Rikera při první formulaci zákona nebyl dostatečně jistý, proto ji pojal volněji (Riker, 1982, s. 754).

Riker také upozornil, že před Duvergerem se o podobných účincích volebního systému na stranictví debatovalo v akademické sféře často (poprvé už v 2. polovině 19. století), Duverger byl však prvním, kdo tato tvrzení označil za (sociologický) zákon a jasně je formuloval. Riker postupným zkoumáním literatury a volebních a stranických systémů ve světě dospěl k závěru, že druhá část, hypotéza o multipartismu („*dvoukolové většinové volby a systém poměrného zastoupení podporují multipartismus*“), je deterministicky neplatná. Může však poukazovat na silný pravděpodobnostní vztah. První větu, kterou Duverger označil za sociologický zákon, ovšem Riker nezpochybnil, přestože existuje několik protichůdných příkladů (Kanada či Indie), které by k tomu mohly být použity. Duvergerův zákon proto přeformuloval tak, aby platil i na tyto výjimky. Rikerova

reformulace zněla následovně: „*Pluralitní systém hlasování přináší a udržuje soutěžení dvou stran kromě zemí, kde (1) třetí strany na národní úrovni setrvávají na lokální úrovni jednou ze dvou největších stran, a kde (2) jedna strana z několika je téměř vždy tzv. Condorcetův vítěz ve volbách*“ (Riker, 1982, s. 761). Tzv. Condorcetův vítěz (pův. Condorcet winner) je strana, která je schopná vyhrát proti libovolnému soupeři, v jakémkoli možném párování stran (op. cit.).

2.2 Studium vztahu politického a mediálního systému

V publikaci s názvem *Čtyři teorie tisku* autoři Siebert, Peterson a Schramm (1984, s. 1-2) porovnávali mediální systémy několika zemí s odlišným politickým režimem s cílem zjistit, jakým způsobem politika formuje média a naopak. Kromě typologie čtyř teorií tisku v závislosti na daném režimu (kterou v úplnosti kromě jedné z teorií v této práci nebudu uvádět, neboť to není jejím účelem) stanovili obecnou hypotézu odpovídající na otázku, proč se v různých režimech média tak výrazně liší. Podoba mediálního systému dané země samozřejmě záleží na obecné rozvinutosti té které země, tedy kolik prostředků je možné do masové komunikace investovat, či na míře urbanizace ovlivňující cirkulaci médií. Důležité jsou také preference místních čtenářů.

Hypotéza autorů prostupující všemi čtyřmi teoriemi bez ohledu na to, zda zkoumáme liberální či totalitní systém, ukládá, že „*tisk vždy přebírá formu a barvitost společenských a politických struktur, v nichž působí.*“ (op. cit.) Zejména pak podle autorů tisk zrcadlí systém sociální kontroly, který stanovuje vztah jednotlivců a institucí v daném politickém systému. Pro důkladné pochopení fungování tisku je proto nutné prozkoumat sociální kritéria společnosti, její základní postoje a předpoklady².

Při plánování struktury této práce před začátkem psaní jsem chtěl na tomto místě rozebrat obecný vliv bipartismu na mediální systém. K této konkrétní problematice jsem naneštěstí nenašel žádné relevantní zdroje, proto jsem nucen aplikovat obecné teorie, které se budou nejvíce blížit bipartismu.

---

² I z tohoto důvodu je podle mého názoru v této práci nutné pro plné pochopení podstaty amerického mediálního systému popsat americký bipartismus a jeho specifika, jak zmiňuji už v Úvodu. Je to pro práci důležité zvláště proto, že americká média zkoumaná v analýze v praktické části dualitu amerického stranictví taktéž odrážejí (konkrétně v tendenčnosti k jedné ze dvou hlavních amerických politických stran), jak si vysvětlíme později.

V případě typologie Čtyř teorií tisku od zmíněných autorů Sieberta, Petersona a Schramma bipartijnímu systému nejvíce odpovídá **libertariánská (liberální) teorie**³.

Hodnoty liberalismu jako významnost jednotlivce či koncept přirozených práv, jejichž základem je i svoboda slova, náboženství a tisku, jsou jeho důležitými přínosy pro společnost. Jsou založeny na myšlenkách osvícenských filozofů 17. století; například mimo jiné z pera Johna Milтона, Thomase Jeffersona či Johna Erskina. V 18. století s rozvojem liberalismu skončila éra autoritářství tisku v anglosaských společnostech, a do konce století byla svoboda slova a tisku součástí legislativy daných zemí (například Anglie, Francie a USA). Cesta za svobodou tisku v anglosaských zemích té doby ale byla trnitá; justice proti tisku často zasahovala ve prospěch vlády a parlamentu, o nichž chtěli novináři svobodně informovat. Milníkem se stalo vydání Listiny práv v USA, která doslovně zaručovala svobodu tisku a slova.

Jak podotýká Siebert, stav tisku ve společnostech založených na liberálních principech spočívá v přizpůsobení se demokratickým politickým institucím a způsobu života v demokracii. Funkcí masových médií je v těchto podmínkách informovat a bavit. Další funkce se vyvinula z důvodu nutnosti financování médií, a tou je funkce obchodní či reklamní.

„V podstatě bylo hlavním účelem médií pomoci odhalit pravdu, pomáhat při nápravě politických a společenských problémů uváděním všech druhů důkazů a názorů jako opory pro rozhodování. Základní charakteristickou tohoto procesu byla svoboda od vládní kontroly či dominance (Siebert, Peterson a Schramm., 1984, s. 51).“

Tisk proto začal v liberálních demokraciích vystupovat jako další druh politické instituce, které společnost svěřila důvěru v kontrole politiky, aby nepřekračovala své pravomoci.

Libertariánští (liberální) teoretici zmínění výše se stavěli proti monopolizaci masmédií vládou a předpokládali svobodnou hospodářskou soutěž soukromých vlastníků médií v kapitalistickém systému. Každý s dostatečným kapitálem mohl vstoupit na mediální trh a jeho úspěch závisel na schopnosti generovat profit závislý na uspokojení zákazníků.

Vláda se na médiích měla podílet co nejméně, a to i v případě jejich podpory, případně

---

³ Vzhledem k tomu, že bipartismus je součástí demokratických politických režimů, blíží se mu liberální teorie tisku nejblíže. Americká demokracie je navíc přímým předmětem zkoumání Siebertovy libertariánské teorie.

dohledu, který by závisel na důvěře v nápravu systému pomocí volného trhu. Sporné tak bylo řešení omezování svobody slova masmédií, aby nebylo v rozporu s principy liberální doktríny. V tomto případě Siebert dochází k závěru, že žádná obecná pravidla nebyla v liberálních společnostech přijata a je možné pouze nahlédnout do toho, jak bylo v praxi omezování svobody slova přijímáno a vnímáno. Kromě praktik bližších autoritářství (například cenzura závadného obsahu před či v průběhu publikace, pokuty, diskriminace, vměšování se procesu prodeje, čtení či poslechu a další) byla přijímána i omezení v souladu s liberální doktrínou. Šlo například o ochranu jednotlivců před nactiutrháním nebo před obscénními či neslušnými materiály (op. cit., s. 39-57).

Na *Čtyři teorie tisku* navázali další autoři publikacemi, které je buď po čase od vydání přezkoumávaly, nebo navrhovaly jinou typologii vlivu politického systému na média. Opět se zde budu zabývat pouze teoriemi souvisejícími s tématem práce (tedy s takovými, které by bylo možné aplikovat na bipartismus či obecněji demokratické režimy).

V 90. letech minulého století vyšla publikace s názvem *Last Rights: Revisiting Four Theories of the Press*, patřící do první skupiny. V přezkoumání Siebertovy liberalistické (liberální) teorie upozorňuje na několik nepřesností ve výkladu teorií liberálních autorů, kterých se Siebert dopustil zřejmě zjednodušením. Přidávají také teorie a koncepce dalších liberálních, libertariánských, neoliberálních či postmoderních teoretiků, které v této práci z důvodu tématu a rozsahu není možné všechny představit. Podle autorů této „revize“ *Čtyř teorií tisku* bylo nutné plejádu teoretiků představit spíše jako diverzifikovanou skupinu představující řadu názorových proudů, nikoli jako pouze libertariány, o což se Siebert pokusil.

K liberálním konceptům jako například tzv. *marketplace of ideas* (v překladu *tržiště myšlenek*) přidávají autoři koncepty neoliberálního vztahu médií a politiky. Veřejná sféra, tedy zmíněné *tržiště myšlenek* se v představě neoliberálů nachází uvnitř médií, nikoli naopak, jak tomu bylo v minulosti. Média proto nyní disponují mocí a odpovědností veřejnou sféru svědomitě regulovat, přičemž veřejnost je jim v tomto ohledu vydána na milost (Berry a kol., 1995, s. 51-76).

O necelé půlstoletí později na *Čtyři teorie tisku* volně navázali vlastní typologií vzájemného vztahu médií a politiky Hallin a Mancini. Oproti Siebertovi a kolektivu se zaměřili pouze na oblast západní Evropy a Severní Ameriky a v úvodu přiznávají, že ačkoli jejich výzkum směřuje k odpovědím na podobné otázky, nepokouší se o to v tak

hlubokém rozsahu. Pro zkoumání mediálních a politických systémů autoři zvolili metodu komparativní analýzy, která podle nich odhaluje jinak skryté detaily a do jisté míry zabraňuje etnocentrismu (Hallin a Mancini, 2004, s. 1-6).

Autoři souhlasí s obecnou hypotézou *Čtyř teorií tisku* hovořící o formování médií danými politickými strukturami a svůj výzkum na ní též stavějí. Dodávají, že „*nikdo nemůže pochopit zpravodajská média, aniž by pochopil povahu státu, systému politických stran, vzorce vztahů politických a ekonomických zájmů a vývoj občanské společnosti, mezi jinými prvky společenských struktur*“ (op. cit., s. 8).

V typologii představené v knize americkému prostředí odpovídá **liberální model** (jak sami autoři uvádějí, je založen na studiu zemí Severní Ameriky včetně USA), proto jej jako jediný v této práci představím. Důležité je také zmínit varování autorů, že modely představují pouze „ideální typy“, nikoli realitu v zemi, již studují (op. cit., s 69).

Média v liberálním či severoatlantickém modelu ovlivnil raný vývoj tisku a jeho masový oběh (cirkulace). Vyznačuje se dominancí korporátního tisku, nízkým politickým paralelismem (napojením politiky na média) a velkou měrou vnitřního pluralismu (tedy nízkou stranickostí tisku, v čemž ve srovnání vybočuje Velká Británie). Profesionalizace žurnalistiky je v liberálním modelu na relativně vysoké úrovni, ačkoli na rozdíl od demokraticko-korporativistického modelu (respektive médií v oblasti střední a severní Evropy) postrádá formální uspořádání. Nezávislost žurnalistiky zde budou spíše narušovat obchodní zájmy než politická moc a role státu je omezená, nejvíce ve srovnání s ostatními zeměmi ve Spojených státech. I tam je ve vztahu k médiím silnější role trhu než politických institucí.

Zásadní charakteristickou liberálního modelu je tedy přiblížení médií k obchodní sféře a vzdálení se politické moci (op. cit., s. 75-76).

Pozdější publikace *Normative Theories of the Media Journalism in Democratic Societies* postulovala normativní teorie a typologii na základě analýzy rozložené do tří úrovní; filozofické, politické a mediální. Sloučení těchto úrovní do jedné v analýze ve *Čtyřech teoriích tisku* společně se založením na velmi konkrétních příkladech zemí autoři považují za chybné (Christians, 2009, s. 17).

Filozofická úroveň⁴ analýzy je tou nejobecnější a uvádí historické kontexty, které stály za

---

⁴ V tomto případě teorie nebudou vydělovat, neboť nejsou distinktivně založené na daných zemích. Místo toho

filozofickými tradicemi veřejné komunikace (včetně žurnalistiky) v daných zemích. Obsaženy jsou zde i normativní teorie občanství, politické participace a svobody projevu. Dělí se do tří etap – korporátní, libertariánské, společenské odpovědnosti a občanské participace.

Politická úroveň sleduje vliv médií na praktické vykonávání demokracie a rozčleňuje modely demokracií na administrativní, pluralistické, občanské a přímé.

Mediální úroveň studuje úlohu médií ve společnosti, jejich praktiky a úkoly, ale i závazky. Role médií ovlivňují očekávání společnosti; média mají plnit úlohy informační, komentující, mají poskytovat fórum k debatě názorů, oboustranný komunikační kanál mezi vládou a občany a kontrolovat vládu coby hlídací psi demokracie. Z těchto předpokladů lze zformulovat několik normativních rolí médií: monitorovací, facilitativní, radikální a kolaborativní (op. cit., s. 18-32).

DESKRIPČNÍ ČÁST – POLITICKÁ A MEDIÁLNÍ SFÉRA USA

V následující části aplikuji obecné teoretické koncepty popsané v předchozích dvou kapitolách teoretické části na konkrétní realie amerického politického a mediálního systému. Nejdříve tedy popíšu americký stranický systém s důrazem na jednokolový většinový systém voleb a následně představím podstatu duálního dělení amerických médií.

3 Americký bipartismus

3.1 Historický vývoj amerického stranictví

Aby mohla tato práce podstatu amerického bipartismu dostatečně zachytit, je nutné alespoň ve zkratce rozebrat jeho vznik a historický vývoj. Tento kontext je důležitý také kvůli zachycení vývoje bipartismu amerických médií v následujících kapitolách, protože z vývoje amerického stranictví částečně vyplývá a na události představené v této podkapitole později budu odkazovat.

Vznik amerického bipartismu, respektive prvních politických stran v USA, se datuje přibližně do 90. let 18. století. Demokratická a republikánská strana se od roku 1854 nepřetržitě až do dnešních dob podílejí na chodu americké politiky a i předtím na americké politické scéně vládli jejich blízcí předchůdci. V celosvětovém srovnání tyto dva hegemoni patří k nejdéle působícím politickým stranám (Bibby a Maisel, 1998, s. 21). Shrňme si ale stranický vývoj popořadě.

Rozpory hlavních politických subjektů se objevovaly už v době Války za nezávislost mezi patrioty a lojalisty, tehdy závisely na přístupu k nezávislosti kolonií. Později na americké politické scéně působily dvě frakce – federalisté a antifederalisté; jejich spor se projevil při ratifikaci Ústavy USA mezi lety 1788 a 1789. V této době však ještě neexistovaly politické strany v takové formě, v níž je známe dnes, nicméně spor o ratifikaci Ústavy mezi sebou vedly politické formace ve všech tehdejších 13. státech, nešlo však o politické strany. O nich lze mluvit až v období po přijetí ústavy (Chambers, 1966, s. 80-81).

Je nutné zmínit, že část vrcholných politických představitelů tehdejší doby se k vytvoření politických stran a stranického systému stavěla odmítavě. James Madison ve své eseji *Federalist 10* z roku 1787 varoval před riziky politických frakcí, které by údajně byly nepřátelské vůči právům občanů v menšině a zájmům společenství. V projevu na konci svého prezidentství George Washington též upozornil na zhoubné účinky ducha stranictví

(Maisel, 2007, s. 28). V roce 1790 kritizoval zřízení stran i pozdější prezident John Adams, který se podle svých slov nebál ničeho víc než rozdělení Republiky do dvou velkých stran sdružených pod svými vůdci. Madison i Washington projevili obavy z nástupu vůdčích osobností, které by vystupovaly demagogicky a snažily by se z voličů udělat slepé následovníky (White a Kerbel, 2022, s. 12).

Ve Washingtonově administrativě působili političtí oponenti Alexander Hamilton jako ministr financí a Thomas Jefferson jako ministr zahraničí. Na jednáních kabinetu se neshodovali převážně na Hamiltonových ekonomických plánech (White a Kerbel, 2022, s. 29).

Zesílení neshod mezi příznivci kolem Jeffersona a Hamiltona v době Washingtonova prezidentství vedlo k tomu, že oba zmínění začali v Kongresu vytvářet síť svých spojenců. Vznikly tak frakce v exekutivě a legislativě nakloněné každému z nich. Příznivci Jeffersona – demokratičtí republikáni (někdy označováni pouze jako republikáni) – se jako první rozhodli posílit moc i mimo hlavní město a pomocí vyjadřování podpory kandidátům na posty na státních a federálních úřadech začali organizovat své podporovatele. Federalisté, kteří oproti demokratickým republikánům prosazovali silnou federální vládu, byli nejprve v podobné politické agitaci zdrženliví (Bibby a Maisel, 1998, s. 23).

Přesný rok či období, v němž se tyto první americké politické strany zformovaly, nelze definitivně určit, jejich začátek je však možné zasadit zhruba na počátek 90. let 18. století. Vyplývá to i z hlasování a identifikace členů Kongresu. Přibližně v době 2. Kongresu v letech 1791-1793 se většina jeho členů dala podle vzorců v hlasování označit buď za federalisty, či demokratické republikány. V době 3. Kongresu (1793-1795) už bylo hlasování členů Kongresu jasně polarizované podél stranických linií (Aldrich, 1995, s. 77).

Základním jádrem rozdílnosti Jeffersona a Hamiltona byl přístup k síle federální vlády. Hamilton uznával svobodu jako vlastnost specifickou pro americký lid, nicméně její zachování viděl v silné centrální vládě s neméně silnou exekutivou. Jefferson svobodu vnímal také jako jádro amerického ducha, ale podle něj mohla být zachována pouze pomocí tzv. místní občanské ctnosti posílené absencí příliš silné federální vlády. Odlišné přístupy k této problematice přetrvaly po více než dvě stě let jako hlavní příčiny neshod mezi dvěma stranami, ať už se nazývaly jakkoli (White a Kerbel, 2022, s. 16).

Demokratické republikány a federalisty po roce 1790 neštěpila otázka samotného přijetí ústavy jako předtím federalisty a antifederalisty, ale spíše směru jejího rozšiřování. Obě

strany ji chtěly rozšířit, ale lišily se v preferovaném způsobu a velikosti změn. Federalisté požadovali změny ústavy cílící k posílení federální vlády, demokratičtí republikáni chtěli centrální moc naopak ústavně omezit; mnozí z nich prosazovali omezení centrální vlády pouze na ministerstvo zahraničí (Woodburn, 2018, s. 13-18).

Jedním z důvodů, proč Madison, jenž proti vzniku politických stran veřejně vystupoval, jak je zmíněno výše, spojil síly s Jeffersonem v Demokraticky republikánské straně, byla jejich sdílená obava, že země pod vedením Hamiltona jde špatným směrem (Maisel, 2007, s. 27-29). Ministr financí Hamilton ve Washingtonově vládě chtěl zlepšit stav hospodářství převzetím dluhů z dob americké války za nezávislost. Krok by obnovil důvěru ve federální vládu a desítky miliony dolarů v rukou investorů by mohly nastartovat budování infrastruktury. Převzetí dluhů by bylo zapláceno z nové daně na destilované lihoviny – tzv. Whiskey Tax. To by ale dopadlo zejména na malé farmáře na jihu a západě, naopak by se odlehčila daňová zátěž podnikatelů na severozápadě. Krok by tak poškodil voliče demokratických republikánů a naopak, jak se domníval Jefferson, by majetné třídy zajistil nečekané zisky. Hamilton také hodlal zřídit ústřední Banku Spojených států, která by zaručila stabilní financování federálních úřadů a potlačila působení státních bank. To ještě více prohloubilo spor o rozsahu federální moci. Obavy demokratických republikánů se nakonec naplnily, když zavedení Whiskey Tax způsobilo farmářům finanční potíže a v roce 1794 část z nich v severní Pensylvánii povstala (White a Kerbel, 2022, s. 29-30).

Další třetí plochou mezi dvěma stranami se stala debata před přijetím americko-britské přátelské smlouvy *Jay Treaty*. Obě strany se k tehdejší válce mezi Anglií a Francií stavěly na rozdílné strany; federalisté podporovali Anglii, demokratičtí republikáni Francii. Federalisté byli ve vztahu k Francii ostražití kvůli excesům Jakobínského teroru v době francouzské revoluce, oproti tomu demokratičtí republikáni to byli ochotní přehlížet a vnímat to jako „nutné zlo“ k cestě Francouzů za svobodou. Odlišná stanoviska ke dvěma stranám konfliktu federalisty a demokratické republikány tak při schvalování smlouvy rozdělila. Pro federalisty znamenala *Jay Treaty* udržení dobrých vztahů s Anglií, demokratičtí republikáni ji viděli jako obětování amerických zájmů a ducha nezávislosti vůči Anglii (Woodburn, 2018, s. 15).

Jefferson kvůli sporům o *Jay Treaty* a vztahům kabinetu k Francii rezignoval na vládní post a vrátil se do domovské Virginie, ačkoli jeho odchod neměl dlouhého trvání.

Poté, co prezident Washington na konci svého druhého funkčního období v roce 1796

oznámil, že se nebude ucházet o třetí, jej chtěl v prezidentském úřadu vystřídat jeho viceprezident John Adams. Hodlal jako federalista prosazovat Hamiltonův program, a to i bez jeho účasti, což Jeffersona také vybičovalo ke kandidatuře. Hamiltonovi odpůrci v Kongresu se postavili za Jeffersonovu kandidaturu a psali voličům dopisy na jeho podporu. Adams nakonec v prezidentských volbách těsně zvítězil o tři volitelské hlasy. Jefferson uznal porážku a přijal post jeho viceprezidenta, jak v té době určovala volební pravidla. Díky přijetí viceprezidentství jim Jefferson dodal legitimitu.

Adams si postupem času jako lídr nedokázal získat popularitu a Jefferson se mu postavil i v následujících prezidentských volbách v roce 1800 (Maisel, 2007, s. 30-31).

Právě v těchto volbách se naplno projevila působnost politických organizací tak, jak je známe dnes, ačkoli už před nimi na americké politické scéně měly zmíněné strany značné postavení. Demokratičtí republikáni se obávali, že federalisty ovládaná americká vláda opouští „republikánské principy“, a tak do voleb v roce 1800 nasadili plejádu kandidátů do různých úrovní úřadů a zmobilizovali své občanské podporovatele (tzv. grassroots supporters, tedy „podporovatelé odzdola“). Program demokratických republikánů opět prosazoval principy minimálního působení státu a upozorňoval na vkládání příliš velké moci jednotlivcům. Federalisté chtěli organizační schopnosti republikánů napodobit, ale jejich organizace byla kvůli méně rozvinuté síti podporovatelů složitější. Využili proto pravomocí své vlády. V roce 1798 federalisty ovládaný Kongres přijal zákon Sedition Act, později ve stejném roce Alien Acts. První jmenovaný stanovil jako přečin vydávání falešných zpráv a také hrozil odsouzením na odnětí svobody těm, kteří by narušovali chod federální vlády. Druhý jmenovaný zákon zlehčoval deportaci politických oponentů, kteří nebyli občany, zejména se to týkalo narůstající irské populace, která se přikláněla k demokratickým republikánům, a imigrantů z řad francouzských revolucionářů (White a Kerbel, 2022, s. 32).

Demokratičtí republikáni na tuto legislativu, která do roku 1800 vedla k trestnímu stíhání několika jejich členů, reagovali prohlášenímí The Virginia and Kentucky Resolutions, která tyto zákony odmítala s odvoláním na fakt, že federální vláda může trestat pouze zločiny vyjmenované ústavou (Woodburn, 2018, s. 18).

Jefferson si před prezidentskými volbami v roce 1800 získal podporu demokratických republikánů v Kongresu, kteří jej formálně podpořili na prezidentský post a Aarona Burra na viceprezidentský. Federalisté v reakci na to nominovali Adamse na prezidenta

a Thomase Pickneyho na viceprezidenta.

Stejně jako v minulých volbách Jeffersona podpořily jižanské státy, zatímco Adamse většina států středo-východu. Rozdíl ale činil New York, který tentokrát místo Adamse podpořil Jeffersona díky jeho dlouhodobé kampani v tomto státě. Jefferson tedy zvítězil s převahou osmi volitelských hlasů a porazil Adamse (White a Kerbel, 2022, s. 33). Všichni volitelé hlasující pro Jeffersona zároveň hlasovali i pro jeho viceprezidenta, čímž však došlo k ústavní krizi, neboť ani jeden z kandidátů nezískal většinu hlasů. Sněmovna reprezentantů ovládaná federalisty proto musela stvrdit Jeffersonovo prezidentství a panovaly obavy, že by mu jej mohla upřít. Po pětatřiceti hlasováních byl však Jefferson přece jen Sněmovnou zvolen, čímž byla legitimita voleb opět stvrzena (Maisel, 2007, s. 31).

Po drtivé porážce ve volbách v roce 1800 federalisté postupně upadali, až jako strana prakticky přestali existovat (Wilson, 1995, s. 83). Časem se z nich ze silné celonárodní strany stala strana regionálního rozsahu, maximálně schopná vyhrávat v Nové Anglii, kde leželo její voličské jádro. Politika strany byla pro voliče v celostátních volbách příliš konzervativní a její lídři nebyli ochotní přejít ke kompromisním stanoviskům, aby získali nazpět popularitu (Maisel, 2007, s. 32).

Hřebíček do politické rakve si federalisté zatloukli reakcí na britsko-americkou válku z roku 1812, kterou odmítali z obav narušení obchodu s Anglií. Přezdívali jí dokonce „válka pana Madisona“. Dva roky po vyhlášení války Anglii se federalisté sešli v Hartfordu v Connecticutu, kde navrhli plán příměří. Panovaly dohady, že se strana přiklání k odtrnutí států Nové Anglie z Unie, což ji uvrhlo v nemilost veřejnosti. Do roku 1820 se z federalistů stali političtí dinosauři a Hamiltonova strana postupně vymizela (White a Kerbel, 2022, s. 34-35).

V dnešní době by Američany rozpad velké strany zaskočil, nicméně je nutné připomenout, že na začátku 19. století byly americké strany nedospělé a křehké. Voliči k nim ještě nezačali chovat loajalitu. I jejich političtí představitelé se cítili více zavázáni oblasti, kterou zastupovali než straně samotné (Maisel, 2007, s. 33).

Už v roce 1804 byl Jefferson znovuzvolen bez větší opozice. V roce 1816 James Monroe zvítězil v prezidentských volbách v 16 z 19 států, v roce 1820 byl opět bez jakékoli větší opozice znovuzvolen (Wilson, 1995, s. 83).

Kolapsem Federalistické strany skončila první éra amerického stranictví. Době od rozpadu federalistů až do přibližně roku 1830, kdy demokratičtí republikáni prakticky neměli opozici, se přezdívá *Era of Good Feeling* (v překladu *Éra dobrého pocitu*). Přesto k politickému boji docházelo uvnitř Demokraticky republikánské strany, a to obzvlášť mezi příznivci a odpůrci generála Andrewa Jacksona, válečného hrdiny britsko-americké války (Lowi a kol., 2011, s. 495).

Od prezidentských voleb v roce 1824, v nichž pět frakcí uvnitř demokraticky republikánské strany soupeřilo o prezidentství, se datuje tzv. *druhý systém politických stran*. Pro toto období bylo charakteristické, že politická participace přerostla v masový jev. Díky rostoucímu počtu obyvatel i zákonům umožňujícím volit stále většímu množství občanů se jich v 1. polovině 18. století voleb začalo zúčastňovat stále více. Ve volbách v roce 1824 například volilo zhruba 350 tisíc lidí, o čtyři roky přes milion a v roce 1828 se počet voličů oproti předchozím volbám zhruba zdvojnásobil (Wilson, 1995, s. 83-84). Mezi lety 1824 a 1848 tak celostátní volební účast vzrostla z 25 na 79 procent, v některých státech až na 92 procent (White a Kerbel, 2022, s. 37).

Kromě Jacksona se o prezidentský úřad v roce 1824 ucházel předseda Sněmovny Henry Clay, ministr války John C. Calhoun, bývalý ministr zahraničí a syn bývalého prezidenta John Quincy Adams a bývalý ministr financí William Crawford. Stranický kongresový konvent (Congressional Caucus) na prezidenta nominoval Crawforda, za viceprezidenta Calhouna a ostatní kandidáti jej bojkotovali. Přesvědčili pak zákonodárce ze svých států, aby je nominovali do voleb. Přestože Jackson ve volbách získal většinu z celkových hlasů i hlasů volitelů, žádný z kandidátů nedosáhl na potřebný počet hlasů volitelů ke zvolení (tedy nadpoloviční většinu hlasů volitelů). O volbách proto podle pravidel ústavy rozhodovala Sněmovna reprezentantů, která volila mezi třemi nejúspěšnějšími kandidáty: Jacksonem, Adamsem a Crawfordem. Clay, v pořadí se čtvrtým nejsilnějším volebním ziskem, podpořil Adamse, který mu na oplátku slíbil v případě zvolení post ministra zahraničí. Clay díky své silné pozici předsedy Sněmovny Adamsovi zajistil zvolení.

V době po volbách se Jeffersonovi demokratičtí republikáni nadále štěpili. Křídlo Adamse a Claye chtělo rozšiřovat infrastrukturu země a podobně jako federalisté se přiklápělo k aktivnímu působení vlády – později se od demokratických republikánů odštěpili a založili stranu Národních republikánů, za něž Adams kandidoval v dalších volbách na prezidenta. Další frakcí strany byli tzv. tradiční demokratičtí republikáni, mezi nimi

i Martin Van Buren, kteří odmítali jakékoli rozšiřování infrastruktury, protože by podle nich podkopávalo nezávislost. Jackson si od těchto dvou frakcí uvnitř strany držel odstup, dokud se Van Buren nestal hlavou jeho kampaně (White a Kerbel, 2022, s. 35-37).

V následujících prezidentských volbách v roce 1828 a i těch navazujících v roce 1832 Jackson zvítězil. Sázel na podporu farmářů a obyvatelů malých obcí; se stranickými kolegy (jimž se podle centrální postavy hnutí přezdívá *Jacksonians*, v překladu Jacksoniáni) apelovali na běžné lidi programem zaměřeným na rozšiřování občanských (především voličských) práv, díky čemuž svůj elektorát rozšiřovali o sta tisíce voličů. Ve snaze dostat je k volbám poprvé začali organizovat politické kluby, shromáždění a přehlídky, čímž položili základ novému, populárnějšímu stylu politiky.

Mozkem Jacksonova hnutí byl jeho viceprezident a pozdější prezident Martin Van Buren, jenž stál za organizací kampaně a vytvořením ústřední stranické komise, stranických státních organizací nebo stranického tisku (o něm konkrétně více v pozdějších kapitolách) (Lowi a kol., 2011, s. 495). Van Buren se později stal lídrem demokratických republikánů a účastnil se na podporu Jacksona nespočtu kampaňových akcí, kde veřejnosti připomínal dohodu Adamse s Clayem z voleb z roku 1824. Van Buren se také zaměřoval na svůj domovský stát New York, který v tom období byl v prezidentských volbách klíčový (White a Kerbel, 2022, s. 36).

Stranický systém Jacksonovo hnutí poprvé budovalo zdola nahoru, nikoli naopak, což ilustruje přechod od nominačních shromáždění v Kongresu, jež vybírala prezidentské kandidáty, ke stranickým sjezdům (konventům). Kongresová shromáždění (tzv. *caucus system*) upadla v nemilost kvůli zmíněným chaotickým prezidentským volbám v roce 1824. Přestože tehdy kongresové shromáždění vybralo za prezidentského kandidáta Crawforda, ve volbách skončil až třetí ze čtyř. Vítěz voleb na počet hlasů se pak prezidentem kvůli machinacím ve Sněmovně ani nestal (Wilson, 1995, s. 84). Konventy tak umožnily, aby nominace kandidátů ovlivňovaly národní stranické organizace, které Jacksoniáni vytvořili a ovládali. Van Buren si jako první politik uvědomoval, jaké možnosti skýtá voličská mobilizace a že pro efektivní chod velkých stran je nutná pečlivá organizace strany na celonárodní úrovni (Lowi a kol., 2011, s. 495; White a Kerbel, 2022, s. 36).

Po přesvědčivém volebním vítězství Jacksona proti Adamsovi v roce 1828 jeho křídlo v demokraticky republikánské straně zcela pohltilo ostatní frakce včetně původního

Jeffersonova. Demokraticky republikánská strana pak zkrátila svůj název na Demokratickou stranu.

Clay a Calhoun proti ní zformovali opozici ve straně whigů, jejíž jméno odkazovalo na tradiční britskou stranu a spojilo opozici proti Jacksonovi včetně zmíněných Národních republikánů. Whigové chtěli držet exekutivní moc na uzdě, podporovali expanzi na západ a ochranná (protekcionská) cla. S jejich příchodem se kolem poloviny 30. let 19. století USA znovu vrátily k duálnímu stranickému systému (White a Kerbel, 2022, s. 37).

Do jisté míry whigové navazovali na politiku federalistů, velké množství z nich, ač ne všichni, podporovalo zřízení národní banky, federálně sponzorované rozšiřování infrastruktury či ochranná cla. Všechny tyto návrhy Jacksoniáni (demokraté) zavrhovali. Whigové také do jisté míry převzali bývalý elektorát federalistů na severovýchodě, silnější byli také mezi skupinami obchodníků než farmářů. Politiku v té době do značné míry ovlivňovaly personální sympatie; spíše než shoda na programu whigy spojovala nesnášenlivost vůči demokratům a Jacksonovi. Whigům se poprvé v roce 1840 podařilo vyhrát prezidentské volby právě tím, že se soustředili spíše na kladné charakteristiky svých kandidátů (hrdinství, čestnost) a nezabředávali do citlivých politických otázek, v nichž byly frakce strany rozdělené. Elektorát aktivizovala také četná setkání s voliči, do nichž whigové velmi investovali (Lowi a kol., s. 496).

V bipartismu té doby vládla relativní rovnováha, protože poměr sil obou stran byl vyrovnaný. Střet však přibližně ve 40. až 50. letech 19. století přinesla politická agitace spojená s otroctvím. Obě strany se snažily ve věci nevyhraňovat, protože by tím rozdělávaly své příznivce (Wilson, 1995, s. 84). Postupně se však strany začaly znovu rozdělávat na menší a vznikaly nové, například Liberty party či později Free-Soil Party. Whigové toto období nepřežili a do roku 1856 prakticky vymizeli. Nahradila je Republikánská strana, která se ukázala jako nový hlavní soupeř demokratů, s nimiž se střetli zejména v postojích k otroctví (Maisel, 2007, s. 34).

Politické postoje k otroctví ovlivňovaly rozdílné hospodářské podmínky v severovýchodních a jižanských státech, které se v průběhu 19. století rychle prohlubovaly. Sever dokázal vyvinout silnou ekonomiku postavenou na průmyslu a stával se etnicky různorodějším. Jih byl oproti tomu stále založený zejména na zemědělství, tím pádem na rozdíl od Severu k otrokářství zaujímal kladnější postoj. Před občanskou válkou se to projevilo v projednávání legislativy v Kongresu; zákon Wilmot Proviso by zakazoval otroctví na

územích získaných ve válce s Mexikem. Zatímco zákon prošel Sněmovnou reprezentantů ovládanou zákonodárci odmítajícími otroctví, zablokoval ho Senát s převahou opačně smýšlejících senátorů. Rozkol poté nastal i mezi demokraty a whigy zvláště; demokraté ze severu hodlali vytvořit novou abolicionistickou stranu, zato jižanší demokraté otroctví obhajovali. Whigové se v této otázce dělili na dvě frakce – Conscience Whigs, kteří Wilmot Proviso podporovali, a Cotton Whigs, podle nichž federální vláda neměla právo zakazovat otroctví (White a Kerbel, 2022, s. 39).

Situaci eskalovalo přijetí zákona Kansas-Nebraska Act v roce 1854, který prakticky zrušil dřívější legislativu zakazující otroctví na rozšiřujících se amerických teritoriích. Díky tomuto zákonu mohlo každé teritorium v otázce otroctví rozhodovat podle vlastního uvážení. I opozice vůči tomuto zákonu se stala důvodem ke vzniku moderní Republikánské strany. Republikáni kromě odporu k otroctví prosazovali rozšiřování infrastruktury včetně zbudování transkontinentální železnice či ochranná cla, tedy podobný program jako dříve whigové nebo federalisté. V roce 1858 strana ve volbách získala kontrolu nad Sněmovnou reprezentantů. V roce 1860 v prezidentských volbách zvítězil republikán Abraham Lincoln. Jižanské státy kvůli tomu začaly stále více volat po odtržení z Unie, což brzy vedlo k vypuknutí občanské války Severu proti Jihu. Od jejího začátku až zhruba do konce 19. století se datuje tzv. třetí stranický systém (Lowi a kol., 2011, s. 496-497).

Z války vyšel jako vítězný Sever a republikáni následně zhruba třičtvrtě století ovládali federální politiku. Přispěla k tomu právě občanská válka, jež silně polarizovala společnost. Podporovatelé Unie na dlouhé generace přešli k republikánům, stoupenci Konfederace či ti s protiválečnými postoji podporovali demokraty. Přestože byla podpora obou těchto názorových bloků vyrovnaná, republikáni obvykle dokázali vyhrávat senátní a prezidentské volby a Sněmovnu reprezentantů častěji drželi pod kontrolou demokraté. Silné postavení republikánů nicméně posílila ještě kandidatura populistického demokrata Williama Jenningse Bryana na prezidenta v roce 1896. Kvůli Bryanovi strana ztratila přízeň voličů v lidnatých státech na severovýchodě, na jihu a jihozápadě ale díky němu strana posílila. Unii to ještě více polarizovalo a obnovilo rozpory mezi Severem a Jihem z doby občanské války. Až do 30. let 20. století se tak Sever stal těžištěm síly republikánů, zatímco Jih byl tradičně nakloněn demokratům (Wilson, 1995, s. 84).

Nicméně existovaly i další důvody, proč republikáni v době po občanské válce nezískali úplnou převahu nad všemi složkami federální vlády. Skandály v administrativě

republikánského prezidenta Ulyssese S. Granta (1869-1877) a ekonomická deprese snížily podporu republikánů a naopak vyzdvihly demokraty ve volbách v letech 1876 a 1880. Pokles hospodářské produkce a další deprese pomohly ke zvolení do dvou nenavazujících funkčních období demokratickému prezidentovi Groverovi Clevelandovi (v letech 1884 a 1892) (Maisel, 2007, s. 36).

Na konci 19. a začátku 20. století byly některé strany na úrovních států tak efektivně organizované, že se jim přezdívalo *party machines* (stranické mašinerie). Zneužívaly moc nad státními pracovními místy (tzv. *spoils system*), díky čemuž k sobě lákaly nové příznivce, a ty tzv. *party bosses* (straničtí bossové) ve velkých počtech zaměstnávali k voličské mobilizaci. Právě *stranické mašinerie* se staly charakteristickým rysem třetího stranického systému. Jejich kritici je označovali za zkorumpované a nedemokratické, protože podle nich nesloužily zájmům voličů, ale mocných podniků, které je ovládaly. Podle některých ale předcházely rozpadu a chaosu ve stranách, protože odrážely některé vlastnosti lidského ducha a dodávaly jim řád (Lowi a kol., 2011, s. 498).

Příznivce *stranické mašinerie* Wilson označuje jako „skalní straníky“, kteří zmíněnými praktikami jejího budování cílili i na upevnění loajality. Proti nim v jednotlivých stranách stáli „pohlaváři“ či „progresivní“, kteří podobné praktiky těžící ze stranických privilegií a stranické mašinerie odsuzovali. Obě strany, ale zejména republikáni, se v této době rozdělily do těchto frakcí. Progresivní či pohlaváři zpočátku plnili roli jazýčku na váhách; v některých věcech se nadstranicky přikláněli k demokratům, ačkoli byli členy republikánů. Se vzrůstající silou republikánů ale pohlaváři tuto moc ztráceli, a rozhodli se proto změnit samotnou podstatu amerického stranictví (Wilson, 1995, s. 85-86).

Nastala tak tzv. *Progresivní éra*, kterou lze označit za jedno z největších reformních období v americké historii. Mnozí progresivní svými institucionálními reformami cílili na omezení korupce a vyšší efektivitu vládnutí. Řada progresivních ve vyšších společenských vrstvách a na ně napojených obchodních, finančních či průmyslových elit ale oslabením, či dokonce úplným rozkladem stranické organizace mohla do čela stran jednoduše prosazovat své kandidáty (Lowi a kol., 2011, s. 498).

Progresivní požadovali přísná pravidla pro registraci voličů do voleb, místo konventů nominujících kandidáty prosazovali primární volby a chtěli odstranit napojení podnikatelů na stranické organizace (Wilson, 1995, s. 86).

Reformy stranickou organizaci nezničily, přesto ji velmi oslabily. Vlivem reforem také na

počátku 20. století klesla politická participace a strany ztratily na síle (Lowi a kol., 2011, s. 498). Straničtí bossové ovládající stranické mašinerie přišli o svůj vliv. Strany však také nemohly tak dobře volat funkcionáře k odpovědnosti nebo tak efektivně ovládat politické instituce (Wilson, 1995, s. 86).

Až do konce tzv. Čtvrtého stranického systému (vymezeného obdobím mezi lety 1896 až 1932) v americké politice dominovali republikáni. Jak bylo zmíněno, způsobil to i příklon části demokratické strany k populistickému proudu (v čele s prezidentským kandidátem Bryanem), který odradil řadu voličů zejména na středozápadě a vedl k dlouhodobému posílení republikánů, a to i v tradičních baštách demokratů na jihu a státech na západě. V tomto časovém rozmezí republikáni vyhráli sedm z devíti prezidentských voleb a v patnácti kongresových volbách z osmnácti měli většinu v obou komorách Kongresu. Ačkoli stále fungoval duální stranický systém, republikáni byli prakticky hlavní stranou, které demokrati jen stěží byli schopni vzdorovat v opozici, protože byli v té době příliš slabí. Republikáni té doby svou platformu stavěli na politice nízkých daní, minimální regulaci ze strany federální vlády či vysokých clech (Lowi a kol., 2011, s. 499).

Republikánská dominance byla částečně způsobena i silnou ekonomikou, která je pro americké voliče při rozhodování často zásadní. Když 24. října 1929 došlo ke krachu na newyorské burze a začala ekonomická deprese, dopadla na všechny sektory ekonomiky a všechny třídy obyvatelstva. Hodnota akcií se propadla o 75 procent, nezaměstnanost do roku 1931 vzrostla na 25 procent. Krize zvláště tvrdě dopadla na zemědělský sektor.

Demokraté se brzy vrátili do čela americké politiky, když v roce 1932 s velkou převahou vyhrál prezidentské volby Franklin Delano Roosevelt a jeho strana taktéž s výraznými většinami ovládla obě komory Kongresu. Prvních sto dnů Rooseveltova úřadu vešlo ve známost jako tzv. *New Deal (Nový úděl)*. Prezident ekonomickými reformami, k jejichž prosazení většiny v obou komorách bez prodlení využíval, nejen cílil na zlepšení ekonomiky a životních podmínek, ale také na transformaci federální vlády a chodu politických stran. Na rozdíl od republikánské éry *laissez-faire* tak federální vláda aktivně zasahovala regulacemi hospodářství v zájmu jeho ozdravení. Velká deprese také dovolila změnit individualistický přístup k vládnutí, díky čemuž mohl Roosevelt vytvořit federální záruky pro ekonomickou stabilitu.

Strany na lokálních úrovních to oslabilo, neboť se Američané od nich svěřili do vedení prezidenta. Demokraté v roce 1932 vytvořili národní centrálu, republikáni je v tom brzy

následovali. Kvůli reformám progresivní éry a Rooseveltova New Dealu se politická moc nadobro v první polovině 20. století přesunula od lokálních organizací (zmiňovaných stranických mašinérií a bossů) na federální úroveň.

Hamiltonovy myšlenky byly nakonec přece jen realizovány. „Jeffersonova minimální vláda“ byla nakonec v 60. letech 20. století vnímána jako odklonění od normy; když po jejím návratu volal republikánský kandidát na prezidenta Barry Goldwater, ve volbách v roce 1964 prohrál ve 44 státech (White a Kerbel, 2022, s. 53-55).

V 60. letech nicméně demokraté část popularity nabyté úspěchem Nového údělu ztratili, a to kvůli neshodě na programu Lyndona B. Johsona Great Society Initiative, válce ve Vietnamu či vývoji boje za lidská práva. Demokraté se opět v otázce podpory lidských práv (jmenovitě emancipace Afroameričanů) dělili na Sever, který zrovnoprávnění podporoval, a Jih ospravedlňující segregaci. Rozkoly ve straně využili republikáni, kteří se pod velením Richarda Nixona v roce 1968 vrátili na výsluní (Lowi a kol., 2011, s. 500).

V roce 1971 byl přijat 26. dodatek ústavy, díky němuž se minimální věk voličů snížil z 21 na 18 let. U některých panovaly obavy (a naopak naděje), že snížení hranice povede k liberální vlně vzhledem k tomu, že mladší voliči tento směr politiky častěji preferují. To se však nepotvrdilo, částečně i kvůli nízké politické participaci mladé generace (Maisel, 2007, s. 50).

Republikáni v roce 1968 na svou stranu získali nespokojené jižanské zemědělce; demografickou skupinu tradičně volící demokraty. V 80. letech pod vedením Ronalda Reagana dokázali oslovit další skupinu, věřící konzervativce, které znepokojovala podpora interrupcí demokraty a údajný odpor strany k tradičním hodnotám. Demokraté oproti tomu udrželi své pozice ve skupinách pracovníků v odborech, intelektuálů z vyšší střední vrstvy a také zacílili na etnické menšiny. V roce 1965 byl schválen zákon Voting Rights Act, jenž posílil voličskou participaci Afroameričanů. Demokratická strana se poté začala jasněji profilovat jako strana hájící liberální stanoviska; v tom byla zahrnuta podpora etnických či sexuálních menšin, interrupčních práv, feminismu či environmentalismu.

Po roce 1980 se vlivem zmíněných přesunů strany staly ideologicky homogennějšími, celistvějšími. To upevnilo i loajalitu zákonodárců ke svým stranám v Kongresu, která mezi 50. a 70. lety nebyla tak silná.

Jasně ideologické rozdělení dvou stran v americkém bipartismu prohloubily ještě dva

faktory; spoléhání se na podporu aktivistů a reformy v nominačním systému do prezidentských voleb. Co se týče prvního faktoru, obě strany se ve volebních kampaních spoléhaly na podporu různě orientovaných aktivistů, kteří jim pomáhali s organizací a financováním; demokraté na liberální – feministky či enviromentalisty, republikáni na konzervativní – včetně náboženských fundamentalistů. Aktivisté obě strany posunuli dále do svých hlavních politických pozic; demokraty více „doleva“ (blíže liberálům), republikáni více „doprava“ (blíže konzervativcům).

Demokraté po porážce v prezidentských volbách v roce 1986 změnili nominační systém tak, že místo ústředních komisí v jednotlivých státech nominanty volili primární volby. Také místo straníků a profesních politiků díky změnám posílili různě profilovaní aktivisté. Podobné změny v nominačním systému provedli krátce poté i republikáni, takže následně v nominačním procesu hráli výraznou roli aktivisté, kteří proti centristickým a pragmatickým kandidátům stavěli ty, kteří více narušovali „ideologickou čistotu“. Ve volbách proto častěji proti sobě stanuli spíše liberální demokrat a konzervativní republikán a strany se oproti poválečnému období začaly výrazně lišit (Lowi a kol., 2011, s. 500-502).

3.2 Aplikace Duvergerova zákona na americký bipartismus

Jak bylo zmíněno v kapitole 2.1.1. *Duvergerův zákon – určující role volebního systému v bipartismu*, jednokolový většinový volební systém má tendenci vést k vzniku systému dvou stran, což poprvé formuloval francouzský politolog Maurice Duverger v 50. letech minulého století jako tzv. Duvergerův zákon (Duverger, 2016, s. 242-243).

Pro pochopení podstaty amerického bipartismu je nutné znát jeho historický vývoj, který obsáhla předešlá kapitola. Jeho konkrétní podstatu vysvětlují ale také aplikace zmíněného Duvergerova zákona, jež nyní krátce představím.

Studie Aldricha a Leeho *Why Two Parties? Ambition, Policy, and the Presidency* pomocí Duvergerova zákona a vlastních hypotéz odpovídá na otázky, proč je americký bipartismus tak dlouhodobě stabilní a proč soutěžení dvou stran probíhá ve všech okresech a na všech úrovních americké politiky. Autoři uznávají nutný podíl Duvergerova zákona na dlouhodobém udržení systému dvou stran v USA, přitom namítají, že sám o sobě není jediným dostačujícím faktorem vytvářejícím rovnováhu dvou stran. Jak je zmíněno v názvu studie, dalšími třemi faktory udržujícími bipartismus (nejen v USA) jsou podle autorů ambice, politika a prezidentství, kterými lze Duvergerův zákon doplnit a zpřesnit

(Aldrich a Lee, 2016, s. 275-276).

Bipartismus USA je ve srovnání s ostatními po 2. světové válce jediným, v němž se dvě konkrétní strany stabilně držely u moci a také jediným, kde se počet skutečně efektivních stran blíží dvěma. V ostatních státech dualistické systémy s jednokolovým většinovým volebním systémem dlouhodobě vykazovaly více než dvě efektivní strany (Austrálie, Kanada či Británie v průměru tři). To podle Aldricha a Leeho dokazuje, že pouze charakter volebního systému bipartismus neutváří a v případě USA nutně existují další specifické faktory (op. cit., s. 278).

Prvním z nich je faktor **ambicí**, který je v tomto schématu pevně svázán s faktorem **prezidentství**. Společně odpovídají na otázku, proč na všech úrovních federální i národní vlády v USA soutěží pouze dvě strany. Ambice politiků na všech úrovních americké vlády podle autorů směřují k nejvyššímu úřadu – prezidentství. Podobně jako valná většina úřadů v USA, i prezidentský je volen pomocí zmíněného jednokolového většinového volebního systému, který směřuje k utváření bipartismu. Důležitost prezidentství v USA umocňuje i fakt, že jde o prezidentský systém, kde má nejvyšší ústavní činitel rozsáhlé pravomoci. Ambice kariérních politiků směřovat k prezidentskému úřadu proto formují politickou soutěž i na všech nižších úrovních vlády a utvářejí tak bipartismus ve všech patrech americké politiky. I v tomto se USA liší od ostatních států s jednokolovým většinovým systémem hlasování, neboť v řadě z nich má prezident pouze reprezentativní roli, případně jeho volba neprobíhá jednokolovým většinovým systémem (op. cit., s. 279-290).

Třetí faktor **politiky** je to, co v dlouhodobém horizontu nastoluje mezi dvěma stranami rovnováhu. Jednak je voličské rozhodování založené převážně na úzkých rozdílech v politice stran podle autorů důvodem, proč strany samy preferují bipartismus. A také to, že se dvě strany vyprofilují do protichůdných politických pozic, jim pomáhá udržovat rovnováhu bipartismu a nedovolit třetí straně vstoupit do politického klání (op. cit., 285).

Co se týče dalšího aspektu Duvergerova zákona, tedy fúzí či aliancí stran, v USA byl jeho výskyt zejména na konci 19. a ve 20. století značný, ale nesl jinou podobu než tu představenou Mauricem Duvergerem (viz podkapitola 2.1.1). Místo spolupráce dvou stran soupeřících o druhé místo (jako například ve Velké Británii mezi labouristy a liberálními demokraty) docházelo v USA na konci 19. a ve 20. století k alianci spíše jedné ze dvou větších stran a malých stran. Mnoho vítězství malých stran v té době lze připsat právě takovému spojení (Scarow, 1986, s. 634-641).

V praxi to tedy znamená, že kandidát jedné z velkých stran se může dostat i na hlasovací lístek třetích stran, k nimž je část voličů registrována. Zůstává přitom i na lístku své původní strany. Díky tomu mohou voliči třetích stran podpořit kandidáta hlavní strany, aniž by zcela opustili vlastní přesvědčení, či dokonce nevolili nebo svůj hlas dali kandidátovi strany bez šance na zvolení (Difilippo, 2022).

V 19. století byly fúze či aliance běžné prakticky na všech úrovních amerických voleb, a to i prezidentských (v roce 1856 whigové společně s American Know-Nothing Party podpořili kandidáta Millarda Fillmora, později v roce 1896 demokraté společně s Populistickou stranou nominovali na prezidenta Williama Jenningse Bryana). Do konce 19. století se tak podle výzkumu Howarda A. Scarrowa nazvaného *Duverger's Law, Fusion, and the Decline of American "Third" Parties* uskutečnilo na pět desítek fúzí velké a malé strany do volebního klání. Ve zvlášť vyrovnaných volbách to velké straně pomáhalo zvýšit šance na vítězství, malá strana díky fúzí mohla získat alespoň určitý politický vliv.

V poslední dekádě 19. století ovšem USA přešly na tzv. *Australian Ballot System*, kvůli němuž měly malé strany obtížnější přístup k protlačení kandidátů do voleb (podle nových pravidel pro zařazení do hlasování museli kandidáti získat určitý počet petičních podpisů). Další volební reformy z konce 19. a začátku 20. století fúze činily obtížnějšími, či je přímo zakazovaly. Už v první dekádě 20. století počet fúzí klesl zhruba o polovinu. Do roku 1920 nejméně 25 amerických států fúze zákonem přímo zakazovalo.

Argumentací odpůrců fúzí bylo, že šlo o formu volebního podvodu, který měl klamat důvěřivé voliče. Straničtí bossové je podle odpůrců též zneužívali (Scarrow, 1986, s. 634-641). Podle některých byly zákazy fúzí jednou z taktik demokratů a republikánů potlačit třetí strany a udržet systém bipartismu (Sifry, 2003, s. 9.). Podporovatelé praktiku naopak obhajovali jako jediný způsob, jak porazit zkorumpovaný systém stranických mašinérií.

Nehledě na zákazy do roku 1919 počet fúzí rychle vzrostl a reflektoval štěpení na politické scéně způsobené érou progresivní politiky. Časté byly do první poloviny 20. století především v Kalifornii, kde byla pro ně nastavena vstřícná pravidla. Ačkoli velká část států fúze zákonem zakazovala, i v 60. letech, kam sahá Scarrowova studie, se fúze uplatňovaly ve značném počtu voleb (Scarrow, 1986, s. 634-641).

V dnešní době se už fúze uplatňují ve srovnání s minulostí jen v hrstce amerických států, kde jsou stále legální; zejména v New Yorku, Oregonu a Connecticutu (Hounshell, 2022).

V některých státech (např. v New Jersey, kde je tato praktika zakázána už od 20. let minulého století) se objevují iniciativy za zrušení jejich zákazu. Opozice vůči tomu je však v obou hlavních stranách (Difilippo, 2022).

3.3 Kongresové volby v USA

3.3.1 Volební systém

Každý stát USA je v Kongresu zastoupen dvěma senátory se šestiletým volebním obdobím a alespoň jedním členem Sněmovny reprezentantů s volebním obdobím trvajícím dva roky (Wilson, 1995, str. 150). V současné době se tak americký Senát skládá ze 100 senátorů, Sněmovna reprezentantů celkem ze 435 kongresmanů.

Zatímco podle ústavy USA jsou všichni členové Sněmovny reprezentantů voleni na dvouleté volební období (každé dva roky se tedy celá komora obměňuje), členové Senátu jsou rozděleni do tří skupin a každé dva roky je volena pouze jedna z nich, tedy třetina Senátu (Tindall a Shi, 1998, s. 792).

Volby v prakticky všech amerických státech jsou založeny na většinovém jednokolovém systému, nicméně každý stát si podobu volebního systému může stanovit libovolně. Ve většině případů je tedy tzv. *first past the post* systém aplikován i na kongresové volby. Vyhrává tak kandidát, který dostane největší procento hlasů, nikoli nutně nadpoloviční většinu všech hlasů (v některých státech, například v Georgii, však tato podmínka platí, konkrétně pro senátní a sněmovní volby⁵) (Dvořáková et al., 2008, s. 78).

Více o dopadech jednokolového většinového systému na americký stranický systém bipartismu pojednává podkapitola 2.1.1 *Duvergerův zákon – určující role volebního systému v bipartismu*.

Na základě zákonů vydaných Kongresem po roce 1842 všechny federální volby probíhají v sudých letech v úterý po prvním pondělí v listopadu (Wilson, 1995, s. 74).

---

⁵ Vzhledem k historickému vývoji neplatí v každém americkém státě ve volbách stejná pravidla. V Georgii se senátní a sněmovní volby na rozdíl od většiny ostatních států řídí dvoukolovým většinovým systémem. Pokud v prvním kole žádný z kandidátů nezíská nadpoloviční většinu ze všech odevzdaných hlasů, dva nejúspěšnější kandidáti postupují do druhého kola, viz: https://ballotpedia.org/Electoral_systems_in_Georgia

3.3.2 Výsledky midterms v roce 2022

Kongresové volby v roce 2022 připadly na úterý 8. listopadu (2022 Midterm Election Calendar, 2022).

Přestože řada volebních predikcí jako například agregát volebních průzkumů FiveThirtyEight⁶ předpovídaly, že demokraté ztratí většinu v obou komorách Kongresu, volby nakonec nebyly pro republikány tak úspěšné, jak jim předpovědi přisuzovaly (2022 FiveThirtyEight Election Forecast, 2022).

Demokratům se totiž podařilo udržet většinu v Senátu, a to ještě před konáním druhého kola senátních voleb ve státě Georgia, které rozhodovalo o obsazení posledního voleného senátního křesla. Prezidentova strana totiž díky vítězství své kandidátky Cathrine Cortez Mastové v Nevadě získala 50. senátora, tedy počet nutný pro získání většiny⁷ (How Election Week 2022 Went Down, 2022).

Demokraté navzdory nepříznivým volebním predikcím překonali očekávání i v guvernérských volbách. Podle FiveThirtyEight měli republikáni ve volbách získat 20 guvernérů z 36 volených (2022 FiveThirtyEight Election Forecast, 2022). Konečné výsledky však přisoudily 18 guvernérů republikánům a 18 demokratům. Zatímco demokraté zvítězili v guvernérských volbách ve třech státech, kde v předešlém volebním termínu vládl republikánský guvernér, republikáni pouze v jednom předtím vedeném demokratem (2022 Election Results, 2022).

Republikáni nicméně dokázali získat většinu ve Sněmovně reprezentantů. Konečné rozložení křesel, na které se kvůli pomalému sčítání hlasů v některých okrscích čekalo několik týdnů, přířklo republikánům 222 křesel a demokratům 213 (Midterm election results for the House of Representatives, 2023).

---

⁶ Viz konečná předpověď: <https://projects.fivethirtyeight.com/2022-election-forecast/>. Republikáni měli podle webu FiveThirtyEight 59procentní šanci, že ve volbách získají kontrolu nad Senátem. Ještě před druhým kolem senátních voleb ve státě Georgia 6. prosince 2022 ji ale demokraté dokázali udržet. Republikáni měli podle této predikce založené na volebních průzkumech a dalších kritériích v průměru získat většinu 230 křesel ve Sněmovně reprezentantů, viz: <https://fivethirtyeight.com/features/house-control-republicans/>. Nakonec je jejich většina 222 křesel, tedy těsnější, než se dle této predikce očekávalo.

⁷ Přestože je v Senátu celkem 100 křesel a pro získání většiny v této komoře je tedy logicky nutných alespoň 51 senátorů, prezidentova strana má podle americké ústavy jistou výhodu. Ke kontrole nad touto komorou stačí prezidentově straně pouze 50 senátorů, viceprezident v takovém případě získává hlas navíc, viz: <https://www.legislativeprocedure.com/blog/2020/11/24/the-vice-presidents-tie-breaking-votes>.

3.3.3 Souhrn volebních statistik

Podle výsledků exit pollu se vzorkem 18,5 tisíce účastníků provedeného společností *Edison Research* pro *CNN* a další mediální organizace zhruba tři čtvrtiny Američanů byly nespokojeny či přímo rozzlobeny kvůli směru, jakým se USA ubírají. Podobné množství dotazovaných stav ekonomiky považovalo za nepříliš dobrý či špatný. Za největší problém pokládali voliči inflaci (31 procent dotazovaných), pro 81 procent znamenala střední či velkou přítěž. Téma interrupcí bylo pro voliče hned po inflaci nejdůležitější, konkrétně pro 27 procent dotazovaných. Související zrušení rozsudku *Roe v. Wade* americkým Nejvyšším soudem v červnu 2022 schvalovalo pouze 37 procent, zatímco nespokojeno či rozzlobeno rozhodnutím bylo 60 procent. S odstupem v preferovaných tématech následovala témata zločinu (11 procent), zbraňové politiky (11 procent) a imigrace (10 procent). Většina voličů (68 procent) také považovala demokracii za více či méně ohroženou. Vládu prezidenta Bidena v průzkumu schvalovalo 44 procent, 55 ji vnímalo negativně (2022 Exit Polls, 2023).

Ve srovnání s kongresovými volbami v roce 2018, které pro demokraty byly mimořádně úspěšné, klesl podíl žen i mužů hlasujících pro demokraty. V roce 2018 více než polovina voličů byly ženy a Demokratická strana měla ve srovnání s republikány ve skupině žen o 19 procentních bodů vyšší podporu, v roce 2022 pouze o 8. Na druhou stranu podpora pro Republikánskou stranu z řad mužů od *midterms* v roce 2018 vzrostla ve srovnání s podporou pro Demokratickou stranu z převahy 4 na 14 procent (Anatomy of a close election, 2022).

Ve volbách do Kongresu v roce 2022 starší voličské skupiny získali na svou stranu s převahou republikáni – ve skupině 45 až 64 let o 10 procent více voličů než demokraté (oproti roku 2018 o 9 procent více), ve skupině 65 let a více o 12 procent více (oproti roku 2018 o 10 procent více).

Naproti tomu demokraty častěji volily mladší voličské skupiny a podobně jako u kategorie pohlaví oproti roku 2018 strana začala ztrácet náskok před republikány, ač jej v celkovém součtu udržela. Voliči ve skupině 18 až 29 let volili demokraty s převahou 28 procent nad republikány (o 7 procent méně než před čtyřmi lety). Ve skupině 30 až 44 pak o 4 procenta více (v roce 2018 náskok činil 19 procent). Ze statistik vyplývá, že se republikánům ve volbách v roce 2022 podařilo ukrojit značnou část mladších voličů demokratů a snížit v této skupině jejich převahu (op. cit).

Z hlediska etnických a rasových skupin republikáni v porovnání s demokraty získali více bělošských voličů. Bílí muži volili republikány s převahou 28 procent (nárůst oproti roku 2018 o 7 procent), bílé ženy o 8 procent (nárůst po čtyřech letech o 8 procent). Demokraty naopak v tomto volebním cyklu stále více preferovali Afroameričané. Afroamerické ženy je volily s převahou 78 procent (oproti roku 2018 pokles o 7 procent), afroameričtí muži s převahou 65 (pokles od roku 2018 o 11 procent). Podobná situace nastala i u latinskoamerických voličů – latinskoamerické ženy demokraty volily s převahou 33 procent (pokles oproti roku 2018 14 procent), muži o 8 procentních bodů více než republikány, zde došlo k poklesu dokonce o 21 procent (op. cit).

Srovnání s rokem 2018, kdy se demokratům za vlády republikánského prezidenta Donalda Trumpa podařilo znovunabýt většinu ve Sněmovně reprezentantů a zaznamenat úspěchy v guvernérských a do jisté míry i senátních volbách⁸, je snad důležitější než srovnání s minulými kongresovými volbami z roku 2020. Ilustruje totiž v delším časovém horizontu přesuny ve zmíněných voličských skupinách. V souhrnu z toho lze vyvodit, že přestože demokraté část svých dlouhodobě silných voličských skupin dokázali udržet, republikáni část z nich dovedli straně odčerpat. Nejpatrnější je to ve věkové skupině voličů od 30 až 44 let a u latinskoamerických mužů. Naopak republikáni prakticky ve všech svých silných skupinách alespoň mírně posílili.

Dokazuje to, že přestože midterms v roce 2022 pro demokraty neznamenal takový debakl, jak předpovídaly volební průzkumy a prognózy, oproti midterms 2018 často popisovaným jako „modrá vlna“ (podle modré barvy reprezentující demokraty) značně oslabili.

Ve srovnání s minulými midterms v roce 2020 se podle výzkumné společnosti *Pew Research* potvrdil trend, že senátní volby v jednotlivých státech kopírují výsledky v prezidentských volbách. Znamená to, že ve všech státech kromě jednoho, kde v roce 2020 zvítězil demokrat Joe Biden, v midterms v roce 2022 vítězili i demokratičtí kandidáti. Jedinou výjimkou se stal stát Wisconsin, kde senátní volby vyhrál republikánský kandidát Ron Johnson. Statistika vypracovaná společností *Pew Research Center* potvrzuje, že nesoulad mezi hlasováním pro zvoleného prezidenta a senátní kandidáty v nadcházejících midterms se dlouhodobě snižuje. Přesto byl v roce 2018 trend narušen, protože demokraté, jak už bylo zmíněno, zaznamenali v kongresových volbách značný úspěch. Data

---

⁸ Viz rozbor výsledků midterms v roce 2018 od CNN: <https://edition.cnn.com/2018/12/06/politics/latest-house-vote-blue-wave/index.html>

společnosti ukazují, že současný trend má svůj původ v pozdních 80. letech minulého století, a od té doby se míra nesouladu mezi vítězi prezidentských a senátních voleb obecně snižuje, ačkoli nejde o stálý pokles (In 2022 midterms, nearly all Senate election results..., 2022).

4 Bipartismus amerických médií

Následující podkapitoly uvedou historický i současný kontext duality amerických médií, která je jádrem výzkumu této práce. Nejprve budou představeny důležité události z historie amerických médií, které se vážou na podkapitolu 3.1.1 *Historický vývoj amerického stranictví*. Bude nastíněn i vztah amerických prezidentů 21. století s médii. Popíšu také závěry výzkumů biasu amerických médií, zvláště těch sledovaných v analýze v praktické části (konkrétně CNN a Fox News).

4.1 Historie amerických médií ve vztahu k politice

V této části popíšu několik ér historie amerických médií. Nikoli však v jejich úplnosti, což není vzhledem k rozsahu ani zaměření této práce vhodné. Spíše ve vztahu k politickému vývoji v USA, tedy jakým způsobem byla americká média v historii svázána s politikou a jak se jejich vzájemný vztah vyvíjel.

4.1.1 Počáteční fáze – vznik stranického tisku

První známky „bipartismu“ amerických médií (tedy dvojího rozdělení na inklinaci k demokratům, či republikánům) lze sledovat do doby, v níž začínal i dualismus amerických politických stran. Konkrétně do doby sporů Alexandera Hamiltona a Thomase Jeffersona, zakladatelů prvních amerických politických stran, předchůdců dnešních republikánů a demokratů.

Hamilton si na začátku 90. let 18. století zajistil spojenectví vydavatele deníku *Gazette of the United States* Johna Warda Fennoa, v reakci na to se Madison, Jeffersonův republikánský kolega, spojil s Philipem Freneauem, vydavatelem *National Gazzete*. Tyto první stranické noviny sice neměly dosah vyšší než nízké tisíce odběratelů, pomáhaly ale stranám komunikovat s nejbližšími straníky a prezentovat rozdíly v konfliktu názorových pozic. Pomohly i s vývojem amerického stranictví, které se začalo rozvíjet společně s nimi na počátku 90. let 18. století (White a Kerbel, 2022, s. 30).

John Ward Fenno byl přesvědčeným federalistou a Hamilton si jej poprvé všiml díky jeho článkům přesvědčivě podporujícím politická stanoviska jeho strany. Spolupráce Hamiltona a Fennoa vedla k tomu, že se vydavatel přestěhoval do hlavního města (v tehdejší době jím byla Philadelphia), a šéf federalistů mu zajistil finanční podporu strany a zajištění tisku novin ze strany vlády, v níž Hamilton působil jako ministr financí. I vydavatel

republikánského listu Freneau kvůli vydávání *National Gazette* přesídlil do Philadelphie a podobně jako Fennoovi mu byla zajištěna finanční odměna (Davis, 2001 s. 32).

Jefferson sám se podílel na editaci *National Gazette* a překladu některých zdrojů, listu zajišťoval pravidelný přísun financí. Lídr demokratických republikánů o vzniku deníku veřejně mluvil jako o možnosti, aby veřejnost díky tomuto periodiku a listu federalistů měla možnost udělat si obrázek z obou stran politiky. Republikánský list útočil na Hamiltonův ekonomický plán, rozezlil ale i nadstranického prezidenta Washingtona články kritickými vůči němu (Kuypers, 2014, s. 18).

Dalším z editorů federalistů byl Noah Webster; lingvista, právník a učitel nejznámější pro slovník nesoucí v titulu jeho příjmení. V New Yorku v roce 1793 působil také jako editor deníku *Minerva* a půl-týdeníku *Herald*, oba podporovaly federalisty. Dalším významným editorem spřízněným s Hamiltonem byl William Cobbett, původem britský imigrant. Cobbett Británii opustil poté, co odhalil korupční praktiky britské armády. Po příchodu do USA se postavil na stranu federalistů, naopak silně kritizoval Jeffersonovy demokratické republikány. Koncem 18. století se ujmul pozice editora listů *Porcupine's Gazette* a *Daily Advertiser* v tehdejší hlavní městě Philadelphie (Emery a kol., 2000, s. 65).

První dva zmíněné stranické listy – *Gazette of the United States* federalistů a *National Gazette* demokratických republikánů – nebyly i přes plnění funkcí politické komunikace příliš finančně úspěšné a ani jeden z nich se nedožil konce století. Daly přesto základ dalším podobným periodikům pevně svázaným s americkými vrcholnými politiky a jejich stranami. Ministři ve Washingtonově vládě listům domlouvali ze svých pozic smlouvy v tiskárnách. Politici stranickému tisku zajišťovali pravidelnou finanční podporu, kterou často financovali přímými půjčkami z vlastní kapsy.

Takto například Hamilton a další federalisté zafinancovali vznik listu Williama Colemana *New York Evening Post*. Jefferson posílal peníze editorům v Pensylvánii a Virginii. Později přiměl editora Samuela H. Smithe k přesunu do Washingtonu a založení nového republikánského listu (Davis, 2001, s. 33).

Mezi významný stranický tisk tehdejší doby je také nutné zařadit list Benjamina Bacheho, vnuka Benjamina Franklina, s názvem *Philadelphia General Adviser*, přezdívaného *Aurora*, který Bache založil v roce 1790 ve svých 21 letech. Bache byl ovlivněn a inspirován Freneauovým *National Gazette*, *Aurora* však byla ve srovnání s ním ještě mnohem ostřejší ve stranické inklinaci k republikánům a v útocích vůči politickým

rivalům.

Podle některých byla tato éra tisku „temným věkem žurnalistiky“ (viz také Davis, 2001, s. 36), protože se často vyznačovala hrubostí a neskrývanou stranickostí. Konkrétně podle Emeryho a kol. to odráželo společenský hněv vůči Britům nahromaděný po britsko-americké válce z roku 1812. Přispěl k němu i následný konflikt Británie a Francie, k němuž se obě hlavní politické strany stavěly odlišně, jak bylo zmíněno v předešlých kapitolách. Vyhocenost zvyšovaly i osobní konflikty šéfredaktorů stranických listů Fennoa a Bacha, kteří nevráživost ze stránek novin po vyhroceném období nástupu federalistů k moci ve volbách v roce 1796 přenesli do pouliční rvačky, v níž se osobně střetli (Emery a kol., 2000, s. 69-71).

List *National Intelligencer* přinášel na základě smlouvy s Kongresem přepisy z projevů kongresmanů na jeho shromážděních. Na rozdíl od ostatních zmíněných periodik se vyznačoval jistou mírou nestrannosti (a zdánlivého pokusu o objektivitu), neboť zakazoval zákonodárcům přeepsané projevy upravovat. Podle Kuypere se to však dělal pouze proto, aby mohl do reportáží z Kongresu vkládat vlastní názory a upravovat popis reality. Reportéři některým politikům údajně nabízeli „vylepšené“ verze jejich projevů. Martin van Buren prý považoval za úspěch, že své projevy nikdy nedovolil publikovat, neboť reportérům *Intelligenceru* všechny poznámky zabavoval (Kuypers, 2014, s. 18).

Významnou roli na vzniku nových listů v první polovině 19. století měli i Jacksoniáni, jak se přezdívalo proudu prezidenta Andrewa Jacksona v demokraticky republikánské, později demokratické straně. Jacksoniáni například ve Washingtonu pomohli půjčkami ke vzniku *United States Telegraph*, později listu *Globe*. Údajně měli pro zřízení novin po celé zemi zřízený fond ve výši 50 tisíc dolarů (Davis, 2001, s. 37). Jackson spřáteleného tisku využíval k utváření veřejného mínění, například díky listům *Argus of Western America* či *St. Louis Enquirer*, který mu pomáhal v kampani ve volbách v roce 1828 (Hollis III, 2018, s. 37).

Do přibližně 30. let 19. století bylo také častou praktikou odměňování loajálních žurnalistů pracovními posty v administrativě. Zmíněný prezident Jackson (dvě funkční období mezi lety 1829-1837) ve srovnání s předchůdci nabídl vládní pracovní místa bezprecedentnímu počtu novinářů; ti tvořili odhadem zhruba deset procent Jacksonem dosazených pracovníků v počátku jeho úřadu. Na dosazování příznivců do vládních míst by nebylo nic zvláštního, nebývaly vysoké počty navržených žurnalistů nicméně spěly o tom, jak vlivnou roli měli

v tehdejší stranické politice a jak moc si jejich podpory politická sféra považovala (Davis, 2001, s. 37).

4.1.2 Nástup masmédií a vzdalování se politice

V prvních dekádách 19. začala rychle růst cirkulace tisku, až postupně přesáhla populační růst a do roku 1840 jej převažovala pětinasobně. Tisk v té době byl stále velmi stranický, podle americké státní statistické agentury U. S. Census dokonce do 50. let až 80 procent periodik vykazovalo stranický bias (Kuypers, 2014, s. 22). Masivní nárůst oběhu způsobily levné výrobní náklady. Přes nepopiratelnou stranickost tehdejšího tisku to umožnilo také různorodost názorových proudů a dostupnost tisku pro všechny sociální vrstvy (Hollis III, 2018, s. 43).

Ve 30. letech tak začala v USA působit první masová média. *Penny press* (jak se přezdívalo bulvárně laděným plátkům honícím se za senzacími a dostupnými právě za jednu penny) změnil poměry na mediální scéně. Dříve novinové předplatné stálo i 10 dolarů ročně, což si mohly dovolit pouze vyšší třídy, a proto jim byl i přizpůsoben obsah, který byl konzervativnější. První list označovaný jako *penny press*, v českém překladu šestákový tisk⁹ – *New York Sun*, založený v roce 1833 – se prodával na ulici, měl pouze čtyři strany a většina jeho obsahu byla triviální, ale čtivá (Emery a kol., 2000, s. 99).

Rychlý nárůst oběhu tisku byl způsoben mimo jiné vynálezem Hoeovy rotačky v roce 1847 v New Yorku schopné tisknout až 20 tisíc archů za hodinu. Vliv na zvýšení oběhu a dostupnosti novin mělo také zlevnění produkce papíru.

Dalším úspěšným šestákovým plátkem se stal *New York Herald* založený v roce 1835 Georgem Bennettem. Čtenáře lákal inovativními nápady; vůbec první společenskou rubrikou, obrázkovými či telegrafickými zprávami.

Reakcí na *Herald*, který stejně jako *Sun* bažil po laciných, senzačních tématech zločinnosti, sexu a tragédie, se stalo založení serióznějších novin *New York Tribune* v roce 1841. Těmito tématům se cíleně vyhýbaly, a přestože byly také levné, jejich obsah si zakládal na slušnosti a objektivitě. Zaznamenaly úspěch, staly se jedním z nejvlivnějších periodik a v 60. letech 19. století vycházely v denním nákladu 200 tisíc výtisků.

Milníkem se stalo založení dodnes prestižních *New York Times* v roce 1851. Jejich

---

⁹ Viz Tindall a Shi, 1998, s. 246.

vydavatel Henry Jarvis Raymond si dal za cíl vyhýbat se jakémukoli biasu, aby zpravodajství bylo co nejobjektivnější. Podobné cíle měl i magazín *Atlantic Monthly*, založený v roce 1857 (Hollis III, 2018, s. 38).

Objem vydávaných periodik od počátku boomu tisku ve 30. letech stále rostl. V roce 1833, počátku prvního *penny pressu*, vycházelo 1200 titulů. V roce 1860 už jich bylo 3000 (Tindal a Shi, 1998, s. 246-247).

Změny na mediální scéně odrážely změny ve vztahu politiky k veřejnosti – federální vláda se začala více starat o „běžného člověka“, což začal reflektovat i tehdejší tisk. Fenomén *penny press* mohl také způsobit Jacksonův novinářský klientelismus. Novináři byli díky jeho protekcím a úlevám povýšeni do stavu rovnocenného s politiky. Někteří včetně ostatních editorů a samotných Jacksonových příznivců na to upozorňovali jako na ohrožení svobody tisku. Ačkoli to veřejnost příliš nepobuřovalo, část novinářské obce na to zřejmě reagovala snahou vyvázat se z těsných vazeb na politiku.

Důvody odloučení tisku od politiky se kromě fenoménu *penny press* nacházely ve změně stranické organizace (strany už se díky lepším nástrojům voličské mobilizace nemusely tolik spoléhat na tisk), fragmentaci politiky (nebylo jen několik ožehavých tématech, kolem nichž by tisk jednoduše stavěl svůj obsah, ale před občanskou válkou desítky různých), v nárůstu vládních tiskovin, měnících se postojích k tisku (které považovaly stranická média za selhání a volala po nadstranickém, objektivním zpravodajství, což prosazovala i řada tehdejších novinářů) a dalších (Davis, 2001, s. 39-45).

Nicméně je nutné podotknout, že až do nástupu éry progresivistů koncem 19. až začátkem 20. století a s nimi spojeného snížení vlivu politických stran byl tisk stále velmi stranický. Proto po dlouhou dobu v americké společnosti nedával prostor hlasům občanské společnosti. Působil spíše jako zprostředkovatel politiků pro sdělení toho, co občané potřebovali vědět (Kaplan, 2015, s. 43).

4.1.3 Občanská válka, nezávislost tisku a yellow journalism

Občanská válka Severu a Jihu, započatá v roce 1861, přispěla k objektivitě žurnalistiky, podle L. Edwarda Cartera byla dokonce pro tehdejší média revoluční. Veřejnost poptávala objektivní válečné zpravodajství založené na faktech, což tisk v zájmu profitů akceptoval. Ve válce navíc panovaly podmínky, v nichž bylo tisk obtížné cenzurovat. Přesto se o to pokoušel především Jih, nicméně i Sever často bránil otištění informací o válečných

operacích. Prezident Lincoln se k tisku postupem času stavěl benevolentně. Raději nechal novináře pracovat, pokud zveřejňováním informací z bojiště nepomáhali nepříteli, než aby nuceným rušením listů vyzýval novináře ke kritice (Kuypers, 2014, s. 35-36).

Velké noviny se snažily co nejsvědomitějším a nejdetailnějším reportováním o válce prokázat svou cenu. Investovaly proto značné prostředky do pokrytí válečného zpravodajství. *The New York Herald* za ně utratil půl milionu dolarů a najal přes čtyřicet reportérů. Z válečných novinářů, kteří často museli pro předání zpráv riskovat život, se díky častějšímu zveřejňování jmen v článcích stávaly celebrity. Po válce tak ve známost veřejnosti vešla jména jako Richard Harding Davis, Henry Raymond či Henry M. Stanley. Někteří ze žurnalistů se opět dostávali do politiky, zastávali úřednické pozice nebo v případech Horace Greeleyho či Jamese G. Blainea kandidovali na prezidenta, ač neúspěšně (Davis, 2001, s. 46-47).

Tisk byl i přes snahy o objektivitu stále rozdělený v biasu podle toho, na jakou stranu se daný titul přikláněl v otázce otroctví. Abolicionismus podporovaly listy jako *New York Tribune* a *Chicago Tribune*, zatímco *New York Herald* a další deníky raději nechtěly Jih provokovat. Nestrannost si pokoušely zachovávat *New York Times* (Hollis III, 2018, 39).

Ani konec války ale neznamenal rychlé vyřešení všech společenských problémů a šlo o turbulentní časy, v nichž se až na výjimky v období před koncem století nevyskytl prezident schopný zemi sjednotit. Snaha spojit poražený Jih se zbytkem země byla dlouho neúspěšná a prezidenti té doby čelili těžké opozici v Kongresu (Emery a kol., 2000, s. 145). V několika dekádách po konci války ještě mediální scéně vládl fenomén *penny press*, který ale v 80. začala nahrazovat vlna *new journalism* (nové žurnalistiky). S počátky této nové éry se spojuje jméno maďarského přistěhovalce Josepha Pulitzerera, který po práci v německojazyčném *St. Louis Westliche Post* koupil vlastní německy psaný list s názvem *Staats-Zeitung*. V roce 1878 koupil svůj první anglicky psaný list, který spojil s jiným a vydával noviny pod názvem *St. Louis Post Dispatch*. Poté koupil i zavedený *New York World*. Pulitzerovy noviny a obecně vlna nové žurnalistiky v sobě kombinovaly čtivost a jistou triviálnost *penny pressu* a *hard news* (zprávy o hlubších tématech), ovšem stále byly pojaté zajímavě a tak, aby čtenáře emočně zasáhly. Po Pulitzerově převzetí se *New York World* rychle stal nejúspěšnějším titulem Ameriky s nákladem kolem čtvrt milionu výtisků denně. Nechyběly v něm apelativní titulky, články líčící senzace a skandály, ale ani prvotřídní zpravodajská práce a bohaté ilustrace (Gottfried, 1997, s. 39-43).

V této době se tisk díky dříve vybojované nezávislosti na politice řídil spíše komerčními zájmy. Přesun k objektivitě a faktičnosti zpráv způsobené občanskou válkou také držel *yellow journalism* na uzdě a nutil ho dbát těchto zásad. Přesto zpravodajství podával spíše jako rámeček pro vyprávění příběhů, s nimiž se například čtenář může sžít a zažít při jejich čtení různé emoce. *Yellow journalism* se také vyznačoval závodem o co největší cirkulaci tisku a jejím zvyšováním kvůli inzerci. Pulitzerův *World* v tomto ohledu našel rivala v listu *New York Journal* Williama Randolpha Hearsta. Místo toho, aby jeden vytlačil druhý, měly úspěch oba tituly a ostatní, které se jejich populárními styly nepřizpůsobily, nepřežily (Davis, 2001, s. 47-49).

4.1.4 Profesionalizace, regulace a éra objektivit ve 20. století

Na přelomu 19. a 20. století stále většinu tehdejších médií charakterizovala snaha o dodržování objektivit. Proti tomu se vyčlenilo hnutí známé jako *muckraking* (v překladu kydání hnoje) a také hnutí sociálních reforem, které chtělo tisk využít k prosazení společenských změn. *Muckraking* se pro zajímavý příběh obrazně řečeno brodil bahnem a podobně jako *yellow journalism* (ač stál spíše mimo něj) se vyžíval v senzacích a bulvárním pojetí zpráv. Hnutí bylo ale spojené také s investigativou; odhalováním skrytých, tíživých společenských problémů, upozorňováním na bezpráví, například v rámci pracovních podmínek v továrnách atd.

Potřeba reagovat na *muckraking* byla jedním z důvodů pro založení profesní organizace *Society of Professional Journalists* v roce 1909. Následovalo ji založení organizace *American Society of Newspaper Editors* (ASNE) v roce 1922. Zakládaly si na vyšších morálních zásadách a odmítaly útoky na integritu žurnalistiky, které se přenášely na všechny mediální pracovníky. K ASNE se postupně přidalo na 100 tisíc žurnalistů. Zásadním přínosem byl etický kodex nazvaný *Canons of Journalism*, podle nějž měli novináři pomocí zpravodajství dbát na veřejné blaho tím, že budou společnost informovat a dovolit jí tak utvářet si vlastní postoje k problémům (Kuypers, 2014, s. 45-46).

Během 19. století neexistoval obecný regulační systém tisku ve válečném konfliktu, ačkoli jak bylo zmíněno, vláda se o cenzuru přesto pokoušela. Změnilo se to s první světovou válkou, neboť se vláda obávala podpory nepřátelského Německa ze strany Američanů s německým původem, potažmo jejich tisku. V roce 1917 prošel kongresem zákon *Espionage Act*, jenž v důsledku necílil pouze na proněmecké publikace. Mezi 75 titulů,

kterým byla odňata ochrana vyplývající z prvního dodatku ústavy, byly i listy vydávané socialisty, svědky Jehovovými a anarchisty. Administrativa prezidenta Wilsona také zřídila komisi s názvem *Comittee on Public Information*, jíž předsedal novinář George Creel a jež regulovala tisková prohlášení ohledně války v tisku (Hollis III, 2018, s. 32).

S poválečným rozvojem rádia a jeho boomem v polovině 20. let se hovořilo o jeho vládní regulaci. Nejprve vláda zaujala přístup *laissez-faire*, tedy nechala sektor vyvíjet se bez větších zásahů. První významnější regulační zákony přijal Kongres až dlouhé roky po rozpadu rádia ve Spojených státech. Prvním takovýmto zákonem byl *Radio Act* z roku 1927, který kvůli rušení zakázal rádiové stanice s nižším výkonem či přerozděloval frekvence. K další regulaci rádiového vysílání byla zřízena komise *Federal Radion Comission*. Vláda ale později k regulaci přistupovala spíše jako k technické správě a do odvětví stále příliš nezasahovala (Davis, 2001, s. 72).

K významným stanicím založeným v počátcích vysílání ve 20. letech se řadily NBC (*National Broadcasting Company*), CBS (*Columbia Broadcasting Systems*), ABC (*American Broadcasting Company*) či *Mutual Broadcasting Systems* (Gottfried, 1997, s. 112-113).

Během druhé světové války přiměl mediální magnát Henry R. Luce, zakladatel titulů jako *Time*, *Life* a *Fortune*, rektora Univerzity v Chicagu Roberta M. Hutchinse k založení komise, která by zformovala dvanáct bodů společenské odpovědnosti médií. Komise s názvem *Comission on Freedom of the Press* (CFP) doporučovala médiím několik zásad, mezi nimi například pravdivost, vytváření fóra ke komentáři a kritice, neutralitu ve vztahu k zájmovým skupinám či přístup k zpravodajství. Problematické bylo, že komise neměla podporu žádné z mediálních organizací a nepůsobil v ní žádný mediální pracovník. V 70. letech na ni navázala komise *National News Council* (NNC) složená z 18 zástupců z různých významných mediálních podniků. Právě CFP doporučovala, aby tyto komise posuzovaly, zda se některá média nedopouští zaujatosti. NNC podporovala média jako *Washington Post*, *Wall Street Journal*, CBS, AP. Ani tato komise ale nedosáhla valného úspěchu, protože se její členové zdráhali využívat zákon k zasahování proti zaujatým médiím, a komise čelila kritice z vlastní podjatosti. V roce 1984 byla proto rozpuštěna (Hollis III, 2018, s. 33).

Po konci druhé světové války se v americké žurnalistice prosadilo hnutí požadující objektivitu a zatlačilo senzacechtivý *muckraking*. Nastala éra objektivní žurnalistiky, jež je

mediálními historiky považována za její zlatý věk. Do jisté míry ji formovala i doba druhé světové války, během níž (podobně jako v době občanské války) mohli novináři působit s relativní volností; cenzura zasahovala opět pouze proti vydávání informací, které mohly ohrozit vojenské operace. Po válce novináři reflektovali, zda během ní jejich zprávy příliš neovlivňoval patriotismus, a snažili se poučit z přístupu diktátorských režimů ke kontrole mediální sféry (Kuypers, 2014, s. 55-57).

Dalším technologickým milníkem se stal vynález a rozvoj televizního vysílání, který transformoval žurnalistiku. Do roku 1952 už televizi vlastnilo více než 34 procent amerických domácností, nejméně 15 milionů lidí. Do konce 50. let pokrytí domácností vzrostlo na 86 procent. Největší pokrytí měly sítě stanice NBC a CBS následované ABC.

Poprvé měla televize znatelný vliv na americkou politiku při prezidentských volbách v roce 1952 – mezi republikánem Dwightem D. Eisenhowerem a demokratem Adlaiem E. Stevensonem. Bylo to vůbec poprvé, kdy televize představila volební klání v nejrůznější žánrové šíři v rámci dokumentů, reportáží a speciálních volebních pořadů. Na jejich přípravě se podíleli političtí konzultanti a byly částečně financovány i z kampaně stran.

Televize hrála podstatnou roli ve všech dalších následujících politických kampaních, kdy představovala dosud neznámé nadějně politické osobnosti, prezentovala konflikty republikánů a demokratů a také odhalovala korupční praktiky politiků (Emery a kol., 2000, s. 362-363).

Přesto je nutné upozornit, že zpravodajství v počátku televizního vysílání v 50. letech nehrálo ve srovnání s ostatními žánry prim. Televize byla vnímána jako převážně zábavní médium a zpravodajství v 50. letech v objemu vysílání tvořilo asi 10 procent obsahu. Zprávy nebyly tak výdělečné, neměly ani tak vysoké rozpočty a televizní sítě je často využívaly k uspokojení komise *Federal Communication Commission*, že naplňují veřejnoprávní roli médií. Postavení zpravodajství v televizi se ovšem zlepšilo v 60. letech s událostmi hnutí za rovná práva, kubánské raketové krize, Kennedyho prezidenství a dalších. Například debata mezi Kennedym a Nixonem před prezidentskými volbami v roce 1960 přitáhla řady diváků a byla dalším propojením médií a politiky v USA. V 60. letech navíc zpravodajské pořady poprvé začaly vydělávat a CBS i NBC jim přidělily větší vysílací prostor (Davis, 2001, s. 74-75).

Vážným problémem pro svobodu tisku ve Spojených státech byla praktika tzv. *prior restraint* (v překladu předběžné zadržení, omezení), tedy zákaz publikace vládou či úřady,

pokud byly materiály shledány závadnými. Nejznámějším soudním sporem se stal případ *New York Times v. United States* z roku 1971. Z vlády přes soukromou firmu v té době unikl utajovaný dokument, analýza Pentagonu o příčině a vývoji války ve Vietnamu. Dokument byl nabídnut třem listům – *Washington Post*, *St. Louis Post-Dispatch* a *New York Times*. Americké ministerstvo spravedlnosti nejen zahájilo vyšetřování osob odpovědných za úniky, ale také se snažilo pomocí *prior restraint* zadržet vydání dalších částí tzv. *Pentagon Papers* po publikaci první. Obhajoba listu *New York Times* se hájila prvním dodatkem, podle ní bylo vydání dokumentů ve veřejném zájmu a nijak neohrožovalo národní bezpečnost. Přestože soudy nižší instance publikaci zamezily, Nejvyšší soud tato rozhodnutí zrušil a dal obhajobě za pravdu v tom, že vydání nijak nenaruší národní bezpečnost. Z devíti soudců byla pro toto rozhodnutí většina šesti, která vládu do budoucna varovala před častým využíváním *prior restraint* bez dostatečně silného důvodu (Hollis III, 2018, s. 34).

Po desetiletí vývoje na akademické půdě či v armádě se v 90. letech objevil nový technologický rámec pro zpravodajství, a to internet. Jeho boom byl podobný nástupu televize v 50. letech; co začínalo jako informační síť propojující několik amerických univerzit se brzo stalo prostředkem dostupným pro širokou veřejnost. Do roku 2010 mělo podle organizace *Internet Telecommunication Union* k internetu přístup na 240 milionů Američanů (asi 77 procent). Pro žurnalistiku to znamenalo urychlení už probíhající transformace, díky níž se novináři otevřeli reflexi a kritice veřejnosti (Kuypers, 2014, s. 156).

4.2 Američtí prezidenti 21. století a jejich vztah s médii

Současný stav americké mediální scény je bezpochyby ovlivněn vývojem jejího vztahu se čtyřmi posledními prezidentskými administrativami tohoto století.

První americký prezident zvolený ve 21. století, George W. Bush ml., se prezidentského úřadu ujal za nelehkých okolností. Pomineme-li pro tuto práci ne zcela podstatné okolnosti prezidentských voleb v roce 2000, které byly tak těsné, že je musel rozhodnout zásah Nejvyššího soudu¹⁰, už první rok Bushovy administrativy se musel potýkat s bezprecedentní krizí. Řeč je samozřejmě o teroristických útocích z 11. září 2001 v New Yorku, vyhlášení války proti terorismu a následné invazi do Iráku v roce 2003.

---

¹⁰ Viz soudní případ *Bush v. Gore*: <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/531/98/>

Po útocích z 11. září se země semkla za administrativou prezidenta Bushe a vláda měla plnou podporu veřejnosti (její podpora se kvůli krizi viditelně zvýšila např. průzkumech tzv. *approval rating*, tedy dotaznicích podpory prezidenta a vlády). Bush v projevu o stavu Unie v roce 2002 podle článku John a kol. (2007, s. 196) položil základy pro ospravedlnění invaze do Iráku. Prezident v projevu představil dva cíle vlády; ochranu Američanů doma a preventivní strategii vůči zahraničním teroristickým hrozbám. Zmínil i konkrétní země, které pro USA představovaly hrozbu, a Iráku věnoval dvakrát více prostoru než ostatním.

V době národních krizí mohou prezidenti jednodušeji ovládat politický a mediální prostor a podle John a kol. to Bushova administrativa skutečně dělala, když bez větší politické a veřejné diskuze zahájila válku proti terorismu včetně spuštění vojenských operací v Afghánistánu a prosazení protiteroristických zákonů, což ospravedlnila vysokou podporou veřejnosti. Pro její udržení se prezident častěji skrze média obracel k veřejnosti a udržoval o své vládě i pozitivní zpravodajské pokrytí. Díky tomu veřejnost v podpoře nepolevila ani delší dobu od událostí 11. září. Článek John a kol. *Going Public, Crisis after Crisis: The Bush Administration and the Press from September 11 to Saddam* tvrdí, že Bush podporu plynoucí z 11. září dokázal přetavit do další krize, invaze do Iráku proti režimu Saddáma Husseina. Ještě předtím díky silné podpoře veřejnosti prezidentovi republikáni ve volbách ovládli Kongres, což bylo pro zahájení invaze důležitým faktorem. Obsahová analýza amerických médií potvrdila, že masmédiá Bushovy argumenty bez větší kritiky předávala veřejnosti, čímž mu pomohla své kroky ospravedlnit a prosadit (op. cit., s. 195-213).

Podle Altermana (2008) v době Bushova prezidentství USA vstoupily do éry „post-pravdivého prezidentství“, kdy bylo lhostejné, zda prezident a vláda ve veřejných vyjádřeních odrážejí realitu. Bushovo chování podle autora poškodilo základy amerického demokratického diskurzu. Upozorňuje, že během svého prvního mandátu Bush pořádal nejméně tiskových konferencí v moderní prezidentské historii. Nikdy během svého úřadu nedal rozhovor listu *New York Times*. Řada úřadů začala před veřejností skrývat informace, daňový úřad IRS například v roce 2006 čelil žalobě kvůli nezveřejňování podrobných dat o vymáhání daní. I vláda před veřejností údajně utajovala řadu citlivých dokumentů vztahujících se k obraně, zdravotnictví či různým kauzám (například o mučení ve věznici Abú Ghraíb) a nevydávala memoranda Bílého domu.

Ani demokratický prezident Barack Obama v tomto ohledu vztah k médiím nezlepšil.

Někteří novináři a akademici dokonce mluvili o Obamově válce proti médiím¹¹. K únikům vládních dokumentů se Obamova administrativa podle editora *Washington Post* Leonarda Downieho Jr. stavěla nejtvrději a nejvíce se snažila tok informací ovládat od dob prezidenta Nixona. Dokládají to i data, podle nichž Obamova administrativa vyšetřovala trojnásobně více úniků než všechny předchozí dohromady. Obamova vláda se pokoušela označit reportéra *Fox News* za účastníka spiknutí proti USA kvůli jeho snaze získat informace o jaderném arzenálu Severní Koreji. Vyšlo také najevo, že vláda jistou dobu tajně sbírala telefonní záznamy téměř stovky reportérů agentury *AP*, což podle listu *New York Times* zřejmě mělo za cíl odstrašit možné whistleblowery. V roce 2014 podle agentury *AP* vláda překonala vlastní rekord v cenzuře vládních dokumentů a nadále znemožňovala jejich vydávání na základě zákona *Freedom of Information Act* (Editorial: Before Trump, Obama was an ‘enemy of press freedom’, 2018).

Obama tedy nepochybně selhal ve svém inauguračním slibu o nejtransparentnější vládě v americké historii. Dojem transparentnosti se podle Margaret Sullivanové z listu *Washington Post* snažil navozovat častým poskytováním rozhovorů (ačkoli, jak sama autorka upozorňuje, jejímu listu jej neposkytl od roku 2009). Jenže většinou nešlo o rozhovory s novináři snažícími se prezidenta skutečně konfrontovat, ale spíše o jednoduché, konverzační interview s celebrity. Jakkoli to bylo pro Obamu výhodné pro budování PR, selhávala jeho odpovědnost vůči veřejnosti. Sullivanová ovšem připomíná jako nejhorší prohřešek Obamova prezidentství válku proti vládním zdrojům novinářů, k níž navíc vláda používala století starý *Espionage Act*. Vláda vyhrožovala i samotným novinářům; například novináři Jamesi Risenovi ve své době působícím v *New York Times* za ochranu citlivého zdroje. Obamova vláda sice nakonec svůj tvrdý přístup vůči novinářům a jejich zdrojům zmírnila, snad ve snaze zlepšit svůj odkaz – ukončila vyšetřování Riseny a dalších novinářů. Její dřívější prohřešky vůči médiím to ale nesmazalo (What Obama gets right — and very wrong — about the media, 2020).

Jak bylo zmíněno, v době Obamovy vlády docházelo k velké řadě úniků, které byly přísně vyšetřovány a trestány. Jedna z největších kauz byla spojena se jménem Edwarda Snowdena, pracovníka tajné služby NSA, který vynesl důkazy o masivním sledování veřejnosti touto službou, odposleších telefonů a monitoringu internetu nejen v USA, ale i jinde ve světě. Důvodem pro tak masivní tajné odposlouchávací programy byl podle

---

¹¹ Viz: <https://www.cato.org/commentary/barack-obamas-war-free-press>

vlády boj s terorismem. Snowden krátce po zveřejnění odhalení v listech *Washington Post* a *Guardian* odtajnil svou identitu coby původce úniků. Jako důvod, proč Snowden utajované informace vynesl, uvedl, že masivní odposlechy vnímal jako hrozbu pro demokratickou společnost. K obžalobě Snowdena byl použit zmíněný archaický *Espionage Act*. Bývalý rozvědčík však prchl přes Hong Kong do Ruska, kde pobývá dodnes (Obama Administration and the Press, 2013).

Vztah amerických prezidentů s médii se nenapravil ani s příchodem realitního magnáta Donalda Trump, jenž se vlády ujal v roce 2016. Trump ve své rétorice často poštvoval proti médiím, které v jednom ze svých tweetů dokonce nazval „skutečnými nepřáteli lidu“. Média, která podle něj nestála na jeho straně, Trump označoval zastřešujícím pojmem „fake news“ (Trump ramps up rhetoric on media..., 2019).

Bylo to součástí Trumpovy politické osoby založené na krajně pravicovém populismu; prezident se často označoval za oběť mediálního lynče či honu na čarodějnice, z něhož vinil pouze liberální média a naopak hájil ta konzervativní, jež ho měla v lásce. V posledních letech mezi republikány došlo k poklesu důvěry v média, za což mohou být Trumpovy útoky odpovědné. Během období boje o republikánskou nominaci do voleb a prvního roku Trumpova úřadu se pětina všech jeho tweetů týkala mediálních útoků. Jejich intenzita navíc postupem času rostla a tyto tweety byly velmi populární, což jej mohlo motivovat k další publikaci podobných vyjádření. Je na místě se ptát, zda Trump svým dlouhodobým nepřátelským postojem vůči médiím nerozšířil v USA už tak propastnou politickou polarizaci (Meeks, 2020, s. 211-231).

Legendárním se stalo vyjádření Trumpovy poradkyně Kellyane Conwayové, která obvinění Trumpova tiskového mluvčího ze lži o velikosti davů na inauguraci ospravedlnila tak, že mluvčí pouze nabídl „alternativní fakta“ (Conway: Trump White House offered ‘alternative facts’ on crowd size, 2017).

Přestože Trump média a své politické protivníky osočoval ze šíření nepravd a fake news, byl to on sám, kdo po prohře v prezidentských volbách v roce 2020 z pozice svého úřadu lhal o své prohře. Trump tvrdil, že volby byly zmanipulovány ve prospěch Joea Bidena v rozsáhlém volebním podvodu. Pro tato tvrzení se začal používat termín „big lie“ (velká lež). Když Trump na tiskové konferenci přenášené řadou amerických stanic 5. 11. 2020 začal poprvé mluvit o údajných volebních podvodech, stanice *ABC*, *CBS* a *NBC* vysílání pár minut po začátku konference přerušila. Stanice to později zdůvodnily potřebou uvést

prezidentova slova na pravou míru. I stanice *CNN* a *Fox News*, které Trumpovu konferenci nepřerušovaly, po jejím skončení prezidentova tvrzení rozporovaly a diváci byli ujištěni, že neexistují relevantní důkazy o volebních podvodech (Major Networks Cut Away From Trump's Baseless Fraud Claims, 2020).

Trumpovo opakované lhaní vedlo k útoku jeho příznivců na sídlo amerických zákonodárců Kapitol 6. 1. ledna 2021 v době, kdy Kongres stvrzoval výsledky prezidentských voleb. Několik stovek výtržníků se do Kapitolu násilně vloupalo, kongresmani v čele s Trumpovým viceprezidentem Mikem Pencem, jemuž výtržníci vyhrožovali násilím, museli být evakuováni. Při střetech s bezpečnostními složkami zemřelo pět lidí a Trump v průběhu nepokojů dlouho neudělal nic proto, aby své příznivce zastavil (The clear and present danger of Trump's enduring 'Big Lie', 2021).

Podle článku Pickarda *Media Failures in the Age of Trump* se ovšem sama média podílela na Trumpově zvolení tím, že mu v zájmu komerce (neboť byla jeho kandidatura jistým druhem senzace kvůli jeho kontroverzní osobnosti) přidělovala více prostoru než jeho politickým oponentům. A přestože Trump už v době kampaně médiím otevřeně vyhrožoval, kabelové stanice v té době trhaly finanční rekordy a Trump díky nim podle odhadů získal asi 2-3 miliardy dolarů bezplatného zpravodajského pokrytí v době kampaně před primárkami (Pickard, 2016, 118-119).

O vztahu prezidenta Joea Bidena k médiím byla zhruba rok po začátku jeho mandátu vydána zpráva komise *Committee to Protect Journalists*. Přestože bylo Bidenovo chování k novinářům ve srovnání s nepřátelskými projevy Donalda Trumpa podle zprávy „jako den a noc“, stále existují důvody k obavám.

Rozdílem oproti předchozí vládě se kromě razantní změny rétoriky vůči médiím stalo pravidelné pořádání tiskových konferencí. Velkým rozdílem se stal také krok ministerstva spravedlnosti, které na Bidenův příkaz zastavilo předvolání k výslechu řady novinářů o původu jejich zdrojů vynášejících vládní informace. Za zhruba dvouleté období Bidenovy vlády dosud nedošlo k federálnímu stíhání vládních úniků, které byly tvrdě stíhány za Obamovy i Trumpovy vlády. Naopak probíhá vyšetřování napadení novinářů během vpádu Trumpových příznivců do Kapitolu či hrubého zacházení s novináři ze strany policie ve Phoenixu, Louisville a Minneapolis.

Přes tyto pozitivní změny ale panují obavy kvůli snahám Bidenovy vlády vydat ke stíhání Juliana Assange odpovědného za úniky v kauze WikiLeaks. Sporné je také to, že žádosti

o vydávání informací na základě *Freedom of Information Act* jsou vyřizovány stále velmi pomalu. A i přes zvýšený počet tiskových konferencí je pro novináře obtížné dostat se k jednotlivým ministrům a vládním úředníkům. Přístupnost novinářů k prezidentovi pořád není ideální, ačkoli se prezidentova mluvčí na začátku snažila zdůraznit důležitost spolupráce médií a vlády ('Night and day': The Biden administration and the press, 2022).

Podle některých zdrojů se média k Bidenovi nechovají férově, když se ve snaze vyrovnat vytrvalou kritiku jeho předchůdce dopouštějí neférové zaujatosti. Vnímání Bidena a dosavadních úspěchů jeho vlády je tak pro mnohé Američany podle Kalba (2022) či Bacona JR. (2022) zkreslené příliš negativním zpravodajským pokrytím. Podle Kalba se média běžně skeptická ke všem prezidentům Bidenovi pokusila vycházet vstříc do doby, než v srpnu 2021 učinil kontroverzní rozhodnutí o stažení amerických vojsk z Afghánistánu. Tento krok byl médií ostře kritizován a vedl k propadu Bidenovy důvěry u veřejnosti. Negativní zaujatost může být podle Kalba hnána i tím, že zkrátka přitahuje více diváků a čtenářů než zprávy o vládních úspěších.

Podle Bacona JR. se v případě pokrytí odchodu Američanů z Afghánistánu jednalo o „mediální hysterii“, která vedla k propadu Bidenovy popularity. Autor přesto podotýká, že si Biden za svůj krok kritiku zasloužil, reakci médií však stále považuje za přehnanou. I Bacon JR. si myslí, že po kauze odchodu z Afghánistánu se proti prezidentovi média obrátila, neboť pro to konečně měla ospravedlnění. Dokládají to i datové analýzy, podle nichž vzrostlo negativní pokrytí prezidenta právě v době afghánské kauzy. Důvodem pro toto chování mainstreamových médií (mezi než jmenuje například *The New York Times*, *CNN*, *Fox News*, *Politico*, *AP* či *Axios*) je vytrvalá snaha novinářů kritizovat mocenské skupiny a tzv. „bothsidism“, tedy snaha být stejně kritický vůči všem politikům a stranám, i kdyby to v určitých případech nebylo na místě.

4.3 Výzkumy biasu amerických médií

4.3.1 Bias pohledem americké veřejnosti

Podle průzkumu společností *Gallup/Knight Foundation* z roku 2020 s názvem *American Views 2020: Trust, Media and Democracy* důvěra americké veřejnosti v média dlouhodobě klesá. Od roku 1999 do roku 2016 se propadla z 55 procent na 32. Společně s tím rostou obavy Američanů z mediálního biasu. 83 procent vnímá určité množství mediálního biasu ve zpravodajství, z toho 46 procent „velký podíl“. I zde průzkumy dlouhodobě měří nárůst

– podle průzkumu *Pew Research Center* z roku 2008 bias zaznamenávalo 63 procent dotazovaných. Oproti průzkumu z roku 2020 jde tedy o 20procentní nárůst.

Stejně tak v každé voličské skupině (demokraté, republikáni a nezávislí) většina vnímá určitou míru mediálního biasu v médiích obecně (nejvíce republikáni – 91 procent). Mezi skupinami je ale značný rozdíl v poměru těch, kteří vidí „velký podíl“ mediálního biasu ve zpravodajství. Největší je u republikánů – přes dvě třetiny, tedy 68 procent, nejnižší u demokratů – 27 procent. Nezávislých je v této skupině necelá polovina, 49 procent.

Přestože dotazování přiznali, že u svého nejsledovanějšího zdroje nevykloující bias, ve větší míře se podle nich vyskytuje v jiných médiích. Velký podíl biasu ve svém hlavním zdroji informací vidí 21 procent, „značný podíl“ pak 36, dohromady tedy více než polovina. Zhruba dvě třetiny dotazovaných se ale více obávají biasu ve zdrojích ostatních příjemců médií než u sebe (Gallup/Knight Foundation, 2020, s. 6-10).

Potvrzují to i zkušenosti profesorky Hersheyové, podle níž Američané většinou nacházejí zaujatost u druhé strany a mají tendenci přehlížet, pokud jsou zaujatá jimi preferovaná média (Hershey, 2022).

Tento jev je v komunikačních studiích označován jako konfirmační zkreslení (pův. *confirmation bias*). Lidé podle této teorie obecně podvědomě vyhledávají a preferují zdroje, které odrážejí jejich světový názor. Potvrdila to například studie Jonese a Sugdena (2001) *Positive confirmation bias in the acquisition of information*.

Článek Jevitové a Barabase (2012, s. 673) *Partisan Perceptual Bias and the Information Environment* pracuje s pojmem *perceptual bias*, který je podle autorů zvláště poplatný na příznivce amerických demokratů a republikánů. Přestože nezměrné množství dostupných informací v dnešní době smazává znalostní rozdíly mezi sociálními skupinami, části společnosti stále vnímají realitu velmi odlišným způsobem. *Perceptual bias* neboli v překladu *bias ve vnímání* způsobuje, že republikáni a demokraté nacházejí odlišné příčiny jevů jako je nezaměstnanost, zločinnost či inflace. Rozhodně to není způsobeno nedostatkem objektivních informací. Příčinnou rozdílností je tendence těchto skupin vidět svět takový, aby odpovídal jejich světovému názoru, což souvisí s výše zmíněným pojmem konfirmační zkreslení. V tomto případě je tedy rozdělení společnosti živeno nikoli mediálními prezentacemi, ale zpracováním mediálních obsahů příjemci.

4.3.2 Liberální, nebo konzervativní bias?

Jak bylo zmíněno, Američané se ve většině shodují, že média trpí zaujatostí vůči jedné, či druhé straně. Jaké straně ale většina médií v tom případě nahrává podle názorů akademiků a provedených výzkumů? V této věci se vydělily dvě skupiny – podle jedné, zpravidla konzervativní, je naprostá většina médií propagátory liberálních myšlenek (tedy v americké dichotomii podporovateli demokratů), protože většina žurnalistů prošla univerzitním vzděláním, které podporuje utváření liberálních postojů. Ve své knize *Partisan Journalism: A History of Media Bias in the United States* to Kuypers (2014) tvrdí a snaží se to doložit historickým exkurzem do vývoje amerických médií. Podle něj v 60. letech došlo k přesunu většiny mainstreamových médií zprava doleva (tedy od konzervativního smýšlení k liberálnímu), tento jev byl ještě umocněn v 80. letech a v době Bushova a Obamova prezidentství už většina médií byla zaujatá proti konzervativcům. Kuypers své argumenty dokládá rozsáhlou rešerší historie amerických médií a často nabízí případové studie, v nichž vysvětluje rámování určitých kauz liberálními médií (například Watergate či války ve Vietnamu). Z knihy jde ale podle mého názoru znát nepřehlédnutelný konzervativní bias autora. Cílem této práce není jeho argumenty zpochybňovat, nicméně je složité je přijímat bez pochybností, když autor zcela zřejmě zastává silný konzervativní postoj, což mohlo jeho práci ovlivnit. Opět by také mohlo platit, že pro autora bylo jednodušší nalézt důkazy o liberálním biasu, zatímco vědomě, či podvědomě upozadoval důkazy o konzervativním.

Kuypers v obavách o liberálním biasu mainstreamových médiích nicméně není sám; podle průzkumu společnosti *Gallup* z roku 2017 64 procent Američanů věří, že média preferují demokraty (tedy liberální směr). Naopak pouhých 22 procent předpokládá favorizaci republikánů. Některé průzkumy navíc ukázaly, že novináři opravdu v průměru zastávají liberálnější postoje než běžná veřejnost, a to logicky vede k závěru, že se jejich ideologické směřování promítá do zpravodajského pokrytí. Studie Hassella, Holbeina a Milese (2020, s. 1-7) tento předpoklad však nepotvrdila. Studie zkoumala gatekeeping bias (viz podkapitola 1.1.1) prostřednictvím několika výzkumných metod – dotazníkového šetření spojeného s několika experimenty či dat ze sociální sítě Twitter. Právě v rámci gatekeepingu biasu hraje ideologická zaujatost významnou roli, neboť zaujatý novinář nemusí do zpravodajství vybrat téma, které odporuje jeho postojům. V dotazníkovém šetření 1511 žurnalistů se 78 procent (včetně nezávislých) přiznalo k ideologickému

ukotvení. Z toho zhruba 78 procent zastávalo liberální postoje (nebo šlo o nezávislé, kteří měli k liberálům nejbliže), asi 22 se pak identifikovalo jako konzervativci. I přes toto rozčlenění studie neprokázala, že by novináři byli zaujatí vůči konzervativním pozicím v otázce výběru témat do zpravodajského pokrytí. Autoři ale upozorňují na teoretický předpoklad, že novinář může kvůli svým postojům s větší pravděpodobností pokrývat kampaň toho politika, kterého má v oblibě.

Publikace Altermana (2003, s. 2-11) *What Liberal Media? The Truth About Bias and the News* patří do druhého tábora, tedy vyvrací údajný mýtus o liberálním biasu ve zpravodajství a naopak poukazuje na konzervativní zaujatost. Alterman argumentuje, že pro konzervativce se osočování médií z liberálního biasu stalo formou strategie využívanou v politických projevech ke straníkům a stejně smýšlejícím lidem, kteří jej přijímají jako nezpochybnitelný fakt. Uvádí také citace konzervativců, kteří tuto strategii přiznali: například někdejší vysoký činitel republikánů Rich Bond, publicista William Christol nebo republikánský politik Patrick Buchanan. Alterman rozporuje také knihy konzervativců, které se snaží liberální bias dokazovat – jsou podle něj špatně napsané, bez přesvědčivých důkazů a rozporují samy sebe. Například kniha Bernarda Goldberga *Bias* termín nijak nedefinuje a neposkytuje systematickou argumentaci, jež by jeho přítomnost dokazovala. Jedním z Altermanových argumentů, proč jsou obavy z liberálního biasu přehnané, je poukázání na široké spektrum amerických konzervativních mainstreamových médií (například *Washington Times*, *New York Post*, *American Spectator*, *Weekly Standard*, *National Review* a další). A i v liberálních médiích se často vyskytují publicistické editoriální sekce s komentáři konzervativců. Alterman dále poznamenává, že velká část politických komentátorů v televizi, rádiu i na internetu jsou konzervativci a že vliv konzervativních médií se kvůli rozšířenému mýtu o liberálech podceňuje (op. cit., s. 225).

D'Alessio a Allen v metaanalýze *Media Bias in Presidential Elections: a Meta-analysis* zpracovali 59 studií, které obsahovaly 132 měření míry různých typů mediálního biasu v rozličných médiích v době voleb v USA mezi lety 1948 až 1996. Závěrem metaanalýzy je, že míra coverage biasu naměřená studiemi je velmi zanedbatelná, a to napříč tiskem a televizním zpravodajstvím. „Největší účinek v rámci televizního vysílacího času byl +0,54 značící poměr zhruba 47,3 minut pro republikány na každých 52,7 minut pro demokraty – převaha téměř jistě nedetekovatelná pro publikum (D'Alessio a Allen, 2000,

s. 147)“. Autoři v diskuzi výsledků poznamenávají, že ačkoli je to stále velmi malý rozdíl, v rámci televizního zpravodajství o kampaních prezidentských kandidátů naznačuje jistou míru biasu inklinujícího k demokratům (op. cit., 2000, s. 149).

Lichter (2017, s. 407-408) poukazuje na to, že liberální bias se v akademických studiích neprokázal tam, kde by byl nejvíce předpokládán, tedy ve zpravodajství o prezidentských volbách a politických institucích (jak ukázala už výše zmíněná metaanalýza). Místo toho existují náznaky, že liberální pozice se objevují v prominentních médiích ve společenských a kulturních otázkách. Akademická obec přesto všeobecně nepředpokládá, že by se podvědomý stranický bias promítal do zpravodajství, ačkoli to naznačily některé studie (viz studie Pattersona a Donsbagha *News decisions: Journalists as partisan actors*). Jejich závěry ani metodologie ale není většinou akademické obce přijímána jako průkazná.

4.3.3 Bias v CNN a Fox News skrze analytické projekty

Průběžnému měření biasu v amerických médiích se věnuje několik analytických projektů. V této části představím tři nejznámější společně s jejich využívanou metodologií a hodnocením dvou médií (online verzí *CNN* a *Fox News*) zkoumaných v praktické části práce.

Společnost **AllSides** kromě ratingů více než 1400 zpravodajských médií a dalších aktivit (vzdělávací programy, fóra pro konverzaci různých názorových skupin, patentované nástroje, tvorba vlastního obsahu aj.) pravidelně nabízí přehled nejčtenějších článků (v onlinu a tisku) s poměrně jednoduchým ratingem biasu (About AllSides, 2023).

U každého článku v přehledu se zobrazuje šedá tabulka s několika písmeny na škále L (left – levice), C (center – střed, vyrovnané) a R (right), která tímto značením hodnotí bias článku. Hodnoty L a R mají dva stupně, přičemž ten bližší středu není tak silně zaujatý daným směrem, ale je u něj jistý druh biasu přítomen. Pojmy *Left* a *Right* v tomto případě odkazují na liberální, progresivní či levicové pozice v případě *Left*, naopak konzervativní či pravicové v případě *Right*. Stejná škála je použita i při hodnocení každého z několika stovek médií ve veřejně přístupné databázi (Media Bias Ratings, 2023).

Společnost na webových stránkách uvádí přehled vědeckých metodologických postupů, které si patentovala v rámci svých nástrojů detekce biasu. Zdůrazňuje, že hodnocení zaujatosti jsou zpracována na základě průměrného souboru postojů lidí napříč politickým spektrem, a nikoli jedné určitým směrem zaměřené skupiny. Kromě výše zmíněné tabulky

AllSides poskytuje i tzv. Media Bias Meter, který rating upřesňuje na bodové škále od -6 do +6, což poukazuje na jemné nuance v měření.

Jednou z metod určení biasu je *editorial review*, tedy editoriální přehled zpracováváný šesti až devíti výzkumníky z celého politického spektra, jejichž podíl je vyvážený. Zkoumáním obsahu média (hlavní strany, titulků, fotografií a článků) zjišťují přítomnost nejčastějších typů biasu. Tyto skupiny bývají někdy doplňovány menšími o třech účastnících.

Další metodou je *blind bias survey*, tedy dotazník biasu, v němž Američané ze všech názorových proudů hodnotí články, aniž by znali jejich zdroj. Metoda zohledňuje názorové členění skupiny účastníků, jak se mezi sebou skupiny liší a jaké je průměrné hodnocení napříč politickým spektrem, jež se pak využívá jako jeden z nástrojů měření biasu.

Na nejnižší úrovni analýzy pracují výzkumníci při *independent review* – nezávislém zhodnocení, které zkoumáním článků média, zohledněním provedených výzkumů a literatury či transparentnosti média o svém biasu dochází k obecným závěrům o zaujatosti médií. Tato metoda je zpravidla prvním způsobem měření, které doplňují další zmíněné metody.

AllSides také bere v potaz akademické práce zabývající se mediálním biasem a jeho měřením.

Rating médií mohou hodnotit i samotní návštěvníci serveru, nicméně to pro společnost není závazné, pouze to může sloužit jako upozornění, že některý z ratingů nemusí být správný.

Jedním z nástrojů používaných v měřeních je i indikátor úrovně jistoty (pův. *confidence level*), který na škále od nízké po vysokou zobrazuje, nakolik si je společnost ratingem jistá vzhledem k počtu zpracovaných metod a konzistence jejich závěrů (How AllSides Rates Media Bias, 2023).

Online verze CNN v ratingu AllSides získala hodnocení L (Left – vlevo), Media Bias Meter jí přisoudil hodnotu -3,8. Je tedy těsně na hranicích mezi Left (-6 až 3) a Lean Left, *příklonu vlevo* (-3 až -1). Při vytváření ratingu byly využity metody *Independent Review*, *Editorial Review*, *Blind Survey*, zhodnocen byla i komunitní zpětná vazba. Úroveň jistoty ratingu je vysoká, tedy nejvyšší možná.

V minulosti se nicméně rating lišil. Ještě v roce 2016 v měření CNN dostala rating C

(Center – střed). V roce 2018 se změnil na Lean Left, od roku 2020 dodnes médium dostává rating L. Tyto změny byly způsobeny postupným příklonem všech výše zmíněných metod v průběhu posledních let ke změně ratingu na L (CNN (Online News), 2023).

Online verze Fox News v ratingu AllSides obdržela hodnocení R (Right – vpravo). Media Bias Meter naměřil hodnotu 3,7, která prakticky zrcadlí hodnotu online verze CNN. Ve srovnání s předchozím médiem byl využit shodný počet metod. I v tomto případě je úroveň jistoty ratingu vysoká.

Vývoj rating byl v tomto případě odlišný. Před rokem 2017 mělo médium rating R, který se ale změnil po *Blind Survey* a *Editorial Review* ze stejného roku na Lean Right. Přeměření následovalo poté, co s ratingem komunitní zpětná vazba ve většině nesouhlasila, což potvrdilo i následné měření. *Editorial Review* z roku 2021 ovšem rating změnila zpět na R, což následovalo po podezřeních ze změny rétoriky média v souvislosti s nástupem demokratického prezidenta Bidena do funkce v roce 2021. Médium začalo ve své rétorice častěji sahat k senzaci v titulcích (Fox News (Online News), 2023).

Dalším z projektů je portál **Media Bias / Fact Check (MBFC)**, který se kromě měření biasu zabývá fact-checkingem či osvětou před dezinformacemi. Jako zdroje své kredibility uvádí citování stránky médiu jako například *Reuters*, *Washington Post*, *NPR* či *USA Today*, také využití jako zdroj ve výzkumu Univerzity v Michiganu a MIT či v různých publikacích o biasu a fact-checkingu (About Media Bias / Fact Check, 2022).

Metodologie měření kombinuje objektivní metody se subjektivním hodnocením. Portál podotýká, že každé měření je i přes použití objektivních metod s tvrdými daty ovlivněno subjektivním posouzením, tím pádem nikdy není stoprocentně nestranné. Metodologie bias měří na škále v několika kategoriích, na základě jejichž zprůměrování se vypočítá hodnota biasu na škále se slovním hodnocením. I zde se používá škála vlevo – vpravo se stejným významem, nicméně kraje stupnice jsou označeny jako extrémní. Střed škály je *nejméně zaujatý* (pův. Least biased), hodnoty nalevo a napravo se dělí do dvou kategorií – Left/Right Center a Left a Right. Jednotlivé kategorie mají číselné rozpětí od 0 až do 10. Měření, na základě něž se hodnota vypočítává, je rozděleno do čtyř kategorií – 1. Zaujaté výrazy/Titulky, 2. Facticita/Zdroje, 3. Výběr stran (názorová vyrovnanost) a 4. Politická orientace. V rámci každého zdroje je podrobena analýze minimálně 10 titulků a 5 zpravodajských článků (Methodology, 2023).

Ve srovnání s předešlým projektem není využito tolika metod, nicméně parametry či důvody hodnocení v každé ze čtyř kategorií a postupy analýzy jsou na webových stránkách zdroje detailně rozepsány.

Rating CNN projektu MBFC nerozlišuje webovou či televizní verzi, nicméně v rámci analýzy zkoumá obě verze. Lze také předpokládat, že vzhledem k tomu, že obě verze vlastníka a část obsahu sdílejí (například online verze využívá části televizního obsahu), jejich bias se nebude příliš lišit. *CNN* v tomto měření obdržela rating Left blíže Left Center než krajní hodnotě Extreme. Zdůvodněno je to příklonem editorální sekce k liberálním a progresivním proudům, zatímco zpravodajství má podle serveru levostředový (Left Center) bias. Hodnocení též poukazuje na občasné využívání sugesce v titulcích (*CNN*, 2022).

Rating Fox News projektu MBFC též neodděluje webovou verzi od televizní, platí ale také, že analyzuje obě a že se jejich bias zřejmě nebude výrazně lišit. Projekt u tohoto média vyhodnotil konzervativní bias, který je blíže extrémní hodnotě, což je výrazný rozdíl oproti předchozímu. Server *Fox News* také označuje za pochybný zdroj kvůli výskytu a propagaci konspiračních teorií, propagandy či pseudovědy. Zdůvodněno je to zpravodajským pokrytím vpádu do Kapitolu z 6. ledna 2021 či diskuzemi o konspiračních teoriích ohledně údajného volebního podvodu, což bylo vyvráceno jako lež šířená exprezidentem Trumpem a jeho příznivci. Kvůli nařčením z podvodu byla stanice *Fox News* zažalována společností *Dominion Voting Machines* provozující elektronické hlasovací přístroje. Přestože se toto hodnocení vztahuje na televizní obsah, web a stanice některé obsahy sdílejí a nejsou oddělené, nicméně je třeba upozornit, že konspirační teorie byly diskutovány převážně v publicistických televizních pořadech *Foxu*. Podle webu má nicméně i online zpravodajství konzervativní bias projevující se apelativním jazykem negativně zaujatým vyzněním vůči demokratům (*Fox News* (foxnews.com), 2023).

Třetím projektem je **Interactive Media Bias Chart** společnosti Ad Fontes Media nabízející služby mediálního monitoringu. Projekt zpracovává zřejmě nejdetailnější rozčlenění biasu, které se dělí do dvou os. Vertikální pozice měří spolehlivost zpravodajství v osmi stupních od kategorie popsané jako *reportování původních faktů po obsáhnutí nesprávných/vymyšlených informací*, přičemž ve středu se nachází většina analyzovaných médií včetně těch mainstreamových a je označena jako *obecné zdroje spolehlivosti*. Horizontální škála pak média řadí do pravolevého zastoupení biasu od *Most*

extreme left (Nejextrémněji vlevo) po *Most extreme right* (Nejextrémněji vpravo), opět s dvěma stupni u *Left* a *Right* (*Hyper-Partisan Left/Right* a *Skews Left/Right*). Střed horizontální osy je označen jako *Middle or Balanced Bias* (Střední či vyvážený bias). Obě škály jsou také očíslovány a číselný rozsah opět ohraničuje různé kategorie biasu či spolehlivosti (Interactive Media Bias Chart, 2023).

Ad Fontes Media kromě veřejně přístupné tabulky biasu zpracovává i analýzu zpravodajských článků, které na rozdíl od projektu AllSides zpřístupňuje za úplatu.

Obecný rating média je stanoven na základě hodnocení jeho zpravodajského obsahu, který provádí několikačlenná skupina výzkumníků rovnoměrně složená z různých názorových proudů. Nejprve každý z nich ohodnotí články nezávisle v několika kategoriích, které jsou zprůměrovány a udávají číselnou hodnotu biasu či spolehlivosti. Následně srovnávají výsledky měření, které na základě debaty při neshodách upravují. Při hodnocení výzkumníci přihlížejí k vyznění zpravodajství, politickému směřování a dalším subjektivním ukazatelům. Finální skóre je průměrem všech nejméně tří hodnocení, v případě potřeby je ale počet výzkumníků vyšší a skóre se průběžně mění vzhledem k hodnocení aktuálních článků (Methodology Overview, 2023).

Online verze CNN v Media Bias Chart získala v hodnocení biasu známku *Skews Left* (tedy příklon vlevo) – číselně vyjádřenou hodnotou -7,27. V rámci spolehlivosti spadá do kategorie *Complex Analysis or Mix or Fact Reporting and Analysis* (Komplexní analýza či mix nebo Reportování fakt a analýza) – číselně vyjádřeno hodnotou 42,42. Další doplňující komentář projekt ve veřejné verzi neposkytuje (CNN Bias and Reliability, 2023).

Online verze Fox News v Media Bias Chart obdržela v hodnocení biasu známku *Skews Right* (příklon vpravo) – číselně vyjádřenou hodnotou 11,63, tedy ve srovnání s *CNN* prakticky zrcadlové zhodnocení zaujatosti. V rámci spolehlivosti projekt zařadil *Fox News* do kategorie *Analysis or High Variation in Reliability* (Analýza či vysoká variace spolehlivosti), tedy do kategorie o stupeň níže ve spolehlivosti než *CNN* (Fox News Bias and Reliability, 2023).

PRAKTICKÁ ČÁST

5 Metodologie výzkumu

5.1 Výzkumné téma

Výzkumným tématem je zpravodajské pokrytí předvolební kampaně k volbám do amerického Kongresu v roce 2022. Subjektem výzkumu jsou vzhledem k tématu práce online verze zpravodajských stanic CNN a Fox News, které byly zvoleny kvůli jejich předpokládané odlišné inklinaci ke dvěma hlavním politickým stranám v USA, demokratům a republikánům.

5.2 Cíl výzkumu

Cílem výzkumu v praktické části je pomocí výzkumné metody, kterou je kvantitativní a kvalitativní obsahová analýza, odpovědět na výzkumné otázky definované níže.

Výzkum se pomocí obsahové analýzy vzorku článků z obou médií ve dvou týdnech před a dvou týdnech po kongresových volbách z roku 2022 snaží zjistit, jakým způsobem média prezentovala události předvolební kampaně a dění ve společnosti, jaké narativy a rámce byly využívány, a především, jak se lišilo vyznění článků vzhledem k politickým aktérům USA, a zda je skutečně možné pozorovat v tonalitě (vyznění) článků inklinaci k jedné ze dvou hlavních amerických stran.

5.3 Výzkumné otázky a hypotézy

Na základě formulovaných cílů výzkumu byla zvolena hlavní výzkumná otázka:

HVO: Jak se lišilo zpravodajské pokrytí médií v jednotlivých obdobích na základě měřených kategorií?

Vzhledem k rozdělení výzkumu do dvou období byly vedlejší výzkumné otázky rozděleny do dvou shodných skupin pro každé období.

VVO1A: Jak se lišilo zpravodajské pokrytí voleb oběma médii co do počtu článků v čase v 1. období?

VVO1B: Jak se lišilo zpravodajské pokrytí voleb oběma médii co do počtu článků v čase ve 2. období?

VVO2A: *Jak se lišilo zpravodajské pokrytí oběma médii co do zastoupení témat v 1. období?*

VVO2B: *Jak se lišilo zpravodajské pokrytí oběma médii co do zastoupení témat ve 2. období?*

VVO3A: *Jak se lišilo zpravodajské pokrytí oběma médii co do poměru zpravodajských žánrů (např. zpráva, rozhovor, reportáž atd.) a útvarů (zpravodajství, nebo publicistika) v 1. období?*

VVO3B: *Jak se lišilo zpravodajské pokrytí oběma médii co do poměru zpravodajských žánrů (např. zpráva, rozhovor, reportáž atd.) a útvarů (zpravodajství, nebo publicistika) ve 2. období?*

VVO4A: *Jak se lišila tonalita článků obou médií vzhledem k politickým subjektům, tj. republikánům a demokratům v 1. období?*

VVO4B: *Jak se lišila tonalita článků obou médií vzhledem k politickým subjektům, tj. republikánům a demokratům ve 2. období?*

VVO5A: *Byly ve zpravodajském pokrytí patrné rozdíly ve framingu obou stran vzhledem k předpokládané stranické inklinaci médií v 1. období?*

VVO5B: *Byly ve zpravodajském pokrytí patrné rozdíly ve framingu obou stran vzhledem k předpokládané stranické inklinaci médií ve 2. období?*

K těmto výzkumným otázkám byly přiřazeny následující hypotézy rozdělené do dvou období, přičemž první období je značeno jako HXA (konkrétně například variace první hypotézy pro 1. období je H1A) a druhé HXB (variace první hypotézy pro 2. období odpovídá H1B).

H1A: *Vzhledem k podobnému zaměření a charakteru budou obě média vydávat zhruba podobné množství článků, jejichž frekvence bude k datu voleb vzrůstat.*

H1B: *Obě média budou ve dnech bezprostředně po volbách vydávat nejvíce článků ve srovnání se zbytkem období a jejich množství bude v obou médiích soustavně klesat od*

data voleb.

H2A: Největší poměr témat se bude v 1. období věnovat předvolební kampani obou stran, případně predikcím, jak volby dopadnou.

Tato hypotéza vychází z výzkumu agenda-settingu McCombse a Shawa, prvního svého druhu, který zjistil, že média se věnují předvolební kampani a predikcím výsledků voleb více než konkrétním společenským tématům (McCombs a Shaw, s. 179-181).

H2B: Největší poměr článků se bude ve 2. období věnovat tématu výsledků voleb.

H3A a H3B: Hypotéza předpokládá větší poměr zpravodajství vůči publicistice vzhledem k zaměření obou médií, která se věnují především zpravodajství, ačkoli mají oddělené názorové rubriky. V rámci žánrů budou ze stejného důvodu dominovat zprávy.

H4A a H4B: Vzhledem k předchozím výzkumům představeným v deskripční části bude rozdělení inklinace rozpoznatelné, a to tak, že vyznění článků Fox News bude buď pozitivní vůči republikánům, či negativní vůči demokratům, případně kombinací obojího, a články CNN budou buď pozitivní vůči demokratům, negativní vůči republikánům, případně kombinací obojího.

H5A a H5B: Vzhledem k předchozím výzkumům obou médií bude rozdíl ve framingu témat patrný, a to tak, že každé médium bude zprávy rámovat příznivěji pro stranu, k níž má inklinovat.

5.4 Výzkumné metody

Pro účely výzkumu byla zvolena metoda obsahové analýzy, a to jak kvantitativní, tak kvalitativní, nicméně první typ v analýze převažuje, jak vysvětlím níže.

Díky metodě obsahové analýzy je možné na velkém množství dat získat přehled o mediálním pokrytí určité události či jevu v čase. Metoda je navíc strukturovaná do takové míry, že lze přesně určit postup a pravidla analýzy obsahů. Výsledky obsahové analýzy jsou díky tomu často snadno intersubjektivně ověřitelné neboli za použití stejných postupů mohou různí lidé dospět ke stejným výsledkům. Analýza proto není závislá badatelích, ale na použité metodě a přesných pracovních postupech (Sedláková, 2014, s. 295).

Kvantitativní obsahová analýza zkoumáním tzv. tematické agendy médií umožňuje stanovit soustavu témat, kterým se média věnují. Také je pomocí ní možné média mezi sebou porovnávat a stanovit jejich vzájemné odlišnosti (Trampota a Vojtěchovská, 2010, s. 100). Právě proto se vzhledem k výzkumnému tématu a uvedeným výzkumným otázkám jedná o vhodnou metodu k použití v tomto výzkumu. Cílem je totiž především srovnat tematickou agendu a vyznění článků online verzí CNN a Fox News.

Kvantitativní obsahová analýza, jak bylo řečeno, podléhá vysoké míře strukturovanosti a jde o selektivní proces, při němž se výzkumný vzorek studuje vzhledem k několika vybraným znakům. Její předností je možnost zpracování značného množství textů a také možnost dále výsledky měření statisticky analyzovat (Schulz a Reifová, 2011 s. 29-30).

Jako omezení této metody bývá uváděna nemožnost dosáhnout opravdové objektivity při zkoumání a také fakt, že analýza není schopná zachytit jemné nuance zkoumaných obsahů. Sedláková (2014, s. 295-296) také zmiňuje, že z toho důvodu je kvantitativní obsahová analýza mnohdy doplňována o kvalitativní techniky, a právě tak je řešeno toto omezení i v případě tohoto výzkumu.

Výsledky analýzy jsou též limitovány způsobem, jakým výzkumník stanoví kritéria výzkumu či jaké definice při něm využije. Ačkoli tedy za použití stejné metody dospějí různí výzkumníci ke stejným výsledkům, každý by mohl pro jejich zkoumání stanovit jiná kritéria na základě vlastních vědomostí a postojů (Wimmer a Dominick, 2006, s. 154).

Důležitými kroky obsahové analýzy je stanovení jednotky měření, tedy nejmenšího prvku, jenž bude při analýze brán v potaz. Na této jednotce pak budou zkoumány zvolené proměnné – jejich stanovení je dalším nutným krokem v postupu analýzy. Zvolení obsahových kategorií, kterých budou proměnné nabývat, je jádrem této metody (Trampota a Vojtěchovská, 2010, s. 105-106).

Při stanovení kategorií lze využít dva postupy: buďto tzv. **emergent kódování**, tedy určení kategorií proměnných po provedení výzkumu, nebo **a priori kódování**, kdy na základě racionální úvahy výzkumník stanoví kategorie ještě před prací se vzorkem (Wimmer a Dominick, 2006, s. 159).

V případě stanovení nejmenší jednotky měření jí je **jeden článek**, tedy zpravodajský či publicistický text složený zpravidla z perexu a těla textu, doplněný o různé audiovizuální přílohy jako náhledový snímek, snímky v těle textu či video nebo audio záznam. Rozsah

jednotky měření byl zvolen vzhledem k velikosti výzkumného vzorku a možností kódování, pro jehož účely dle mého názoru nebylo nutné články dělit na menší strukturní celky.

V případě volby přístupu ke kódování byl zvolen postup emergent kódování. Vzhledem k předpokládané tematické šíři témat by totiž bylo náročné předem určit kategorie pro kódování tak, aby některá nebyla vynechána, či naopak byla skutečně relevantně zastoupena.

Další metodou využitou v analýze jsou prvky kvalitativní obsahové analýzy, která vyplňuje mezery analýzy kvantitativní. Jak bylo řečeno, kvantitativní obsahová analýza dovoluje výzkumníkovi zpracovat velké množství dat, jsou při ní ale zanedbávány jemné nuance. Pomocí kvalitativní obsahové analýzy bude zhodnocen framing témat v obou obdobích a bude vycházet z měření témat v kvantitativní obsahové analýze.

Další metodou s kvalitativními prvky bude měření vyznění (tonality) článků, které bude zahrnuto do kódování v rámci kvantitativní obsahové analýzy. Jde tedy o kombinaci obou přístupů; kvalitativního i kvantitativního. Tonalitu či valenci zpravodajských či jiných textů v minulosti měřila řada výzkumů (Srovnej Clark, 2009; Zunino, 2016; Kim a kol., 2020), která vyznění článků hodnotila na základě čtyř základních kategorií: *neutrální*, *pozitivní*, *negativní* či *ambivalentní*, případně na základě číselné škály, která zmíněné kategorie zastupuje.

Pro potřeby výzkumu v této práci jsou tyto kategorie operacionalizovány tak, aby odpovídaly předpokládanému druhu vyznění. V rámci kategorií bude tedy hodnocena tonalita ve vztahu k republikánské a demokratické straně. Tyto dva politické subjekty a jejich představitelé jsou totiž hlavními předměty předvolebního zpravodajství zkoumaného v analýze. Níže uvedené kategorie se vždy budou dělit do dvou částí kromě neutrální a ambivalentní, tedy pozitivní/negativní vůči republikánům či demokratům.

Jako **neutrální** bude hodnocena jednotka měření, v níž ani jedna ze stran nebude hodnocena ani negativně, ani pozitivně. Důležité je ale poznamenat, že vyznění musí vycházet ze způsobu, jakým média zprávu sama aktivně rámuje, nikoli z charakteru zprávy. Tedy pokud bude článek pojednávat o kauze či kontroverzi politika, automaticky zpráva nebude hodnocena jako negativní. K tomu bude přistoupeno až tehdy, pokud rámování bude prokazatelně negativní, takže nebude představeno z více stran (např. nebude obsažen respondent bránící daného politika), či bude dokonce obsahovat citově zabarvený

komentář.

Jako **pozitivní** bude hodnocena jednotka měření, v níž budou obsažena z valné většiny pozitivní hodnocení aktérů, a to nikoli pouze vlivem výběru tématu (jak bylo řečeno výše), ale i jeho uchopení (rámování).

Jako **negativní** bude hodnocena jednotka měření, která bude k jedné ze dvou stran jasně negativně zaujatá, tedy bude obsahovat pouze pozice kritizující danou stranu či bude autor článku sám předkládat negativní komentář k aktérům.

Jako **ambivalentní** budou hodnoceny jednotky měření, jejichž vyznění bude smíšené a nebude jasně vychýleno negativně, či pozitivně vůči daným subjektům (například v případě, že článek bude ve většině kritický k jednomu z nich a bude obsahovat pouze jeden odstavec s výpovědí obhajující daného aktéra).

Zde je nutné poznamenat, že hodnocení tonality či vyznění v sobě nese značná omezení způsobená hodnotovou orientací výzkumníka. Jak upozorňuje Sedláková (2014, s. 304), individuální hodnotové zaměření ovlivňuje už způsob kategorizace těchto měřítek. Výsledky měření nemusejí být dostatečně reliabilní, neboť různí výzkumníci by mohli texty hodnotit jinak. Toto je tedy jednou z limitací výzkumu, nicméně za sebe mohou deklarovat, že při jeho vypracování se pokusím přes vlastní názorové zakotvení postupovat co nejobjektivněji. Kategorie vyznění popsané výše jsou také popsány co nejobjektivněji, tedy jak bylo řečeno, hodnocena není negativita podstaty témat, ale jejich uchopení autory textu. Ačkoli každý v sobě nese určité formy biasu (viz konfirmační zkreslení – podkapitola 4.3.1.), podle mého názoru přesto většina výzkumníků pozná, pokud text jasně nese negativní, či pozitivní vyznění. Rozdíly se tak dle mého vyskytnou především v případech, které budou sporné a jejichž vyznění se nebude projevovat tak zřetelně.

5.5 Výzkumné období

Období dvou týdnů před volbami a po nich bylo zvoleno z několika důvodů. Jednak je podle mého názoru nutné analyzovat nejen zpravodajské pokrytí před volbami, které může pomocí popsaných účinků agenda-settingu a framingu formovat veřejné mínění a rozhodování voličů. Také je ale třeba sledovat pokrytí v týdnech po volbách, které výsledky zasazuje do odlišných rámců, a právě zde se mohou projevit nejzásadnější rozdíly ve vyznění obou médií.

5.6 Výzkumný vzorek

Na tomto místě je třeba podotknout, že k analýze nebyly zvoleny všechny články vycházející v daném období v politické rubrice CNN a Fox News. K výběru článků do výzkumného vzorku jsem použil klíčová slova vztahující se pouze ke kongresovým volbám, tedy například: 2022 midterms election, 2022 midterms či Congressional Election. Řada článků v analýze přesto nemá jako hlavní téma výlučně kongresové volby, ale vždy se jich musí alespoň okrajově týkat. Důvodem k tematickému zúžení analýzy byla snaha omezit výzkumný vzorek tak, aby bylo možné zachovat co nejširší časové období před volbami a po nich a zároveň v rámci kvalitativní analýzy studovat jednotlivé články do větší hloubky. To by nebylo v případě tisíců článků možné.

Dále bylo v procesu sběru článků nutné řadu z nich odfiltrovat kvůli faktu, že některé se skládaly pouze z videí přejatých z televizní produkce. Kromě titulku neobsahovaly žádný text, a proto byly z analýzy vyjmuty. Nicméně články, které kromě úryvku z televizní produkce obsahují vlastní text, alespoň perex a několik odstavců, byly zařazeny do analýzy. Je z nich totiž patrné, že jejich velká část byla vytvořena redaktory online verzí médií.

Jak bude dále zmíněno, z výzkumného vzorku byly vyjmuty i články přejaté z agenturního servisu. Protože analýza rozebírá také tonalitu článků, zahrnutí těchto článků by ji výrazně zkreslovalo. Analýza se proto výlučně zaměřuje na původní produkci online verzí CNN a Fox News.

5.7 Kategorizace proměnných

K zodpovězení výše uvedených výzkumných otázek budou texty kódovány pomocí tzv. kódovacích jednotek, které nabývají různých proměnných podle pozorovaných znaků. Kódováním se rozumí postup, při němž se jednotky měření (v tomto případě jednotlivé články) kategorizují podle číselných hodnot (proměnných), na základě čehož je možné je dále analyzovat. Pro záznam kódování se využívá tzv. kódovací kniha, jejíž šablona je v této práci součástí příloh a na jejímž základě se získaná data dále analyzují.

Proměnné se dělí do dvou typů – identifikační a analytické. Identifikační se využívají pouze pro identifikaci jednotek měření (článků) – označují tedy například médium, v němž byly publikovány, datum publikace, typ příspěvku apod. Díky nim je možné výzkum zpětně kontrolovat a odhalit například možné chyby v procesu kódování.

Druhým typem jsou analytické proměnné – s jejich pomocí lze zodpovědět výzkumné otázky, a protože jsou abstraktní, je nutné je pomocí operacionalizace konkretizovat (Schulz a Reifová, 2011, s. 38-44). To už bylo provedeno v případě měření vyznění (viz podkapitola 5.4 Výzkumné metody).

Pro výzkum byly stanoveny následující **identifikační proměnné**:

IP1 – Číslo článku:

Konkrétní číslo článku

IP2 – Médium:

1 CNN;

2 Fox News

IP3 – Datum:

Konkrétní datum

IP4 – Titulek článku:

Konkrétní titulek

IP5 – Sledované období:

1 25/10-7/11 2022;

2 8/11-22/11 2022

Mezi **analytické proměnné** byly zařazeny tyto:

AP1 – Téma: na základě *emergent kódování* byla stanovena následující témata:

Pro 1. období (25. 10.-7. 11.):

1 Ekonomika; 2 Predikce; 3 Průběh voleb; 4 Trump; 5 Konflikt ve straně; 6 Zpochybňování voleb; 7 Válka na Ukrajině; 8 Předvolební kampaň; 9 Kriminalita; 10 Informativní; 11 Vyšetřovací komise; 12 Interrupce; 13 Prostor pro politiky; 14 Zbraně;

15 Náboženství; 16 Školství; 17 Gender; 18 Soudní spory; 19 Koronavirus; 20 Média;
21 Financování kampaně

Pro 2. období (8. 11.-22.11.) byla převzata témata z 1. období a byla doplněna následujícími:

22 Výsledky voleb; 23 Vývoj ve straně, 24 Klima; 25 Čína; 26 Migrace

AP2 – Útvar článku:

1 Zpravodajství;

2 Publicistika

AP3 – Žánr článku:

1 Zpráva;

2 Reportáž;

3 Rozhovor;

4 Komentář;

5 Analýza

AP4 – Tonalita:

1 Neutrální tonalita;

2 Pozitivní tonalita demokraté;

3 Negativní tonalita demokraté;

4 Pozitivní tonalita republikáni;

5 Negativní tonalita republikáni,

6 Ambivalentní tonalita

6 Výzkumná zpráva

6.1 Závěry 1. období výzkumu

Tato část práce odpoví na výzkumné otázky a ověří stanovené hypotézy pro 1. období výzkumu.

6.1.1 Počet článků a frekvence publikování

Cílem následující podkapitoly je zodpovězení výzkumné otázky VVO1A: *Jak se lišilo zpravodajské pokrytí voleb oběma médii co do počtu článků v čase v 1. období?*

Také bude ověřena platnost související hypotézy H1A: *Vzhledem k podobnému zaměření a charakteru budou obě média vydávat zhruba podobné množství článků, jejichž frekvence bude k datu voleb vzrůstat.*

V rámci 1. období výzkumu, tedy od 25. 10. do 7. 11. 2022, bylo k analýze vybráno celkem 234 článků, shodně 117 z online verzí CNN a Fox News.

Zde je nutné zopakovat, že část článků byla z výběru vyjmuta, neboť se jednalo pouze o videa přejatá z televizní produkce, která není předmětem analýzy. V průběhu analýzy jsem se také rozhodl vyřadit články, které jsou bez jakýchkoli úprav převzaty z agenturního zpravodajství, konkrétně se jednalo o články serveru Fox News přejaté z produkce Associated Press. Důvodem byl fakt, že bylo cílem zkoumat původní zpravodajství obou médií, včetně jejich vyznění, což by výsledky měření zkreslovalo. V případě Fox News tak šlo o nižší desítky článků v obou obdobích. Tyto kroky tedy do jisté míry zkreslují představu o celkovém počtu článků a jejich poměru. Nicméně mimo to do analýzy mohly být zahrnuty pouze články relevantní pro analýzu z hlediska tématu a vystupujících aktérů. Analýza se proto nevěnovala všem článkům vydaným v politické rubrice, což by bylo jednak příliš časově náročné a nevyhovující vzhledem k cílům analýzy.

Následující tabulka pro přehlednost shrnuje počty článků a jejich procentuální vyjádření v 1. období.

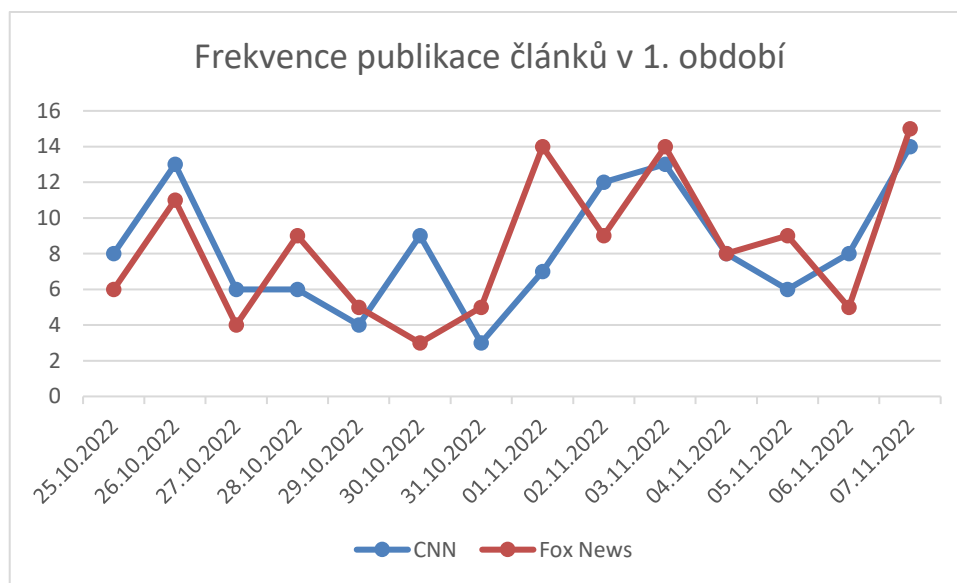
Tabulka č. 1.; Zdroj: vlastní výzkum

Souhrn počtu článků v 1. období		
Médium	Počet článků	Poměr v %
CNN	117	50
Fox News	117	50
Celkem	234	100

Z hlediska celkového počtu článků vybraných k analýze jsou tedy obě média v prvním období zastoupena shodným počtem článků.

Následující histogram zachycuje frekvenci publikace článků oběma médii v čase.

Graf č. 1; Zdroj: vlastní výzkum

Z grafu je patrné, že frekvence publikace nebyla navzdory předpokladům lineární, tedy že by ke dni voleb soustavně narůstala. Potvrdilo se nicméně, že alespoň v několika posledních dnech před volbami se začal počet článků postupně zvyšovat. Poslední den před volbami, tedy 7. 11., byl pak počet vydaných článků k tématům voleb nejvyšší, a to celkem 14 v CNN a 15 ve Fox News.

Rozdíly mezi daty publikace v některých dnech (zvláště propad mezi 3. a 4. listopadem) mohly být způsobeny různými faktory. V těchto dnech se média mohla ve velké míře věnovat tématům přímo nesouvisejícím s volbami, proto tyto články nebyly pro daný den zahrnuty. Případně v rámci Fox News byly vydané články přežaty z agenturního servisu, a proto také nebyly do analýzy vybrány.

Z grafu je také možné vyvodit, že frekvence vydávání v obou médiích se značně nelišila až na některé dny.

Vzhledem k těmto závěrům je možné hypotézu H1A potvrdit. Obě média skutečně vydávala podobné množství článků, alespoň co se týče těch splňujících podmínky pro zařazení do analýzy (v tomto období to byl dokonce totožný počet, ačkoli jsem upozornil, že je tento počet zkreslen kvůli filtraci nerelevantních článků). Ačkoli počet článků se k datu voleb nezvyšoval úměrnou rychlostí po celou dobu měřeného období, platilo to alespoň pro několik posledních dnů před volbami.

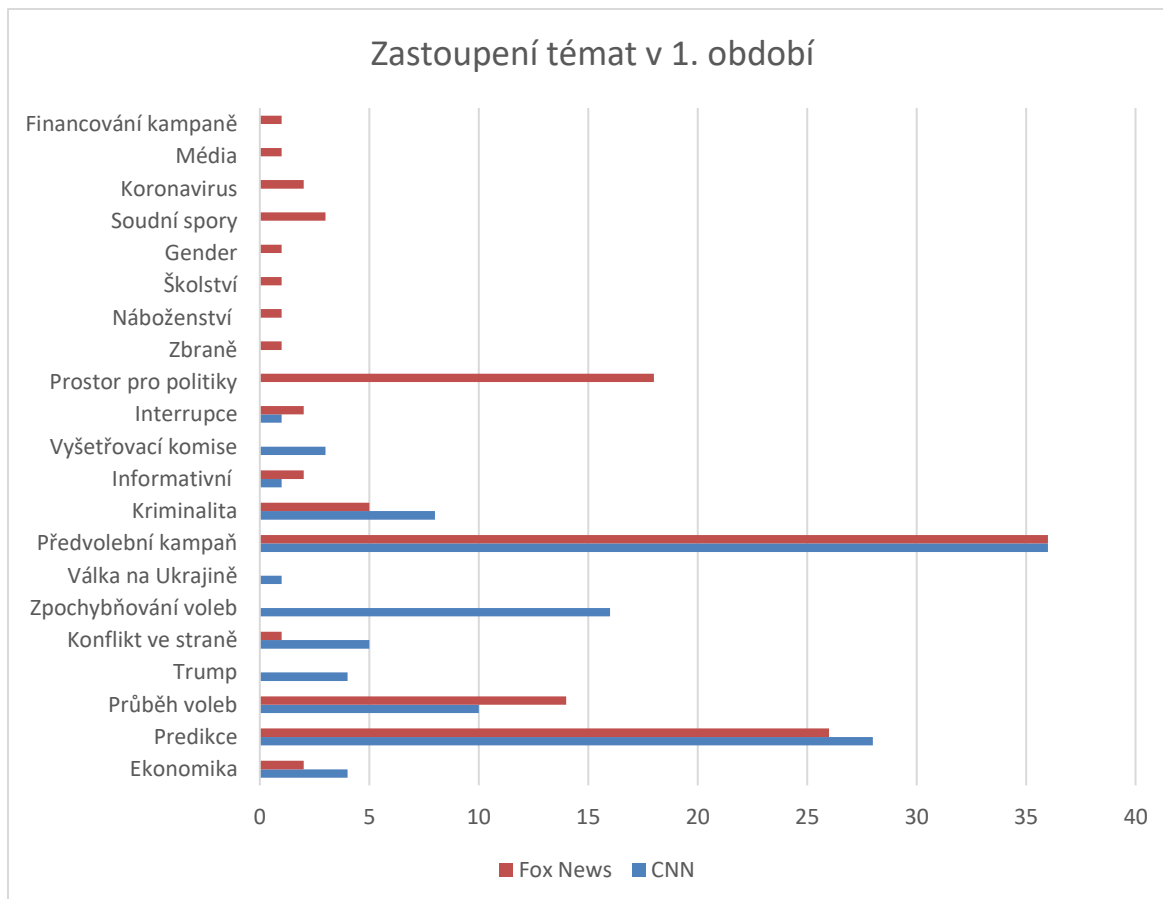
6.1.2 Zastoupení témat

Tato podkapitola zodpovídá VVO2A: *Jak se lišilo zpravodajské pokrytí oběma médii co do zastoupení témat v 1. období?*

Testována je i související hypotéza H2A: *Největší poměr témat se bude věnovat předvolební kampani obou stran, případně predikcím, jak volby dopadnou.*

V podkapitole 5.7. *Kategorizace proměnných* byla na základě emergent kódování stanovena témata pro obě období. Následující graf zobrazuje četnost témat zastoupených v 1. období:

Graf. č. 2; Zdroj: vlastní výzkum

Nejčtenějším tématem obou médií se v 1. období stalo téma *Předvolební kampaň*, které bylo shodně zastoupeno 36 články. Sem spadaly všechny články o předvolebních vystoupeních, debatách či dalších událostech politické kampaně.

Druhé nejčastější téma bylo *Predikce*, které bylo v CNN zastoupeno 28 články, zatímco ve Fox News 26. Opět je jejich poměr prakticky totožný. Do tohoto tématu spadaly články o průzkumech voličské podpory pro obě strany či politiky v konkrétních volebních kláních, dále analýzy šancí na vítězství ve volbách či komentáře s tímto tématem.

Z grafu je patrné, že části témat média dávala odlišný prostor. V případě tématu *Prostor pro politiky*, které bylo ve Fox News zachyceno 18krát, zatímco v CNN vůbec, je rozdíl způsoben povahou publicistických sekcí obou médií. Rubrika *Opinion* v rámci Fox News často dává prostor zástupcům obou stran vydávat komentáře k volbám, nejčastěji formou zdůvodnění, proč dát jejich straně hlas. Rubrika *Opinion* v online verzi CNN ovšem tento prostor nenabízí.

Další výrazný rozdíl činí téma *Zpochybňování voleb*, které se týkalo článků o snahách politiků zpochybňovat legitimitu ať už minulých či nadcházejících voleb a o šíření lži o údajně ukradených volbách. CNN toto téma v 1. období pokrývala celkem 16 články, Fox News se tématu nevěnovala vůbec. Zde je důležité podotknout, že téma se z velké části týká některých politiků z Republikánské strany, kteří do dnešní doby šíří lži exprezidenta Donalda Trumpa o údajném rozsáhlém volebním podvodu. Fakt, že se tématu CNN věnovala poměrně zevrubně, zatímco jej Fox News ignorovala, napovídá o možném *gatekeeping biasu* ze strany druhého média. Téma totiž nelze rámovat pozitivně, tudíž jeho pokrývání v médiích je pro republikány vždy negativní. Na druhou stranu to také vypovídá o stranické inklinaci CNN, která tímto vykresluje část republikánské strany negativně (nehledě na fakt, zda oprávněně, či nikoli).

Dalším častým tématem byl *Průběh voleb* – v CNN 10krát, ve Fox News 14krát. Ani zde se tedy média značně nelišila. Tyto články informovaly o datech předčasného hlasování, o postupu úřadů při volbách či soudních sporech s nimi souvisejícími. V listopadových volbách v USA se totiž hlasování neomezuje pouze na den voleb; hlasovat lze předčasně různými formami. Z toho důvodu je téma opodstatněné, ačkoli první období končí přesně den před začátkem voleb 8. listopadu.

V tématu exprezidenta *Trumpa* se zastoupení témat také lišilo. CNN o něm napsala 4 články, zatímco Fox News žádný. V tomto případě je důležité vyznění článků, neboť je

Trump dodnes jednou z vedoucích osobností Republikánské strany – o tom v dalších částech analýzy. I přesto, že se zastoupení liší, jde pouze o několik článků v poměrně dlouhém časovém období čtyř týdnů, proto z tohoto rozdílu nelze vyvozovat relevantní závěry.

Poměrně významně bylo oběma médiím zastoupeno i téma *Kriminality*, tedy v souvislosti s volbami. Například se jednalo o zastrašování zástupců volebních úřadů či útoky na politiky nebo zmínky kriminality politiky v debatách. CNN téma pokryla 8 články, Fox News 5.

Ostatní témata ve dvoutýdenním období nepokrývalo více než deset článků v každém z médií. Patrným rozdílem je vyšší zastoupení konkrétních témat ve Fox News (například témata *Zbraně, Náboženství, Školství, Gender, Soudní spory, Koronavirus* a další), jimž se CNN nevěnovala a které Fox News v tomto období zpracovala pouze v nižších jednotkách článků.

Osobně mě překvapilo, jak málo bylo zastoupeno v souvislosti s volbami téma *Interrupce*, nejspíš to ovšem bylo způsobeno i časovou relevancí. Zrušení rozsudku *Roe v. Wade* Nejvyšším soudem totiž nastalo už v červnu, zatímco první období analýzy pokrývalo konec října. V souvislosti s volbami CNN téma interrupcí zpracovala v rámci jednoho článku, Fox News v rámci dvou.

Na základě těchto závěrů odpovídajících na VVO2A je také možno potvrdit hypotézu H2A. Média se ve srovnání skutečně nejvíce věnovala tématům předvolební kampaně a predikcím výsledků voleb. Poněkud upozaděna byla témata, která měla pro voliče mít zásadní vliv na rozhodování, což je podobný závěr, k němuž dospěli McCombs a Shaw (s. 179-181) při prvním průzkumu agenda-settingu.

6.1.3 Poměr útvarů a žánrů

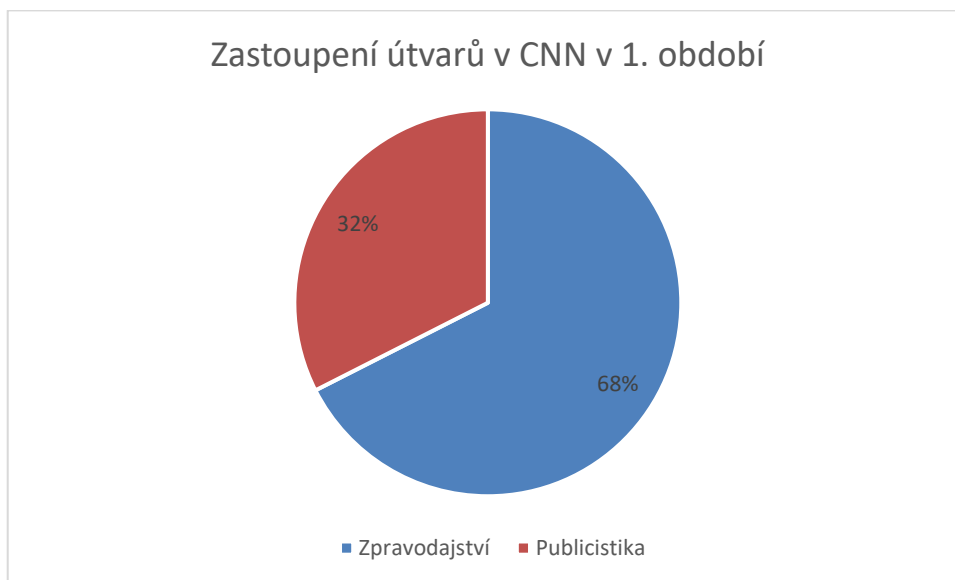
Podkapitola zodpovídá výzkumnou otázku VVO3A: *Jak se lišilo zpravodajské pokrytí oběma médiím co do poměru zpravodajských žánrů (např. zpráva, rozhovor, reportáž atd.) a útvarů (zpravodajství, nebo publicistika) v 1. období?*

Ověřuje i související hypotézu H3A: *Hypotéza předpokládá větší poměr zpravodajství vůči publicistice vzhledem k zaměření obou médií, která se věnují především zpravodajství, ačkoli mají oddělené názorové rubriky. V rámci žánrů budou ze stejného důvodu*

dominovat zprávy.

Nejprve k porovnání útvarů, tedy poměru zpravodajství a publicistiky. Grafy níže zobrazují procentuální zastoupení těchto dvou kategorií a jsou doplněny tabulkou s přesnými údaji.

Graf č. 3; Zdroj: vlastní výzkum

Graf č. 4; Zdroj: vlastní výzkum

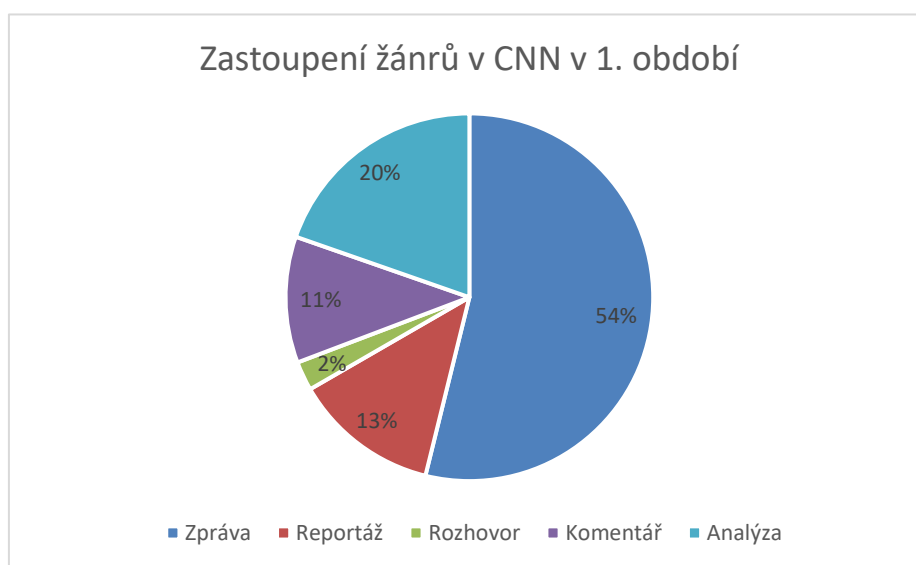
Tabulka č. 2; Zdroj: vlastní výzkum

Souhrn útvarů článků v 1. období		
Druh	CNN	Fox News
Zpravodajství	79	77
Publicistika	38	40

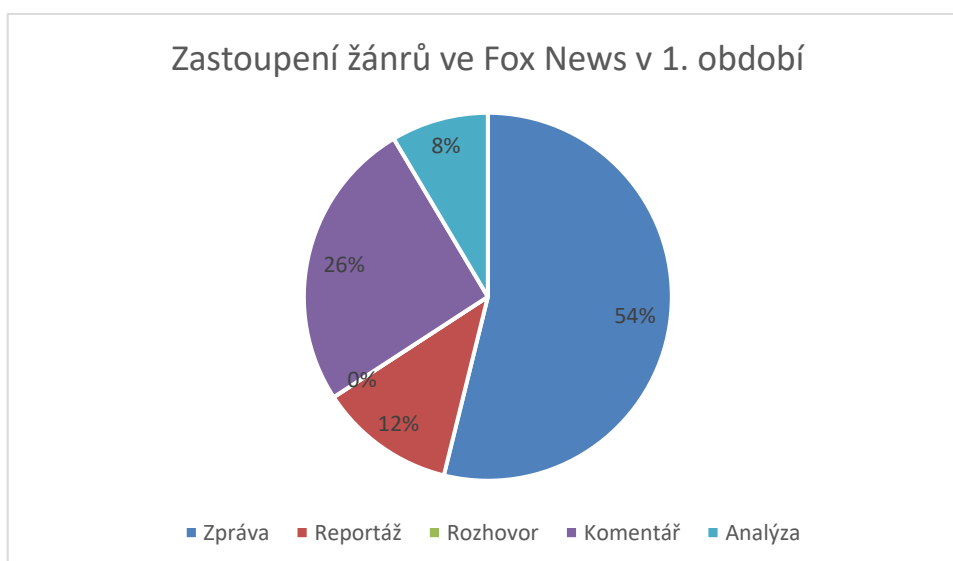
Z těchto údajů vyplývá, že přibližně dvě třetiny obsahu obou médií v 1. období byla zpravodajství, jedna třetina publicistika. Poměr u obou médií je téměř shodný, což může být způsobeno podobným zaměřením – weby se specializují zejména na zpravodajské pokrytí americké politiky. Přesto je poměr publicistiky poměrně výrazný.

Nyní k zastoupení zpravodajských žánrů. Data jsou prezentována opět grafy s procentuálním podílem a tabulkou s přesnými údaji.

Graf č. 5; Zdroj: Vlastní výzkum

Graf č. 6; Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka č. 3; Zdroj: vlastní výzkum

Souhrn žánrů článků v 1. období		
Žánr	CNN	Fox News
Zpráva	63	63
Reportáž	15	14
Rozhovor	3	0
Komentář	13	30
Analýza	23	10

Z údajů vyplývá, že obě média v prvním období věnovala shodný prostor zprávám (číslo by se v případě zahrnutí agenturního servisu ve Fox News znatelně lišilo) a téměř shodný i reportážím. Zprávy v poměru zabíraly v obou médiích více než polovinu ze všech vydaných článků. Rozhovory analýza zachytila pouze ve 3 případech, a to pouze u CNN. Nešlo nicméně o rozhovory klasického formátu, ale o souhrnný článek z rozhovoru. I přesto jsem se je rozhodl kategorizovat jako rozhovory, neboť se znatelně lišily od běžných zpráv.

Hlavní rozdíl mezi médií nastal v případě publicistické sekce a jejích žánrů. Zatímco CNN většinu článků v této rubrice věnovala analýzám, Fox News komentářům.

Tyto závěry jednak odpovídají na výše uvedou výzkumnou otázku VVO3A, také nyní můžeme ověřit související hypotézu. Hypotéza H3A byla potvrzena: zpravodajství skutečně v obou médiích převažovalo, stejně tak byly v rámci žánrů dominantní zprávy. Jak předpokládá hypotéza, vychází to zřejmě z povahy obou médií, která se věnují zejména zpravodajství.

6.1.4 Tonalita v 1. období

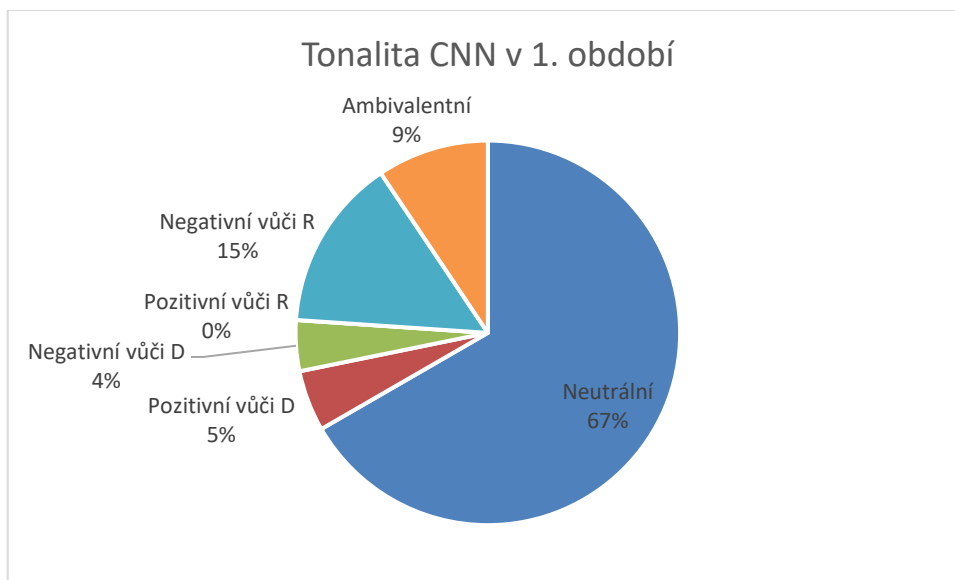
Tato podkapitola zodpovídá výzkumnou otázku VVO4A: *Jak se lišila tonalita článků obou médií vzhledem k politickým subjektům, tj. republikánům a demokratům v 1. období?*

Hodnocena je opět i platnost související hypotézy H4B: *Vzhledem k výzkumům představeným v deskripční části bude rozdělení inklinace rozpoznatelné, a to tak, že vyznění článků Fox News bude buď pozitivní vůči republikánům, či negativní vůči demokratům, případně kombinací obojího, a články CNN budou buď pozitivní vůči demokratům, negativní vůči republikánům, případně kombinací obojího.*

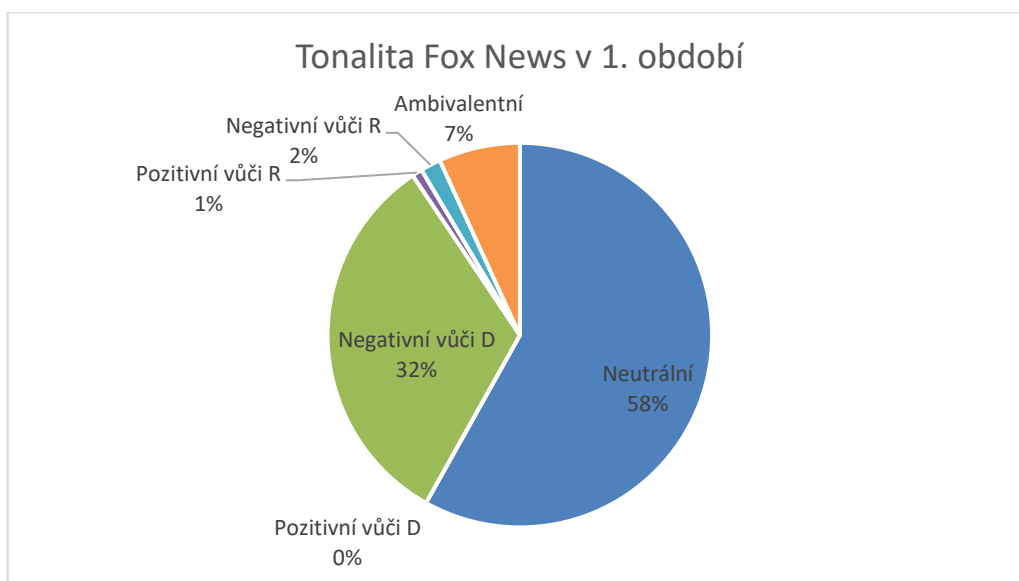
Tonalita článků byla hodnocena na škále neutrální, pozitivní/negativní vůči demokratům, či republikánům a ambivalentní. Naměřené hodnoty v prvním období vykreslují následující

grafy a tabulka. V grafech jsou názvy stran zkrácené pro přehlednost – D zastupuje demokraty, R republikány.

Graf č. 7; Zdroj: vlastní výzkum

Graf č. 8; Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka č. 4; Zdroj: vlastní výzkum

Souhrn měření tonality v 1. období		
Tonalita	Články v CNN	Články ve Fox News
Neutrální	78	68
Pozitivní vůči D	6	0
Negativní vůči D	5	38
Pozitivní vůči R	0	1
Negativní vůči R	17	2
Ambivalentní	11	8

Z měření tonality je patrné, že v obou médiích převažovaly články s neutrálním vyzněním. Pokud by tomu tak nebylo, bylo by to alarmující, protože by většina zpravodajství měla výrazně zaujaté vyznění vůči jedné ze stran. V případě CNN je neutrálních 67 procent článků, ve Fox News 58 procent – rozdíl mezi médii tedy není markantní, ač v CNN dosahují články s neutrálním vyzněním vyššího poměru.

Procento ambivalentních článků, tedy těch se smíšeným, ale nikoli jasně pozitivním, či negativním vyzněním, bylo v obou médiích zaznamenáno ve srovnatelně velkém množství. V CNN šlo celkem o 11 článků (9 procent z celku), ve Fox News o 8 článků (7 procent z celku).

V kategoriích, kde vyznění vůči jedné ze stran definuje inklinaci média, vyplývá, že se tato inklinace neprojevuje pozitivním vyzněním vůči předpokládané „spřátelené straně“. Za předpokladu, že CNN inklinuje k demokratům a Fox News k republikánům, to v kategorii pozitivní tonality skutečně není zřetelné. V CNN bylo zaznamenáno 5 článků pozitivních k demokratům (5 procent všech článků), ve Fox News to byl pouze jeden článek pozitivní k republikánům.

Pokud ale tento předpoklad pozměníme a v podstatě jej obrátíme, tedy inklinace se projevuje negativní tonality vůči protistraně, lze jej potvrdit. V rámci CNN bylo naměřeno celkem 17 článků s negativní tonality vůči republikánům, tedy 15 procent z celku. V rámci Fox News bylo zjištěno 38 článků negativních vůči demokratům, z celku tedy 32 procent.

Tímto se tedy potvrdila hypotéza H4A: inklinace je mezi médii jasně rozeznatelná a odpovídá předpokládanému rozdělení, kdy CNN inklinovala k demokratům a Fox News k republikánům. Překvapivé je, jakým způsobem se tato inklinace projevuje, tedy negativním vyzněním vůči protistraně, přestože logické by bylo předpokládat pozitivní

vyznění vůči straně, k níž mají média inklinovat.

6.1.5 Framing témat v 1. období

Cílem podkapitoly je zodpovězení výzkumné otázky VVO5A: *Byly ve zpravodajském pokrytí patrné rozdíly ve framingu obou stran vzhledem k předpokládané stranické inklinaci médií v 1. období?*

Testována je i hypotéza H5A: *Vzhledem k předchozím výzkumům obou médií bude rozdíl ve framingu témat patrný, a to tak, že každé médium bude zprávy rámovat příznivěji pro stranu, k níž má inklinovat.*

V rámci obou médií byla zaznamenána kritika vlády současného prezidenta Joea Bidena nehledě na předpokládanou inklinaci. V článcích CNN, ať už zpravodajských, či publicistických byli demokraté často vykreslováni jako strana, která je kvůli vysoké inflaci, historickým trendům a nepopulárnímu prezidentovi předurčena v blížících se kongresových volbách k neúspěchu. Obě média sdílela narativ předpovídání tzv. „red wave“, červené vlny podle barvy symbolizující republikány, tedy jejich jasné vítězství v blížících se midterms a „rozdrcení demokratů“. Předpokládalo se tedy, že republikáni získají ve volbách většinu nejen ve Sněmovně reprezentantů, ale i Senátu, které dosud drželi pod kontrolou demokraté s těsnými většinami.

Zatímco CNN často tento rámeček využívala v backgroundu k článkům o průzkumech či předvolební kampani, Fox News tento narativ živila samostatnými články o průzkumech veřejného mínění. Seletovala ovšem převážně takové, které ukazovaly, že se republikán v určitém druhu voleb (ať už senátních či kongresových) dotahuje na demokrata. Naopak články, které by ukazovaly, že demokrat překvapivě začíná získávat větší podporu, ve Fox News nebyly tak časté, ačkoli nelze říct, že by se vůbec v daném období nevyskytly¹². Problémem těchto článků bylo také jejich nedostatečné zasazení do kontextu, neboť na americké politické scéně je důležité, kdo průzkumy zpracovává, neboť i jednotlivé průzkumnické společnosti inklinují k jedné ze dvou stran, což výsledky zkresluje. Níže uvedu několik příkladů článků s tímto vyzněním negativním pro demokraty:

27. 10. 2022: *'Democrats worried': AZ Senate race moves closer to GOP pickup territory, Masters says Kelly 'floundering'* (V překladu: „Demokraté mají obavy“: *Volba senátora*

¹² Například: Connecticut governor's race: Democrat Lamont leading Republican challenger by 11 in poll, viz: <https://www.foxnews.com/politics/connecticut-governors-race-democrat-lamont-leading-republican-challenger-11-poll>

v Arizoně se přiblížila k možné výhře republikánů, Masters o Kellym tvrdí, že „tápe“).

1. 11. 2022: *Election forecasters shift more House races in favor of Republicans one week before midterm elections* (V překladu: *Volební předpovědi se začínají ve sněmovních volbách přiklánět k republikánům týden před volbami*)

1. 11. 2022: *Fetterman and Oz separated by 1 point in race for Pennsylvania senator: poll* (V překladu: *Fettermana a Oze dělí 1 procentní bod v boji o křeslo senátora Pensylvánie: průzkum*)

2.11. 2022: *Fetterman's Pennsylvania Senate lead over Oz narrows after faltering debate performance: poll* (V překladu: *Fettermanův náskok v senátním boji v Pensylvánii se snížil po nepřesvědčivé debatě*)

Je proto poměrně neobjektivní vzít jeden průzkum veřejného mínění a stavět na něm narativ, že se podpora voličů začíná měnit. V případě, že by na to ukazovalo větší množství průzkumů v delším časovém období a od většího množství různě inklinujících průzkumníků, nebylo by to tak problematické.

Do jisté míry se lišila míra a způsob kritiky vládnoucí strany a prezidenta Bidena v obou médiích. Zatímco CNN byla k Bidenovi kritická pouze v backgroundu týkajícím se voleb, když na základě objektivních předpokladů předpovídala ztráty prezidentovy strany ve volbách a zmiňovala většinou stranu jako celek, Fox News v samostatných článcích kritiku cílila přímo na prezidenta Bidena. Jde například o následující články:

29. 10. 2022: *Biden spends little time talking about Fetterman during Pennsylvania rally* (V překladu: *Biden během vystoupení v Pensylvánii mluvil o Fettermanovi jen velmi málo*)

1. 11. 2022: *'Disaster': Democrats call in Biden to campaign for struggling candidates* (V překladu: *„Katastrofa“: Demokráté povolávají Bidena, aby dělal kampaň zaostávajícím kandidátům*)

7. 11. 2022: *Biden patronizes audience, appears to forget Democrat nominee's name at Maryland rally* (V překladu: *Biden se povyšuje nad publikum, zřejmě zapomněl jméno demokratického kandidáta na vystoupení v Marylandu*)

Zcela odlišné bylo referování médií o politicích zpochybňujících legitimitu voleb, tzv.

election deniers. Zatímco CNN jim v 1. období věnovala 16 článků, Fox News téma samostatnými články vůbec nepokrývala. Nicméně bylo téma občas zmíněno v souvislosti s republikánským exprezidentem Trumpem a jeho nepodložená tvrzení Fox News stejně jako CNN označovala za lži. CNN tématu, jak bylo zmíněno, věnovala značný prostor a v důsledku tím mohla vytvářet dojem, že tento proud „election deniers“ je v Republikánské straně silnější než ve skutečnosti. Ačkoli CNN nikdy v článcích netvrdila, že by to byl ve straně hlavní postoj a že by všichni republikáni podporovali Trumpovy lži o ukradených volbách, postoje republikánů odmítajících tyto lži nebyly dostatečně jasně prezentovány. A to i přesto, že značná část republikánské strany Trumpovo popírání výsledku voleb v roce 2020 odsuzuje. To tedy může být vnímáno jako negativní rámování vůči republikánské straně jako celku, ačkoli je nutné tuto interpretaci vnímat v širším kontextu. Články jako takové totiž byly objektivní, když referovaly o republikánech, kteří do dnešní doby šíří neopodstatněné pochybnosti o volební integritě.

V CNN se také poměrně často vyskytovaly články o konfliktech mezi členy stran – celkem šlo o 5 článků, z toho pouze jeden se věnoval konfliktům uvnitř Demokratické strany, zbytek mezi republikány. V rámci samotných článků opět není nic problematického z hlediska objektivity, neboť referují o probíhajícím konfliktu jedné strany, což nelze vyvážit. Z pohledu delšího časového období zde ale lze nalézt tendenci častěji referovat o konfliktech mezi republikány, což pro stranu znamená negativní pokrytí. Tyto články v CNN se věnovaly konfliktům republikánských lídrů v Kongresu, případně jejich konfliktům s Trumpem nebo konfliktům Trumpa s floridským guvernérem DeSantisem, který je jedním z možných uchazečů o republikánskou nominaci do dalších prezidentských voleb.

Když se na stejné téma zaměříme ve Fox News, objevíme v 1. období pouze jeden článek na toto téma. Článek *Ohio Democrat comes out against Tim Ryan, calls him a 'fraud'* (V překladu: *Demokrat z Ohia vystupuje proti Timu Ryanovi, nazývá ho „podvodníkem“*) vykresluje konflikt mezi dvěma členy demokratické strany a jeho tonalita byla vyhodnocena jako negativní vůči demokratům. A to z toho důvodu, že obsahuje pouze komentáře kritika demokratického senátora Ryana a Bidenovy vlády, nedává žádný prostor protistraně, takže je vyznění jasně negativní vůči vládnoucí administrativě a demokratům. Ve srovnání s CNN je tedy překvapivé, že Fox News se konfliktům ve stranám prakticky nevěnovala a v případě jednoho článku pokrývala téma konfliktu mezi demokraty, přičemž

článek měl vůči nim negativní vyznění.

V člancích Fox News byl také častý narativ vysoké zločinnosti, za kterou jsou údajně odpovědni vládnoucí demokraté. Konkrétně bylo toto rámování patrné v člancích o volbách guvernéra New Yorku, kde před volbami vládla demokratická guvernérka Kathy Hochulová. Články o předvolební kampani často vykreslovali jejího volebního oponenta Leea Zeldina jako bojovníka s kriminalitou, která za vlády Hochulové v New Yorku atakuje rekordních hodnot. Hochulová naopak vůči zločinu působila lhostejně a Fox News poukazovala, že se guvernérka raději věnuje jiným tématům než zločinu, který médium v rámci důležitosti pro obyvatele města stavělo na pomyslné první místo.

Tento narativ naopak v člancích CNN zcela chyběl. Opět je možné, že poukazování na vysokou zločinnost v New Yorku je ze strany Fox News zcela objektivní. Problematický je ale framing zločinnosti jako přímého důsledku nečinnosti či neschopnosti demokratů a vykreslování republikánů jako těch, kdo tento problém vyřeší a na rozdíl od oponentů jej neignorují.

Dalším rozdílným přístupem je také framing tématu interrupcí. Obě média mu překvapivě nevěnovala značný prostor. CNN v publicistickém komentáři diskutovala o tom, zda se demokraté sázkou na interrupce jakožto rozhodujícího tématu nespálili¹³. Oproti tomu Fox News téma sice uchopila podobně, ale místo spekulace v názorové sekci jej přímo rámovala ve zprávě o výdajích na kampaň, kde tvrdí, že demokraté utratili stovky milionů dolarů na spotech o interrupcích, přestože podle voličů existovala důležitější témata. Článek s titulkem *'They don't have a winning message': Dems spend \$320M on abortion ads, 10 times more than on crime, economy*¹⁴ pracuje s daty o výdajích na kampaň a přímo argumentuje, že demokraté upřednostnili téma, které pro voliče není stěžejní. Za důležitější článek pokládá témata ekonomiky či zločinnosti, na něž předvolební spoty demokratů vydaly násobně menší finance. Ačkoli tedy obě média podceňují dopad tématu interrupcí, je v tomto přístupu značný rozdíl. CNN tak totiž činí v názorové sekci, zatímco Fox News takto téma rámuje přímo ve zpravodajství.

Významně se také lišily názorové rubriky obou médií. U nich vzhledem k publicistickému

---

¹³ Viz článek z 2. 11. 2022: <https://edition.cnn.com/2022/11/02/politics/democrats-losing-bet-abortion/index.html>

¹⁴ Překlad: „Nemají vítěznou message“: Demokraté utratili 320 milionů dolarů na reklamách o interrupcích, 10krát více než na spotech o zločinu či ekonomice

charakteru lze předem očekávat vyhraněnou názorovost. Nicméně zatímco CNN rubriku Opinion využívala zejména k analýzám volebních předpovědí, Fox News ji pojala jako jasné názorové vymezení vůči demokratům, které komentáře podrobovali těžké kritice. Ačkoli i CNN byla v názorové sekci kritičtější vůči republikánům či exprezidentu Trumpovi, její publicistika neobsahovala tak jasné útoky vůči republikánům, jako tomu bylo ve Fox News vůči demokratům. Vezměme si několik titulků v sekci Opinion Fox News jako příklad, přičemž ostrost titulků ve většině případů odpovídá obsahu:

28. 10. 2022: *7 Biden-Harris quotes that will come back to haunt them in midterm elections* (V překladu: *7 výroků Bidena a Harrisové, které je během kongresových voleb budou strašit*)

31. 10. 2022: *Three mistakes that will cost Democrats the midterms* (V překladu: *Tři chyby, které budou demokraty stát kongresové volby*)

7. 11. 2022: *Midterm election choice clear: Vote Republican to stop failed Biden agenda and save America* (V překladu: *Volba v midterms jasná: Volte republikány, abyste zastavili Bidenovu selhávající agendu*)

Nicméně je také nutné zmínit, že Fox News v rubrice Opinion též dávala prostor politikům z obou stran, aby v textech přesvědčovali voliče. Tuto možnost politikům CNN nedala.

Pokud tedy chceme odpovědět na hypotézu H5A, docházíme ke smíšeným závěrům. V některých tématech, například předpovědích výsledku voleb nebo do menší míry tématu zpochybňování voleb (ačkoli ve Fox News nebylo prezentováno formou samostatných článků, mělo stejné rámování) se média shodují. V určitých tématech je zde ale patrná snaha témata rámovat příznivěji pro stranu, k níž média inklinují. Vzhledem k tomu, že témat, u nichž je rámování odlišné, je více, tato hypotéza podle mého názoru platí, nicméně se zmíněnými výhradami. Pokud porovnáme kvantitativní i kvalitativní výsledky měření tonality a framingu, je obě média možné poměrně jasně rozčlenit podle inklinace k republikánům, či demokratům. Podle předpokladů hypotézy k republikánům tíhne Fox News a k demokratům CNN, ačkoli zvláště v kvantitativním měření Fox News ve srovnání inklinovala k jedné ze stran více (15 procent článků CNN bylo negativních vůči demokratům, zatímco více než jednou tolik, 32 procent, bylo ve Fox News negativních vůči demokratům).

6.2 Závěry 2. období výzkumu

V následujících podkapitolách zodpovím výzkumné otázky a související hypotézy pro druhé období analýzy, tedy od 8. 11. do 22. 11. 2022.

6.2.1 Počet článků a frekvence publikování

Cílem této podkapitoly je zodpovězení VVO1B: *Jak se lišilo zpravodajské pokrytí voleb oběma médii co do počtu článků v čase ve 2. období?*

A také ověření hypotézy H1B: *Obě média budou ve dnech bezprostředně po volbách vydávat nejvíce článků ve srovnání se zbytkem období a jejich množství bude v obou médiích soustavně klesat od data voleb.*

V tomto období bylo do analýzy zahrnuto celkem 271 článků, z toho 131 z CNN a 140 z Fox News.

I pro toto období bylo nutné vyřadit část článků z Fox News, neboť byly bez úprav přejaty z agenturního servisu Associated Press. Vzhledem ke kvalitativní analýze, konkrétně měření tonality, by jejich zahrnutím bylo měření zkresleno, neboť hodnotí zaujatost původního obsahu CNN a Fox News.

V následující tabulce je zapsán počet článků obou médií i procentuální vyjádření jejich poměru.

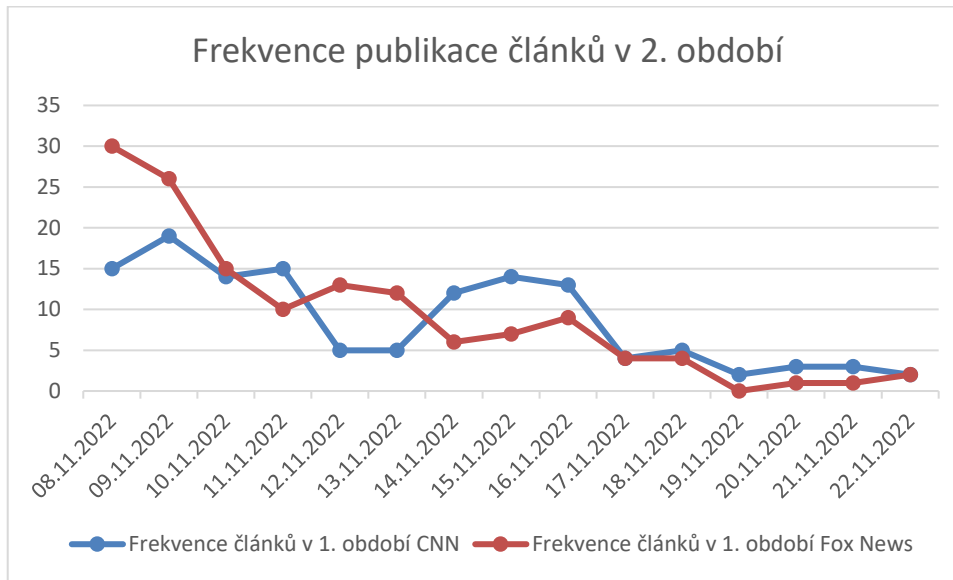
Tabulka č. 5; Zdroj: vlastní výzkum

Souhrn počtu článků ve 2. období		
Médium	Počet článků	Poměr v %
CNN	131	48
Fox News	140	52
Celkem	271	100

Obě média tedy k pokrytí povolebního vývoje vyprodukovala podobně velké množství článků, ačkoli o 11 více jich analýza zachytila ve Fox News. Čísla, jak bylo zmíněno, ale nejsou reprezentativní pro celou produkci médií, spíše pro potřeby kontextu analýzy.

Následující histogram zobrazuje četnost publikování článků v tomto období v čase.

Graf č. 9; Zdroj: vlastní výzkum

Na první pohled je patrné, že frekvence publikace článků obou médií se příliš nelišila. Obě nejvíce článků vydala v den voleb, kdy výsledky přicházely až k večeru, a následující den, kdy byla sečtena většina voleb. Nejvíce článků odpovídajících parametrům analýzy CNN vydala ve dni po volbách 9. listopadu – celkem 19. Fox News jich nejvíce publikovala v den voleb 8. listopadu – dohromady 30. Několik následujících dní obě média k tématu voleb vydávala alespoň desítky článků.

Od data voleb lze pozorovat postupný útlum množství publikovaných článků. Zhruba od 14. listopadu se frekvence vydávaných článků opět zvyšovala, a to z důvodu, že státy, v nichž sčítání z určitých důvodů trvá pomaleji, začaly konečně hlásit výsledky voleb. Jde například o státy jako Arizona nebo Nevada. Díky tomu bylo až v tu dobu možné určit, která ze stran v komorách Kongresu získala většinu. 15. listopadu také ohlásil opětovnou kandidaturu na prezidenta Donald Trump, což mohlo přispět k vyšší frekvenci publikování.

Od 17. 11. až do konce sledovaného období počet článků publikovaných denně u obou médií nepřesáhl 5 článků a téma midterms po dvou týdnech od data voleb prakticky přestalo rezonovat.

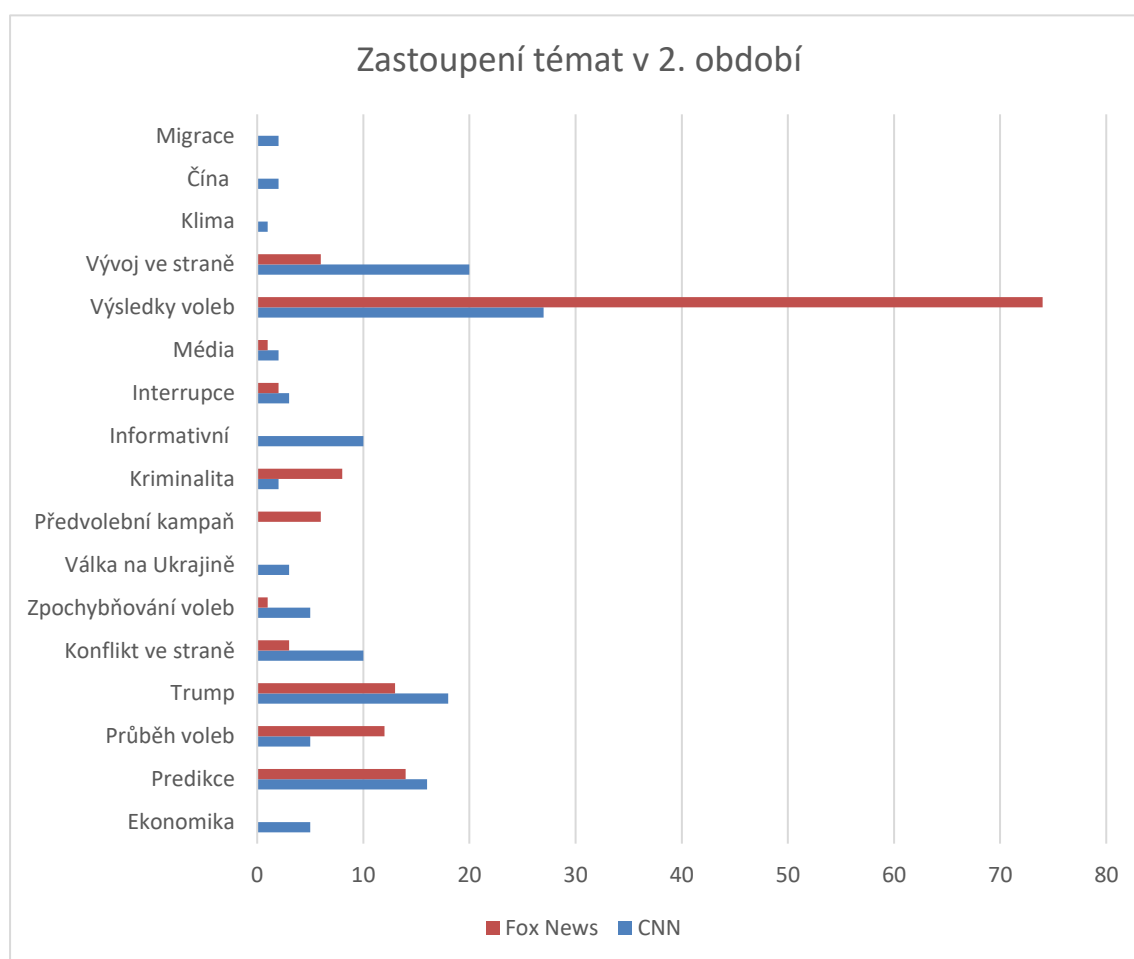
Hypotéza H1B se tedy potvrdila, neboť až na menší výkyvy četnost publikace článků postupně od data voleb klesala, ačkoli nešlo o úměrný, lineární pokles. Nejvíce článků bylo také skutečně vydáno bezprostředně okolo data voleb, jak hypotéza předpokládala.

6.2.2 Zastoupení témat

Tato podkapitola slouží k zodpovězení VVO2B: *Jak se lišilo zpravodajské pokrytí oběma médii co do zastoupení témat ve 2. období?*

Ověřuje i hypotézu H2B: *Největší poměr článků se bude ve 2. období věnovat tématu výsledků voleb.*

Graf č. 10; Zdroj: vlastní výzkum

Graf č. 10 zachycuje témata článků ve 2. období analýzy.

Některá témata vybraná do 2. období nebyla reprezentována žádnými články, a proto nebyla zařazena do přehledu.

Nejčastějším tématem pro obě období se stalo téma Výsledků voleb. Už nyní je tedy možné potvrdit hypotézu H2B. Zatímco v CNN se tomuto tématu věnovalo 27 článků, ve Fox News celkem 74, což je zvláštní rozdíl v poměru k celku. V rámci Fox News šlo tedy o téma, které se vyskytovalo ve více než polovině článků.

V CNN ovšem takový nepoměr mezi prvním nejčetnějším tématem a dalšími nenastal – druhým nejčastějším bylo téma *Vývoj ve straně* s 20 články. Tyto texty rozebíraly vývoj v obou stranách po volbách, který se nejčastěji týkal volby předsednictví v komorách Kongresu. Toto téma naopak bylo spíše upozaděno ve Fox News, které jej pokrývalo pouze 6 články.

S velkým odstupem na druhém místě v rámci četnosti témat ve Fox News skončilo téma *Predikcí*. Tyto články většinou předpovídaly budoucí politický vývoj po volbách. Ve Fox News bylo téma zastoupeno 14 články, v CNN 16.

Obě média se do poměrně značné míry věnovaly i tématu exprezidenta *Donalda Trumpa* – v CNN téma zachyceno 18krát, ve Fox News 13krát. Způsobeno to bylo i Trumpovým vyhlášením opětovné kandidatury na prezidenta 15. listopadu. Donald Trump ovšem ve volbách hrál podstatnou roli, jak později rozebere analýza framingu článků, tím pádem články nebyly koncentrovány pouze kolem data ohlášení kandidatury.

Jedním z nejčastějších témat byl ve Fox News *Průběh voleb*; celkem 12krát. Oproti tomu v CNN pouze 5 článků. Konkrétně tyto články například referovaly o průběhu sčítání ve státech, kde tento proces trval déle než obvykle, případně o různých komplikacích souvisejících s hlasováním.

Rozdíl je patrný u tématu *Informativní* – články v této kategorii pomáhaly voličům zorientovat se v pravidlech a termínech voleb. CNN téma pokrylo 10 články, ve Fox News toto téma zcela chybělo.

Další témata už nebyla zachycena více než 10 články. Může působit zvláště, že i v tomto období Fox News referovala o předvolební kampani, které věnovala 6 článků. Analýza nicméně začíná 8. listopadu, tedy v den voleb, kdy kampaň měla ještě poslední dozvuky, a některé články se věnovaly pouze reflexi kampaně. CNN už toto téma ovšem v den voleb nezpracovávala.

Témata jako *Ekonomika*, *Válka na Ukrajině*, *Interrupce*, *Média* či *Klima* byla v souvislosti s volbami pokrývána v celém období pouze nižšími jednotkami článků.

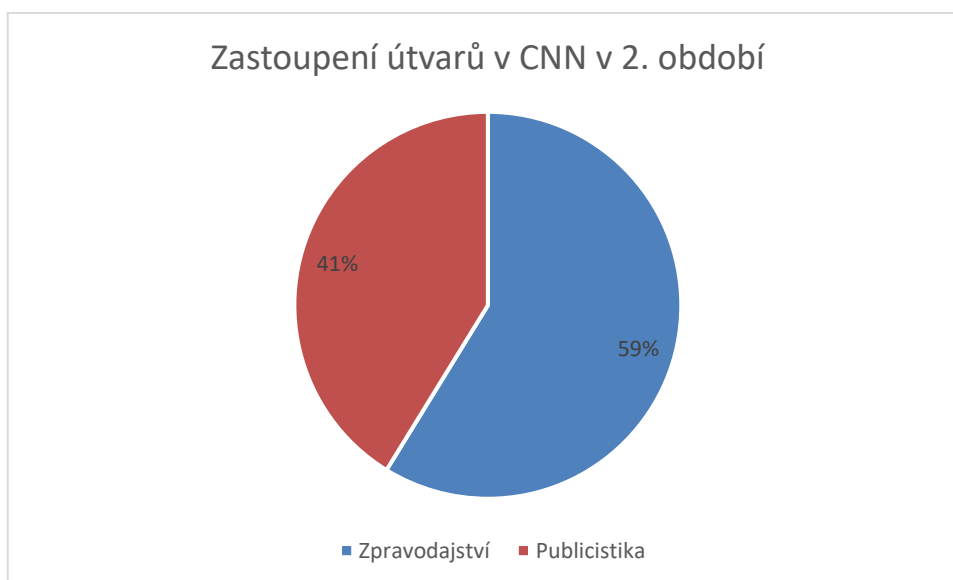
6.2.3 Poměr útvarů a žánrů

Tato podkapitola je určena zodpovězení výzkumné otázky VVO3B: *Jak se lišilo zpravodajské pokrytí oběma médii co do poměru zpravodajských žánrů (např. zpráva, rozhovor, reportáž atd.) a útvarů (zpravodajství, nebo publicistika) ve 2. období?*

Hodnocena je i platnost hypotézy H3B: *Hypotéza předpokládá větší poměr zpravodajství vůči publicistice vzhledem k zaměření obou médií, která se věnují především zpravodajství, ačkoli mají oddělené názorové rubriky. V rámci žánrů budou ze stejného důvodu dominovat zprávy.*

Nejprve se zaměříme na poměr útvarů, tedy zpravodajství a publicistiky ve sledovaném období, který zprostředkují následující grafy.

Graf č. 11; Zdroj: vlastní

Graf č. 12; Zdroj: vlastní

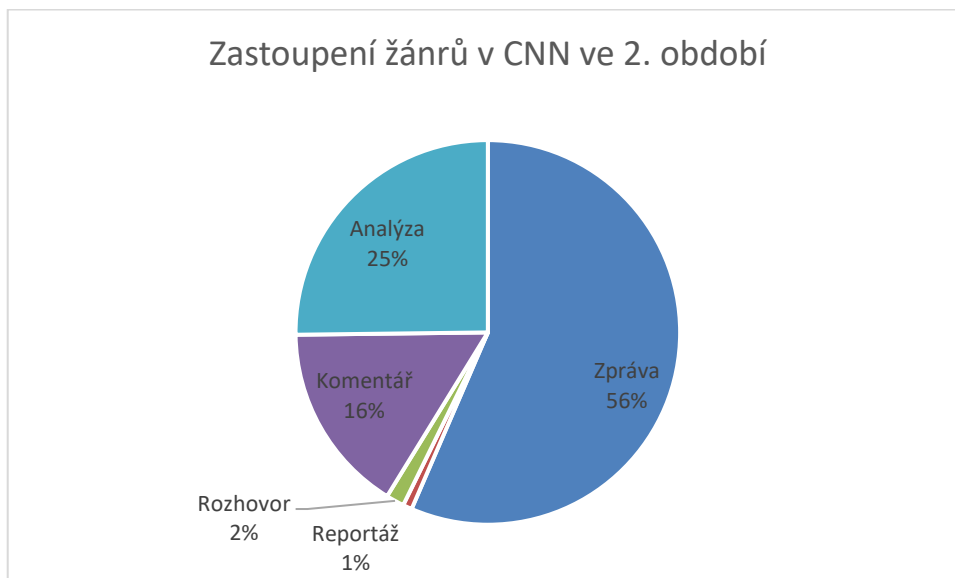
Tabulka č. 6; Zdroj: vlastní výzkum

Souhrn útvarů článků ve 2. období		
Druh	CNN	Fox News
Zpravodajství	77	120
Publicistika	54	20

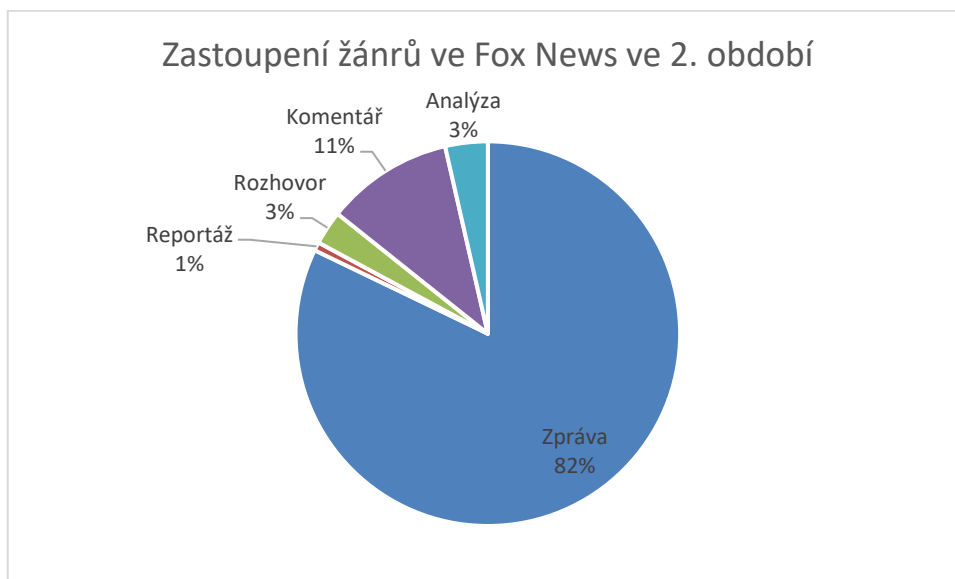
V tomto období je viditelný rozdíl v poměru mezi zpravodajstvím a publicistikou. CNN ve 2. období zpracovala většinu článků formou zpravodajství, celkem 77. Poměrně velké množství, celkem 54 článků, ovšem spadalo do publicistiky. U Fox News je tento poměr velmi nevyrovnaný – 120 článků patřilo zpravodajství, zatímco pouze 20 publicistice. Fox News se tedy zřejmě více zaměřovala na povolební zpravodajství, vzhledem k předešlé podkapitole primárně na reportování výsledků voleb. CNN naopak častěji povolební dění analyzovala formou komentářů a rozborů.

Následující grafy vykreslují poměr mezi žánry ve 2. období výzkumu a jsou doplněny tabulkou s přesnými údaji.

Graf č. 13; Zdroj: vlastní

Graf č. 14; Zdroj: vlastní

Tabulka č. 7; Zdroj: vlastní výzkum

Souhrn žánrů článků ve 2. období		
Žánr	CNN	Fox News
Zpráva	74	115
Reportáž	1	1
Rozhovor	2	4
Komentář	21	15
Analýza	33	5

Na první pohled je v souvislosti s vyjádřením poměru žánrů na celkové produkci zvláštní, jak velkou míru v rámci zpravodajství Fox News tvořily zprávy. Lze to dát do souvislosti s nejčastěji zastoupeným tématem, kterým jsou *Výsledky voleb*. Fox News se tedy ve druhém období zaměřila převážně na referování o výsledcích a upozadila některá další témata. Zprávy tak byly s 82procentním poměrem v tomto médiu jasně dominantním žánrem. Přestože i CNN hlavní podíl produkce věnovala zprávám, jejich procentuální podíl na celku je mnohem nižší – 56 procent.

Dalším rozdílem je v rámci publicistiky přístup k preferenci žánrů komentáře či analýzy. Zatímco Fox News se ve většině případů vydala cestou komentářů a rozborů vyšlo minimum, CNN šla přesně opačnou cestou. Většina publicistických článků v CNN byly rozbor, kterých byla v poměru k celé produkci ve 2. období celá čtvrtina, nicméně i komentáře tvořily v CNN 16 procent produkce (tj. 21 článků ze 131).

V případě reportáží a rozhovorů se ovšem oba servery prakticky nelišily, v každém z těchto žánrů během období vyšly jen nižší jednotky článků. V případě obou médií to bylo pravděpodobně způsobeno zaměřením na referování o volebních výsledcích, pro něž se nejvíce hodí žánr zprávy, jež skutečně byla v obou médiích dominantní. Předěšlé období pro reportáže z volební kampaně či rozhovory s politiky také nabízela více příležitostí, protože to bylo období aktivního volebního boje. Nyní se zřejmě pozornost médií přesunula skutečně k výsledkům a případně jejich rozboru (ze strany CNN) a komentování (Fox News).

Hypotéza H3B se tedy potvrdila; v rámci útvarů v obou médiích převažovalo ve 2. období zpravodajství a v rámci žánrů zprávy.

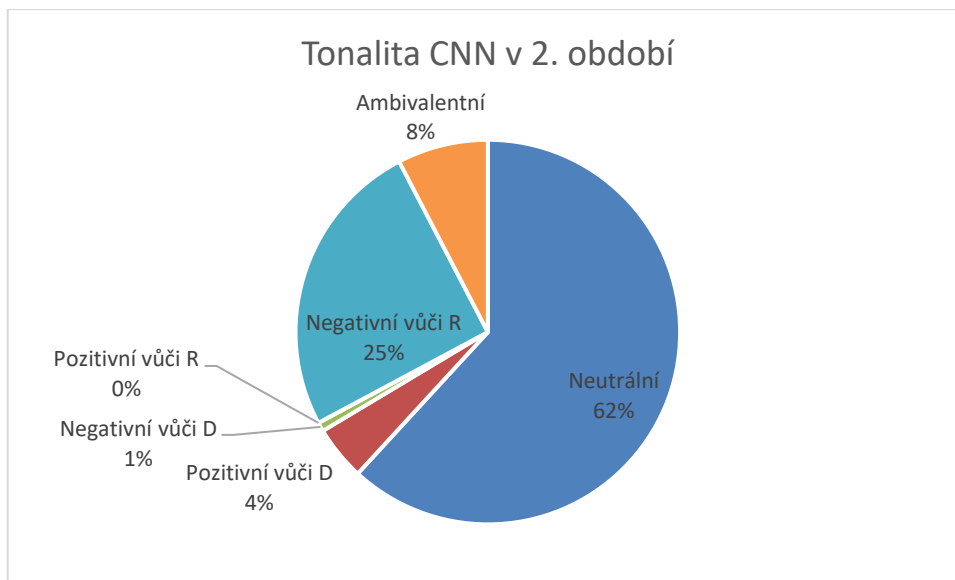
6.2.4 Tonalita v 2. období

Tato podkapitola slouží k zodpovězení VVO4B: *Jak se lišila tonalita článků obou médií vzhledem k politickým subjektům, tj. republikánům a demokratům ve 2. období?*

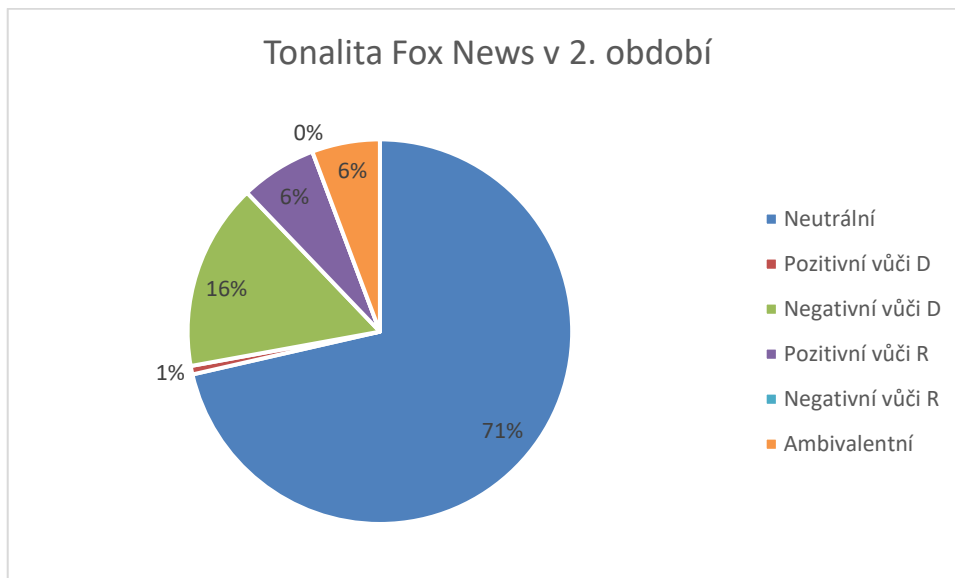
Testována je i platnost hypotézy H4B: *Vzhledem k výzkumům představeným v deskripční části bude rozdělení inklinace rozpoznatelné, a to tak, že vyznění článků Fox News bude buď pozitivní vůči republikánům, či negativní vůči demokratům, případně kombinací obojího, a články CNN budou buď pozitivní vůči demokratům, negativní vůči republikánům, případně kombinací obojího.*

Na základě naměřených dat byly vytvořeny tyto grafy zobrazující tonalitu médií ve 2. období. Opět je doplňuje tabulka s přesnými údaji. Obě strany jsou pro přehlednost zkráceny počátečními písmeny (republikány – R, demokraté – D).

Graf č. 15; Zdroj: vlastní výzkum

Graf č. 16; Zdroj: vlastní výzkum

Tabulka č. 8; Zdroj: vlastní výzkum

Souhrn měření tonality ve 2. období		
Tonalita	Články v CNN	Články ve Fox News
Neutrální	81	100
Pozitivní vůči D	6	1
Negativní vůči D	1	22
Pozitivní vůči R	0	9
Negativní vůči R	33	0
Ambivalentní	10	8

Ve 2. období měla v obou médiích většina článků neutrální tonalitu. V CNN šlo o 62 procent článků, tedy 81 ze 131, ve Fox News bylo jejich poměr ještě větší – 71 procent, 100 článků ze 140. Obě média tedy ve sledovaném období ve většině článků nevyjadřovala inklinaci k jedné ze stran.

Přesto stejně jako v 1. období je možné ji odvodit z části článků s negativní tonalitou vůči stranám. V CNN měla celá čtvrtina negativní vyznění vůči republikánům, čímž je možné odvodit inklinaci k demokratům. Ačkoli článků s pozitivním vyzněním vůči demokratům v médiu vyšlo jen 6 (4 procenta z celku), negativní vyznění vůči této straně bylo zastoupeno jen jedním článkem. Podobně tomu bylo i ve Fox News, kde 16 procent, tedy 22 článků, neslo negativní vyznění vůči demokratům, pozitivní pouze jeden. Podobná situace je i u pozitivního vyznění vůči straně, k níž má médium inklinovat – celkem pouze 9, tedy 6 procent z celku.

Samotné články s negativním vyzněním, pokud by byly založeny na objektivních výhradách, by problémem nebyly, protože média koneckonců mohou plnit i kritickou roli. Nicméně v případě, že kritická tonalita je namířena pouze k jedné ze stran, je vyznění vychýleno v prospěch strany, která není pokrývána negativně.

Média se příliš nelišila v počtu článků s ambivalentní neboli smíšenou tonalitou – v CNN celkem 10, ve Fox News 8. Tyto články nebyly vyváženy dostatečně nato, aby je bylo možné klasifikovat jako neutrální. Jejich vyznění ale nebylo natolik jasné, aby bylo možné je přiřadit do pozitivních, či negativních kategorií. Jejich poměr na celku není vysoký, v rámci CNN 8 procent a ve Fox News 6 procent, a proto z něj nelze vyvozovat jednoznačný závěr.

I hypotéza H4B se potvrdila, neboť každé z médií na základě tonality vykazuje poměrně jasnou inklinaci k jedné ze stran.

6.2.5 Framing témat v 2. období

Podkapitola zodpovídá na výzkumnou otázku VVO5B: *Byly ve zpravodajském pokrytí patrné rozdíly ve framingu obou stran vzhledem k předpokládané stranické inklinaci médií ve 2. období?*

Ověřována je i hypotéza H5B: *Vzhledem k předchozím výzkumům obou médií bude rozdíl ve framingu témat patrný, a to tak, že každé médium bude zprávy rámovat příznivěji pro stranu, k níž má inklinovat.*

Na začátek je nutné poznamenat, že na rozdíl od prvního období v souhrnu není rámování témat tak jasně stranické jako v prvním období z hlediska poměru článků s jinou než neutrální tonalitou. Zřejmě je to způsobeno primární orientací obou médií na téma volebních výsledků. Tyto zprávy jsou většinou pouze faktickým souhrnem, a proto je většinou není možné rámovat tak, aby byla zpráva přívětivější vůči některé straně. V případě Fox News u některých zpráv o výsledcích voleb přesto byla zaznamenána pozitivní tonalita vůči republikánům. A to proto, že zpráva vedle volebního výsledku prezentovala obsahy předvolebních debat, kde byl dán prostor pouze republikánskému kandidátovi, který útočil na demokratického oponenta a vychvaloval vlastní přednosti. Proto bylo celkové vyznění nakonec u některých, nikoli ale většiny, hodnoceno tímto způsobem.

Obě média se z mého pohledu překvapivě stavěla podobně k nesprávným odhadům volebních výsledků, které předpokládaly fiasko pro vládnoucí demokraty a prezidenta Bidena; tedy jinými slovy ovládnutí obou komor Kongresu republikány s velkými většinami. K tomu nedošlo, ačkoli republikáni nakonec získali s těsnou většinou Sněmovnu reprezentantů. Demokraté naopak svou většinu v Senátu rozšířili o jeden hlas. Obě média ihned, jak bylo jasné, že volby nedopadly přesně podle nadějí republikánů, tuto situaci tak vykreslovala. Většinou to bylo zmíněno v backgroundu k článkům o volebních výsledcích, přestože nebylo nutné to zahrnovat. Pokud by se přístup k rámování této záležitosti lišil, například tak, že by ji prezentovala pouze CNN a Fox News by se jí vyhýbala, bylo by možné vyvodit snahu druhého média pomáhat republikánům. Tak tomu ovšem nebylo, což mě osobně poměrně překvapilo, protože jsem naopak očekával, že Fox News v zájmu stranit republikánům bude toto přiznávat až později, jakmile budou sečteny všechny výsledky.

Očekávaná „červená vlna“ (masivní vítězství republikánů) ovšem přišla alespoň v některých státech USA, nejvíce zřejmě na Floridě. Republikánský guvernér Ron DeSantis vyhrál s 20procentním náskokem a ihned poté se začaly vynořovat další spekulace o jeho možném zapojení do boje o prezidentský post. V tom případě by se ale musel DeSantis stát oponentem exprezidenta Donalda Trumpa. Zajímavým rámováním DeSantisova vítězství v obou médiích bylo jeho vyzdvižení na vrchol Republikánské strany, tím pádem i nad Trumpa. DeSantis byl skutečně v obou médiích prezentován jako nový lídr po Trumpovi. Rozdíl byl ale v tom, že v případě CNN šlo o kritičtější náhled na věc – DeSantisova bublina může prasknout, poukazoval například komentář z 11. listopadu. Analýza v CNN z 9. listopadu s názvem *‘It is not an accident’: Murdoch’s media empire celebrates DeSantis as future of GOP after midterms*¹⁵ poukazovala na to, že majitel Fox News či New York Post zřejmě začal na dalšího republikánského prezidentského kandidáta více preferovat DeSantise, a právě proto jej média v jeho skupině začala vyzdvihovat nad Trumpa.

Ve Fox News se DeSantisovy popularity a možných prezidentských ambicích týkaly například tyto články:

9. 11. 2022: *Ron DeSantis is the new Republican Party leader* (V překladu: *Ron DeSantis je nový lídr Republikánské strany*) (komentář)

10. 11. 2022: *Voting results: Americans are ready to back another Ron in 2024 – DeSantis* (V překladu: *Výsledky voleb: Američané jsou připraveni podpořit v roce 2024 dalšího Rona – DeSantise*) (komentář)

13. 11. 2022: *Trump’s midterm failure reignites plans for pro-DeSantis presidential PAC: ‘Ron vs. the Don’* (V překladu: *Trumpova porážka v midterms znovu zažehla plány pro DeSantisovu podpůrnou prezidentskou komisi*) (zpráva)

V obou médiích bylo po volbách poukazováno na to, že Trumpem podpoření kandidáti většinou selhali, což je objektivním faktem, lišila se ale prezentace. Zatímco Fox News toto téma většinou prezentovala pouze suše a veskrze objektivně, CNN jej pojala kritičtěji vůči Trumpovi. Článek *How Brian Kemp took on Trump and created a blueprint for the*

---

¹⁵ V překladu: „Není to náhoda“: *Murdochovo mediální impérium po volbách oslavuje DeSantise jako budoucnost GOP*

*GOP*¹⁶ z 11. listopadu viní přímo Trumpa z neuspokojivých výsledků republikánů a poukazuje na jiné, úspěšnější republikány, kteří se od Trumpa v minulosti odvrátili a prezentují směr s větším volebním potenciálem. Podobně článek citující republikánku Liz Cheneyovou, která vystupuje proti Trumpovi, mluví o „jasném vítězství pro tým normálních“ a „odmítnutí Trumpa“ už v titulku¹⁷. Nápodobně článek z 11. 11. *Some past and current Republican members of Congress blame Trump for party's losses, say time to move on in 2024*¹⁸ cituje některé členy republikánů nespokojené s Trumpem a jejich snahu najít jiného lídra do dalších prezidentských voleb.

CNN je tedy neskrývavě kritická vůči Donaldu Trumpovi, a to nejen v publicistické sekci, ale i vzhledem k framingu volebních výsledků a Trumpově roli na „nevýhře“ republikánů i ve zpravodajství. Republikáni jako takoví jsou i tak prezentováni jako v rozkolu po zklamání z volebních výsledků. Tento framing byl zaznamenán například v následujících článcích, z většiny publicistických:

9. 11. 2022: *Opinion: There's one person to blame for Republicans' thumping at the polls* (V překladu: *Komentář: Vinit z republikánského propadu ve volbách můžeme jednu osobu*) (Komentář)

10. 11. 2022: *'That certainly didn't help': GOP blame game spreads after midterm shortfalls* (V překladu: „*To rozhodně nepomohlo*“: *Obviňování se šíří v GOP po zklamáních v midterms*) (Zpráva)

14. 11. 2022: *These Republicans are admitting the party has an extremism problem* (V překladu: *Tito republikáni přiznávají, že strana má problém s extrémismem*) (Zpráva)

14. 11. 2022: *Takeaways from a grim weekend for Republicans in the election that won't end* (V překladu: *Závěry ze smutného víkendu pro republikány z voleb, které nemůžou skončit*) (Analýza)

17. 11. 2022: *Opinion: Buckle up for a bumpy ride, Republicans* (V překladu: *Komentář: Připravte se na trnitou cestu, republikáni*) (Komentář)

I v tomto období se lišil přístup k tématu zpochybňování voleb či ke konspiračním teoriím

---

¹⁶ V překladu: *Jak Bryan Kemp vyrazil proti Trumpovi a vytvořil pro GOP šablonu*

¹⁷ Viz: <https://edition.cnn.com/2022/11/10/planning/liz-cheney-midterm-elections-trump/index.html>

¹⁸ V překladu: *Někteří minulé a současní republikánští zástupci z Kongresu viní Trumpa z proher v midterms, je podle nich na čase jít v roce 2024 dál*

o „ukradených volbách“. CNN se tématu opět věnovala několika články, například v rámci fact-checkingu. Neměla také problém označovat některé z republikánských kandidátů jako „popírače voleb“ (pův. *election deniers*), což je označení sice objektivní, nicméně s negativní konotací. U těchto článků byl také jasný důraz na to, že většina Trumpem nominovaných kandidátů, kteří zpochybňovali integritu voleb, v midterms prohrála. Tento framing byl patrný v následujících článcích:

9. 11. 2022: *Five baseless 2022 election conspiracy theories, fact-checked* (V překladu: *Fact-checking pěti nepodložených konspiračních teoriích o volbách z roku 2022*)

10. 11. 2022: *Senate control could hinge on two states with prominent election deniers* (V překladu: *Kontrola Senátu by mohla záviset na dvou státech s prominentními popírači voleb*)

15. 11. 2022: *Opinion: Goodbye, Kari Lake. And good riddance to all election deniers* (V překladu: *Komentář: Sbohem, Kari Lakeová. A sbohem všem popíračům voleb*)

Naopak Fox News toto téma opět v samostatných článcích nezdůrazňovalo. Nicméně v případě některých republikánských politiků, kteří skutečně šířili tzv. *big lie*, se to články nezdráhaly zdůraznit. Přesto lze v tomto tématu znát rozdílný přístup k prezentaci a četnosti tématu, kdy Fox News se mu spíše vyhýbá a přistupuje k němu pouze v dílčím backgroundu k článkům, pokud to je nutné.

Zcela odlišný je framing obou médií, pokud srovnáme pouze jejich publicistické sekce. Zatímco CNN se většinou snaží v publicistice alespoň o částečnou vyváženost a mnohdy bývá vůči Bidenovi a demokratům kritická, Fox News je v sekci Opinion neskrývaně stranická a neskrývá inklinaci k republikánům. Ta ale opět většinou není projevována pozitivními komentáři oslavujícími republikány, ale ostře kritickými komentáři či rozbory vůči demokratům. Je to patrné už při pohledu na některé titulky publicistické sekce Fox News:

8. 11. 2022: *A mom's midterm election view from the kitchen table: Democrats are poised to fail and here's why* (V překladu: *Matčin pohled na midterms od kuchyňského stolu: Demokraté jsou předurčeni k prohře a zde je proč*)

8. 11. 2022: *The clock has run out on Democrats' chaotic closing midterm message* (V překladu: *Demokratům vypršel s jejich chaotickým závěrečným poselstvím před*

midterms čas)

8. 11. 2022: *Democrats will pay a price at midterm elections for woke agenda* (V překladu: *Demokraté v midterms zaplatí za woke agendu*)

11. 11. 2022: *Republican victory in midterm elections a first step toward national economic turnaround* (V překladu: *Vítězství republikánů v midterms bude prvním krokem k národní ekonomické obnově*)

Vzhledem k výše popsaným závěrům se hypotéza H5B potvrdila. Ačkoli v některých případech byl framing v médiích podobný (například v kritice vůči Donaldu Trumpovi), stále bylo uchopení většiny témat jasně rozlišitelné a z většiny potvrzovalo předpokládanou inklinaci k politickým stranám.

6.3 Diskuze výzkumu

Výzkum si kladl za cíl porovnat tematické a žánrové odlišnosti obou médií a potvrdit, či vyvrátit, zda framing témat a tonalita vůči politickým stranám odpovídá předpokladům. A tedy, že CNN inklinuje v rámování a tonalitě článků k demokratům a Fox News k republikánům. To se skutečně potvrdilo a bylo to patrné nejen z hlediska rámování politicky citlivých témat (např. popírání legitimacy voleb, interpretace predikcí a výsledků, vztah k exprezidentu Trumpovy), ale také vzhledem k porovnání pouhé přítomnosti či absence témat. Fox News například nevěnovala samostatné články tématu republikánských politiků zpochybňujících volby, což naopak CNN činila často. Vzhledem k tomu, že jde o téma, které nelze pokrýt jinak než negativně vůči daným politikům, v případě Fox News je možné vyvodit, že tím republikánskou stranu „šetří“. Naopak CNN častou reflexí tématu může působit dojmem, že jde o jeden z hlavních proudů v Republikánské straně a tento předpoklad generalizovat, neboť nedostatečně odráží proud nesouhlasící s „popírači voleb“.

Překvapivě podobně se obě média ve 2. období stavěla k exprezidentu Donaldu Trumpovi. Obě média jej vykreslovala, v případě CNN s větším důrazem, jako hlavního viníka volební „nevýhry“ republikánů (Trump totiž často nominoval vlastní kandidáty, kteří většinou selhali). V obou médiích se pak referovalo o republikánském guvernérovi Floridy Ronu DeSantisovi jako o možném novém lídrovi republikánů. Téma ale bylo uchopeno v médiích rozdílně; CNN byla kritičtější a varovala, že DeSantisova bublina vyvolaná jeho

přesvědčivým volebním vítězstvím může brzy splasknout. A ačkoli byla Fox News k Trumpovi po volbách kritická, CNN opět na kritiku vůči němu kladla větší důraz.

Mezi oběma obdobími byly největší rozdíly v kvantitativních kategoriích především v poměru zpravodajství a publicistiky, a to konkrétně v podílu těchto útvarů ve Fox News. Ve 2. období se poměrně více obsahu v tomto médiu věnovalo zpravodajství než publicistice, ačkoli v 1. období byl tento poměr vyrovnanější. Lze to vysvětlit zaměřením na zpravodajství o volebních výsledcích, kterých vzhledem k povaze amerických midterms bylo velké množství (konaly se volby sněmovní, senátní, guvernérské či na další posty v úradech jednotlivých států a samospráv). V rámci CNN tento trend zaznamenán nebyl, naopak byl ve 2. období poměr zpravodajství vůči publicistice ve srovnání s 1. o několik procentních bodů nižší.

Rozdílná byla také tonalita mezi 1. a 2. období. Zatímco v rámci CNN se poměr neutrálních článků ve 2. období snížil, ve Fox News poměrně znatelně narostl. Opět to lze vysvětlit zaměřením Fox News na pokrývání volebních výsledků – tyto zprávy většinou ze své povahy nemohou nést jinou než neutrální tonalitu, neboť jde zpravidla o reportování faktů.

V ostatních kategoriích nebyly změny mezi oběma obdobími tak patrné, například vyjma žánrového zastoupení, pro nějž ale platí podobné vysvětlení.

Ačkoli o limitacích výzkumu bylo hovořeno už v metodologické části, po jeho provedení lze vyvodit několik dalších. Jednou z nich mohl být rozsah sledovaného období a velikost vzorku. Ačkoli bylo tímto výzkumem pokryto zhruba 500 článků v 8 týdnech, ideální sledované období by bylo několik měsíců před volbami. Některá témata totiž v médiích rezonují pouze určité období a postupně se jejich relevance, a tedy i pokrytí vytrácí. Proto například nebyly v období dvou týdnů před volbami oproti předpokladům reflektována témata spojená s interrupcemi. Zrušení rozsudku Roe v. Wade Nejvyšším soudem totiž proběhlo v červnu, několik měsíců před sledovaným obdobím. Delší časový úsek by tak lépe pokryl všechna důležitá předvolební témata. Omezený byl v tomto výzkumu i výběr jednotek měření. Články totiž byly selektovány pouze s ohledem na relevanci ke kongresovým volbám či politickým stranám. Širší vzorek, například celá politická sekce médií, by o využívaných rámcích a tonalitě podala ucelenější obrázek.

Další možností rozšíření tohoto výzkumu v budoucnu je tedy prodloužení sledovaného období a navýšení vybraného vzorku článků.

Dále je také možné více pracovat s konkrétními metodami kvalitativní obsahové analýzy, která byla v tomto výzkumu pojata poměrně volně a neřídila se například sémiotickou či strukturální analýzou, které by mohly s jednotlivými texty pracovat do větší hloubky (Sedláková, 2014, s. 329). Tento přístup nebyl v rámci výzkumu zvolen proto, že výzkumný vzorek byl příliš velký a kvalitativní výzkum nebyl hlavní zvolenou metodou. Tou byla kvantitativní obsahová analýza, z jejíž závěrů se částečně vycházelo i v kvalitativní části výzkumu (framing byl například porovnáván i z hlediska srovnání zastoupení témat naměřených v kvantitativní části).

Závěr

Při psaní práce jsem vycházel ze struktury popsané v Úvodu. Nejprve tedy byly představeny obecné mediální a politické teorie v teoretické části. Deskripční část je poté zasadila do kontextu amerického mediálního a politického systému. Důraz byl kladen jak na historický vývoj vztahu těchto dvou sfér, tak na jeho současnou podobu. Tyto dvě části ve výsledku ukázaly, že americká média se skutečně v historii i současnosti vyvíjela v závislosti na rysech politického systému. Zmiňované rozdělení médií do dvou táborů na základě preferovaných stran bylo také dokázáno několika výzkumnými projekty měřícími bias či vyváženost.

Praktická část se snažila dospět k podobným závěrům, tedy že zvolená média skutečně v prezentaci témat a referování o politických aktérech vykazují inklinaci. A to CNN k demokratům a Fox News k republikánům. Závěry výzkumu tento základní předpoklad poměrně jasně potvrdily. Ukázalo se, že tato inklinace se neprojevuje pozitivním referováním o „spřátelené“ straně, ale spíše negativním biasem vůči druhé straně. Nicméně i přes potvrzení tohoto jevu měla většina produkce obou médií neutrální vyznění. Přesto podstatná část článků tíhne k výrazně negativnímu referování o jedné ze stran a do jisté míry i protežování strany, k níž médium inklinuje. Nepotvrdilo to pouze měření tonality článků, ale i zkoumání framingu témat. Ta byla často uchopena tak, aby napomáhala jedné ze stran, respektive jednu z nich ukazovala v negativním světle.

Výzkum byl ovšem také limitován několika faktory, například rozsahem vzorku či úzkým zaměřením na články související s kongresovými volbami. Pro potřeby výzkumu ale podle mého názoru byli zvolené výzkumné období a vzorek dostačující, neboť byly obsaženy i kvalitativní metody, jejichž zpracování je v delším období a při větším vzorku náročnější.

Doufám, že tato práce také splnila cíl deklarovaný v Úvodu, a totiž představit téma novou optikou; neomezovat se pouze na popis americké mediální scény, ale představit i politickou sféru, která vývoj médií do velké míry ovlivňovala, a zřejmě tomu je tak i v současnosti.

Osobně mi práce přinesla hlubší vhled do problematiky, o kterou jsem se zajímal už dlouho před začátkem jejího psaní. Také mě jakožto aspirujícího novináře zaujala práce s množstvím článků v obsahové analýze, protože jsem se vzorkem musel pečlivě pracovat a všimnout si, jakým způsobem bylo přistupováno k pokrytí volebního zpravodajství.

Byl bych také skutečně rád, kdyby práce pomohla každému, kdo se o téma zajímá, načerpat nové poznatky a získat o nich ucelený přehled. Práce rozhodně není tím nejobširnějším zpracováním tématu, ačkoli je kvůli rozvětvenosti témat poměrně obsáhlá. Nicméně věřím, že by také mohla pomoci se v problematice zorientovat těm, kteří ji neznají, a inspirovat je v dalším studiu jevu zde nazvaného jako *Bipartismus americké žurnalistiky*.

Summary

The main theme of this bachelor's thesis was the relationship between US mainstream journalism and politics. Specifically, the partisan leaning of mainstream media is being studied.

The thesis described general terms from political and mass media theory, for example the function of a two-party system or media bias, agenda-setting, and framing. These were then applied to a specific framework of American politics and media. Historical context leading to this day is included and several analytical projects proving the two-party media system are also examined.

This is then also proven by own research – quantitative analysis with qualitative elements. The main aim was to describe and compare thematic agenda of online version of CNN and Fox News and also analyse tonality and framing of their content during two periods – two weeks before and after the 2022 US midterm election. One of several hypotheses claiming there would be a clear partisan divide between the two (with CNN tending to Democrats and Fox News to republicans) has been confirmed. The partisan leaning has been found in heavily criticising the other party (e.g., Fox News criticized democrats) rather than praising the befriended party. Framing analysis has also proven that topics are being framed in order to help diminish the “unfavourable” party.

Seznam citované literatury

Knižní publikace

ALDRICH, John H. *Why parties? The Origin and Transformation of Political Parties in America*. Chigaco: University of Chicago Press, 1995. ISBN 0226012719.

ALTERMAN, Eric. *What Liberal Media? The Truth about Bias and the News*. New York: Basic Books, 2003. ISBN 9780786740932.

BERRY, William E., Sandra BRAMAN, Clifford G. CHRISTIANS, Thomas GUBACK, Steve J. HELLE, Louis W. LIEBOVICH a Kim B. ROTZOLL. *Last Rights: Revisiting Four Theories of the Press*. Urbana: University of Illinois Press, 1995. ISBN 9780252064708.

BIBBY, John F. a L. Sandy MAISEL. *Two Parties - Or More?: The American Party System*. USA: Westview Press, 1998. ISBN 0-8133-9992-0.

DAVIS, Richard. *The press and American politics: the new mediator*. 3. vydání. Upper Saddle River, New Jersey: Prentice Hall, 2001. ISBN 01-302-6404-0.

DEARING, James W. a Everett M. ROGERS. *Communication Concepts 6: Agenda-Setting*. Thousand Oaks, California: SAGE Publications, 1996. ISBN 0761905634.

DUVERGER, Maurice. *Politické strany*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2016. Politeia (Karolinum). ISBN 978-80-246-2568-3.

DVOŘÁKOVÁ, Vladimíra et al. *Komparace politických systémů: Základní modely demokratických systémů*. Praha: Oeconomica, 2008. ISBN 978-80-245-1357-7.

EMERY, Michael C., Edwin EMERY a Nancy L. ROBERTS. *The press and America: an interpretive history of the mass media*. 9. vydání. Boston: A Pearson Education Company, 2000. ISBN 0-205-29557-6.

GOTTFRIED, Ted. *The American Media*. New York: Franklin Watts, 1997. ISBN 0-531-11315-9.

HALLIN, Daniel C. a Paolo MANCINI. *Comparing Media Systems: Three Models of Media and Politics*. New York: Cambridge University Press, 2004. ISBN 9780521835350.

CHAMBERS, William N. Parties and Nation-Building in America. In: LA PALOMBARA, Joseph a Myron WEINER. *Political Parties and Political Development*. USA: Princeton University Press, 1966, s. 79-107. ISBN 0-691-64849-2.

CHRISTIANS, Clifford G., Theodore L. GLASSER, Denis MCQUAIL, Kaarle NORDENSTRENG a Robert A. WHITE. *Normative theories of the media journalism in democratic societies*. Urbana: University of Illinois Press, 2009. ISBN 978-0-252-03423-7.

KUYPERS, Jim A. *Partisan journalism: a history of media bias in the United States*. 4. vydání. Lanham: Rowman and Littlefield, 2014. ISBN 978-1-4422-2594-7.

LOWI, Theodore J., Benjamin GINSBERG, Kenneth A. SHEPSLE a Stephen ANSOLABEHRE. *American Government: POWER AND PURPOSE 2010 ELECTION UPDATE*. 11. vydání. New York: W. W. Norton & Company, 2011. ISBN 978-0-393-12009-7.

MAISEL, L. Sandy. *American Political Parties and Elections: A Very Short Introduction*. 2007. USA: Oxford University Press. ISBN 978-0-19-530122-9.

MCQUAIL, Denis. *McQuail's Mass Communication Theory*. 6. vydání. Londýn: SAGE Publications, 2010. ISBN 978-1849202923.

MCQUAIL, Denis. *Media Performance Mass Communication and the Public Interest*. Londýn: SAGE Publications, 1992. ISBN 0-8039-8295-X.

SARTORI, Giovanni. STRUCTURING THE PARTY SYSTEM. In: MAIR, Peter. *The*

West European Party System. USA: Oxford University Press, 1990, s. 75-77. ISBN 978-0-19-827583-1.

SARTORI, Giovanni. *Strany a stranické systémy: schéma pro analýzu*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2005. Klasikové společenských věd. ISBN 80-732-5062-4.

SEDLÁKOVÁ, Renáta. *Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky*. Praha: Grada, 2014. Žurnalistika a komunikace. ISBN 978-80-247-3568-9.

SCHULZ, Winfried a Irena REIFOVÁ. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. 3., nezměn. vyd. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1980-4.

SIEBERT, Fred, Theodore PETERSON a Wilbur SCHRAMM. *Four Theories of the Press: The Authoritarian, Libertarian, Social Responsibility, and Soviet Communist Concepts of What the Press Should Be and Do*. 9. vydání. Urbana: University of Illinois Press, 1984. ISBN 978-0-252-05105-0.

TINDALL, George Brown a David E. SHI. *Dějiny Spojených států amerických*. Třetí, opravené vydání. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1998. ISBN 80-7106-302-9.

TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-683-4.

WARE, Alan. *The Dynamics of Two-Party Politics: Party Structures and the Management of Competition*. USA: Oxford University Press, 2009. ISBN 978-0-19-956443-9.

WHITE, John Kenneth a Matthew R. KERBEL. *American Political Parties: Why They Formed, How They Function, and Where They're Headed*. 2. vydání. USA: University Press of Kansas, 2022. ISBN 9780700633357.

WILSON, James Q. *Jak se vládne v USA*. Praha: Victoria Publishing, 1995. ISBN 80-85605-70-8.

WIMMER, Roger D. a Joseph R. DOMINICK. *Mass Media Research: An Introduction*. 8. vydání. Belmont, CA: Thomson Wadsworth, 2006. ISBN 0-534-64718-9.

WOODBURN, James Albert. *American Politics: Political Parties and Party Problems in the United States*. USA: Forgotten Books, 2018.

Internetové zdroje

‘Night and day’: The Biden administration and the press. *Committee to Protect Journalists* [online]. 2022 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://cpj.org/reports/2022/01/night-and-day-the-biden-administration-and-the-press/#beyond>

2022 ELECTION RESULTS. *POLITICO* [online]. POLITICO, 2022 [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.politico.com/2022-election/results/governor/>

2022 Exit Polls. *CNN Politics* [online]. 2023 [cit. 2023-01-13]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/election/2022/exit-polls/national-results/house/0>

2022 FiveThirtyEight Election Forecast. *FiveThirtyEight* [online]. ABC News Internet Ventures, 2022 [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://projects.fivethirtyeight.com/2022-election-forecast/>

2022 Midterm Election Calendar. *270ToWin* [online]. Electoral Ventures, 2022 [cit. 2022-11-24]. Dostupné z: <https://www.270towin.com/2022-election-calendar/>

About AllSides. *AllSides* [online]. 2023 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.allsides.com/about>

About Media Bias / Fact Check. *Media Bias / Fact Check (MBFC)* [online]. 2023 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://mediabiasfactcheck.com/about/>

ALTERMAN, Eric. *The Bush Legacy: War on the Press*. Center for American

Progress [online]. 2008 [cit. 2023-03-14]. Dostupné z: <https://www.americanprogress.org/article/think-again-the-bush-legacy-war-on-the-press/>

Anatomy of a close election: How Americans voted in 2022 vs. 2018. *CNN Politics* [online]. 2022 [cit. 2023-01-13]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/interactive/2022/politics/exit-polls-2022-midterm-2018-shift/>

BACON JR., Perry. How media coverage drove Biden's political plunge. *The Washington Post* [online]. 2022 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://www.washingtonpost.com/opinions/2022/07/17/media-bias-role-biden-approval-decline/>

CNN (Online News). *AllSides* [online]. 2023 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.allsides.com/news-source/cnn-media-bias>

CNN Bias and Reliability. *Ad Fontes Media* [online]. 2023 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://adfontesmedia.com/cnn-bias-and-reliability/>

CNN. *Media Bias / Fact Check (MBFC)* [online]. 2022 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://mediabiasfactcheck.com/left/cnn-bias/>

Conway: Trump White House offered 'alternative facts' on crowd size. *CNN Politics* [online]. 2017 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2017/01/22/politics/kellyanne-conway-alternative-facts/index.html>

DIFILIPPO, Dana. What is fusion voting and why do some want to revive it in New Jersey?. *New Jersey Monitor* [online]. 2022 [cit. 2023-02-25]. Dostupné z: <https://newjerseymonitor.com/2022/08/01/what-is-fusion-voting-and-why-do-some-want-to-revive-it-in-new-jersey/>

Editorial: Before Trump, Obama was an 'enemy of press freedom'. *The San Diego Union-Tribune* [online]. 2018 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://www.sandiegouniontribune.com/opinion/editorials/sd-obama-trump-media-leakers->

[20180910-story.html](#)

Fox News (foxnews.com). *Media Bias / Fact Check (MBFC)* [online]. 2023 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://mediabiasfactcheck.com/fox-news-bias/>

Fox News (Online News). *AllSides* [online]. 2023 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.allsides.com/news-source/fox-news-media-bias>

Fox News Bias and Reliability. *Ad Fontes Media* [online]. 2023 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://adfontesmedia.com/fox-news-bias-and-reliability/>

Gallup/Knight Foundation. *American Views 2020: Trust, Media and Democracy: A Deepening Divide*. 2020. Dostupné z: <https://knightfoundation.org/wp-content/uploads/2020/08/American-Views-2020-Trust-Media-and-Democracy.pdf>

HOUNSHELL, Blake. Does Fusion Voting Offer Americans a Way Out of the Partisan Morass?. *The New York Times* [online]. [cit. 2023-02-25]. Dostupné z: <https://newjerseymonitor.com/2022/08/01/what-is-fusion-voting-and-why-do-some-want-to-revive-it-in-new-jersey/>

How AllSides Rates Media Bias. *AllSides* [online]. 2023 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.allsides.com/media-bias/media-bias-rating-methods>

How Election Week 2022 Went Down. *FiveThirtyEight* [online]. ABC News Internet Ventures, 2022 [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://fivethirtyeight.com/live-blog/2022-midterm-election/>

In 2022 midterms, nearly all Senate election results again matched states' presidential votes. *Pew Research Center* [online]. 2022 [cit. 2023-01-16]. Dostupné z: <https://www.pewresearch.org/fact-tank/2022/12/08/in-2022-midterms-nearly-all-senate-election-results-again-matched-states-presidential-votes/>

Interactive Media Bias Chart. *Ad Fontes Media* [online]. 2023 [cit. 2023-03-20]. Dostupné

z: <https://adfontesmedia.com/interactive-media-bias-chart/>

KALB, Marvin. Press “bothsideism” has failed Biden, and America. *Brookings* [online]. 2022 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://www.brookings.edu/blog/fixgov/2022/07/21/press-bothsideism-has-failed-biden-and-america/>

Media Bias Ratings. *AllSides* [online]. 2023 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://www.allsides.com/media-bias/ratings>

Methodology Overview. *Ad Fontes Media* [online]. 2023 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://adfontesmedia.com/how-ad-fontes-ranks-news-sources/>

Methodology. *Media Bias / Fact Check (MBFC)* [online]. 2023 [cit. 2023-03-20]. Dostupné z: <https://mediabiasfactcheck.com/methodology/>

Midterm election results for the House of Representatives in the United States in 2022. *Statista* [online]. 2023 [cit. 2023-01-13]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/1344207/house-representatives-midterm-results-us-2022/>

The clear and present danger of Trump's enduring 'Big Lie'. *NPR* [online]. 2021 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://www.npr.org/2021/12/23/1065277246/trump-big-lie-jan-6-election>

The Obama Administration and the Press. *Committee to Protect Journalists* [online]. 2013 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://cpj.org/reports/2013/10/obama-and-the-press-us-leaks-surveillance-post-911/>

Trump ramps up rhetoric on media, calls press ‘the enemy of the people’. *The Hill* [online]. 2019 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://thehill.com/homenews/administration/437610-trump-calls-press-the-enemy-of-the-people/>

U.S. House election results. *The Washington Post* [online]. 2023 [cit. 2023-01-13]. Dostupné z: <https://www.washingtonpost.com/elections/election-results/house-2020/>

What Obama gets right — and very wrong — about the media. *The Washington Post* [online]. 2020 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: https://www.washingtonpost.com/lifestyle/media/obama-right-wrong-about-media-memoir/2020/11/17/185e305a-28cb-11eb-8fa2-06e7cbb145c0_story.html

Odborné články a studie

ALDRICH, John H. a Daniel J. LEE. Why Two Parties? Ambition, Policy, and the Presidency. *Political Science Research and Methods*. 2016, **4**(2), 275–292.

BENOIT, Kenneth. Duverger's Law and the Study of Electoral Systems. *French Politics*. 2006, **2006**(4), 69-83.

BLONDEL, Jean. Party Systems and Patterns of Government in Western Democracies. *Canadian Journal of Political Science*. 1968, **1**(2), 180-203.

BRANDENBURG, Heinz. Party Strategy and Media Bias: A Quantitative Analysis of the 2005 UK Election Campaign. *Journal of Elections, Public Opinion and Parties*. 2006, **16**(2), 157-178. ISSN 1745-7289. Dostupné z: doi:10.1080/13689880600716027

D'ALESSIO, Dave a Mike ALLEN. Media Bias in Presidential Elections: A Meta-Analysis. *Journal of Communication*. 2000, **50**(4), 133-156.

D'ALESSIO, Dave. *Media bias in presidential election coverage, 1948-2008 evaluation via formal measurement*. Lanham, Md: Lexington Books, 2012. ISBN 1-280-65904-1.

DE VREESE, Claes H. News framing: Theory and typology. *Information Design Journal + Document Design*. 2005, **13**(1), 51-62.

EBERL, Jakob-Moritz, Hajo G. BOOMGAARDEN a Markus WAGNER. One Bias Fits All? Three Types of Media Bias and Their Effects on Party Preferences. *Communication*

Research. 2017, **44**(8), 1125-1148. ISSN 0093-6502. Dostupné z: doi:10.1177/0093650215614364

GROSECLOSE, Tim a Jeffrey MILYO. A social-science perspective on media bias. *Critical Review*. 2005, **17**(3-4), 305-314. ISSN 0891-3811. Dostupné z: doi:10.1080/08913810508443641

HASELMAYER, Martin, Markus WAGNER a Thomas M. MEYER. Partisan Bias in Message Selection: Media Gatekeeping of Party Press Releases. *Political Communication*. 2017, **34**(3), 367-384. ISSN 1058-4609. Dostupné z: doi:10.1080/10584609.2016.1265619

HOLLIS III, Daniel W. The American Media Experience: Freedom, Bias, Mergers. *Journal of Interdisciplinary Studies*. 2018, **30**(1-2), 29-47.

JERIT, Jennifer a Jason BARABAS. Partisan Perceptual Bias and the Information Environment. *The Journal of Politics*. 2012, **74**(4), 672-684.

JOHN, Sue Lockett a kol. Going Public, Crisis after Crisis: The Bush Administration and the Press from September 11 to Saddam. *Rhetoric and Public Affairs*. 2007, **10**(2), 195-219.

JONES, Martin a Robert SUGDEN. Positive confirmation bias in the acquisition of information. *Theory and Decision*. 2001, **50**, 59-99. Dostupné z: doi:https://doi.org/10.1023/A:1005296023424

KAPLAN, Richard L. PRESS, PAPER, AND THE PUBLIC SPHERE: The rise of the cheap mass press in the USA, 1870–1910. *Media History*. 2015, **21**(1), 42-54.

KIM, Kwanho a kol. Valence of Media Coverage About Electronic Cigarettes and Other Tobacco Products From 2014 to 2017: Evidence From Automated Content Analysis. *Nicotine & Tobacco Research*. 2020, **22**(10), 1890-1900. Dostupné z: doi:https://doi.org/10.1093%2Fntn%2Fntaa090

MCCOMBS, Maxwell E. a Donald L. SHAW. The Agenda-Setting Function of Mass Media. *The Public Opinion Quarterly*. 1972, **36**(2).

Media Failures in the Age of Trump. *The Political Economy of Communication*. 2016, **4**(2), 118-122.

MEEKS, Lindsey. Defining the Enemy: How Donald Trump Frames the News Media. *Journalism & Mass Communication Quarterly*. 2020, **97**(1), 211-234.

RIKER, William H. The Two-Party System and Duverger's Law: An Essay on the History of Political Science. *The American Political Science Review*. 1982, **76**(4), 753-766.

SCARROW, Howard A. Duverger's Law, Fusion, and the Decline of American "Third" Parties. *The Western Political Quarterly*. 1986, **39**(4), 634-647.

ZUNINO, Esteban. The assessment of political news in the media agenda: a methodological proposal for more extensive content analysis. *Communication & Society*. 2016, **29**(4), 235-253.

Teze bakalářské práce

SCHVÁLENO

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK Teze BAKALÁŘSKÉ diplomové práce	
TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:	
Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta: Strnad David	Razítko podatelny:
Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta: 2020/21	
Fakultní e-mail diplomantky/diplomanta: 34005980@fsv.cuni.cz	
Studijní program/speciálníze: BP_KSNZ (Komunikační studia – speciálníze Žurnalistika/bakalářské prezenční)	
Název práce v češtině: Bipartismus americké žurnalistiky na příkladu mediálního obrazu voleb do Kongresu v roce 2022	
Název práce v angličtině: Bipartisanship of US journalism on the example of media coverage of the 2022 midterm election	
Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2022/2023) (diplomovou práci je možné obhajovat <u>nejdříve</u> šest měsíců od schválení tezí) I.S 2022/23	
Základní charakteristika tématu a předpokládaný cíl práce (max. 1000 znaků): U amerických médií lze sledovat inklinaci kopírující současný stranický systém Spojených států – bipartismus, tedy střídání vlády dvou politických stran. Nejčtenější a nejsledovanější americká média se skutečně podle průzkumů přiklánějí ať už k Demokratické, či Republikánské straně. Tato bakalářská práce si v teoretické části klade za cíl zmíněný fenomén podrobně představit a rozvést jej z hlediska kontextu vývoje americké politiky i médií či prozkoumat specifika vztahu nejvyšších kruhů americké politiky a žurnalistiky (například oboustranný vztah amerických prezidentů a médií). V praktické části si práce klade za cíl tento trend doložit na základě kvantitativní a kvalitativní obsahové analýzy zpravodajských textů dvou vybraných online médií (webových verzí CNN a FOX NEWS) z doby měsíce před volbami do amerického Kongresu v roce 2022 a měsíce po nich. Analýza prozkoumá, jakým způsobem média o volbách v obou obdobích referovala a jak se jejich mediální pokrytí lišilo.	
Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu):	
1. Úvod 2. Teoretická část 2.1. Mediální teorie 2.2. Teorie bipartismu 2.3. Vliv bipartismu na média 3. Realie politicko-mediálního prostředí USA 3.1. Bipartismus v USA 3.2. Bipartismus médií v USA 4. Praktická část 4.1. Metodologie výzkumu 4.2. Výzkumná část 5. Závěr 6. Přílohy 7. Seznam využitých literatury	
Vymezení zpracovávaného materiálu (např. konkrétní titul periodika a období jeho analýzy): Výzkumným vzorkem je textové zpravodajství online verzí médií CNN a FOX NEWS. První sledované období obsáhne 7. 10. až 7. 11. 2022. Druhé sledované období pak 8. 11. až 8. 12. 2022.	

Postup (technika) při zpracování materiálu:

Výzkum proběhne s využitím kvantitativní a kvalitativní obsahové analýzy.

Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a způsobu jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2–5 řádků):

BAUGHMAN, James L. *Henry R. Luce and the Rise of the American News Media*. Woodbridge: Twayne Publishers, 1987. ISBN 978-0805777550.

Biografie mediálního magnáta Henryho R. Luce zachycuje jeho podíl na založení deníků Time, Fortune či Life, nejčtenějších amerických médií své doby. Analyzuje i jejich vliv na nová média 21. století.

EMBER, Melvin, Edwin EMERY a Nancy ROBERTS. *The Press and America: An Interpretive History of the Mass Media*. 9. vydání. Londýn: Pearson, 1997. ISBN 978-0205295579.

Publikace předkládá historii médií ve Spojených státech s důrazem na analýzu a interpretaci jejich významu. Zkoumá také způsob, jakým američtí novináři informovali o významných historických událostech USA.

LOWI, Theodore J., Benjamin GINSBERG, Kenneth A. SHEPSLE a Stephen ANSOLABEHRE. *American Government: Power and Purpose: 2010 Election Update*. 11. vydání. New York: W. W. Norton & Company, 2011. ISBN 978-0393118209.

Publikace do podrobností přednáší o jednotlivých funkcích americké politiky a jejich historickém principu. Zabývá se vznikem amerického politického systému, jeho složkami, institucemi, volbami i rolí americké veřejnosti a médií.

MERRIAM, Charles E. *A History of American Political Theories*. Norwood: The Macmillan Company, 1903. ISBN 9780598987051.

Publikace amerického profesora politologie Charlese E. Merriama představuje vývoj americké politické teorie od jejího počátku až do 20. století.

PUNCH, Keith F. *Základy kvantitativního šetření*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-381-9.

Publikace na základní úrovni rozebírá problematiku kvantitativního výzkumného šetření. Podle autora chce předat praktické rady studentům-výzkumníkům, které mohou využít při zpracování výzkumů využitých ve vlastních závěrečných kvalifikačních pracích.

SEDLÁKOVÁ, Renáta. *Výzkum médií: Nejužívanější metody a techniky*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-3568-9.

Titul seznamuje čtenáře s metodologií výzkumu médií včetně historických souvislostí. Představuje nejčastěji používané postupy při vytváření mediálních výzkumů. Nastiňuje i proces jejich tvorby – od zvolení hypotéz, výzkumného vzorku až po analýzu výsledků či kódování.

TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-683-4.

Titul představuje nejčastější metody kvantitativních a kvalitativních výzkumů rozličných mediálních forem a žánrů včetně praktických příkladů, čímž může čtenářům posloužit při tvorbě vlastních výzkumů.

WILSON, James Q. *Jak se vládne v USA*. Praha: Victoria Publishing, 1995. ISBN 80-85605-70-8.

Titul prezentuje základní složky amerického politického systému a jejich funkci, historický vývoj a specifiká. Zabývá se například Ústavou Spojených států, Kongresem, volbami či úřadem prezidenta, ale také veřejným míněním, spolky, názorovými proudy v USA a mnohými dalšími tématy.

Diplomové práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let):

HEGEROVÁ, Lucie. Prezentace výsledků amerických prezidentských voleb z roku 2020 v médiích. Praha, 2022. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Katedra mediálních studií. Vedoucí práce Konrádová, Marcela.

PEŠKOVÁ, Iva. Prezidenti ve válce s médii – paralely v postojích médií USA a ČR vůči hlavám států. Praha, 2020. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Katedra mediálních studií. Vedoucí práce Miessler, Jan.

VOJTÍŠKOVÁ, Michaela. Obraz volby amerického prezidenta v r. 2016 v českých médiích. 2018. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, Katedra občanské výchovy a filosofie. Vedoucí práce Straceny, Josef.

VOPRŠAL, Lukáš. Endorsement v amerických médiích na příkladu prezidentských voleb 2016. 2017. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Katedra žurnalistiky. Vedoucí práce Marjanovič, Teodor.

Datum / Podpis studenta/ky

12/9/2022 ..

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:

Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:

Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:

Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.

Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.

PETR JUST

12/9/2022

Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga

Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO VE VYHLÁŠCE ŘEDITELE INSTITUTU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNY FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT VEVÁZAT DO VÝTISKU DIPLOMOVÉ PRÁCE.

TEZE NA IKSŽ SCHVALUJE GARANT PŘÍSLUŠNÉHO STUDIJNÍHO PROGRAMU.

Seznam příloh

Tabulky

- Č. 1: Souhrn počtu článků v 1. období
- Č. 2: Souhrn útvarů článků v 1. období
- Č. 3: Souhrn žánrů článků v 1. období
- Č. 4: Souhrn měření tonality v 1. období
- Č. 5: Souhrn počtu článků ve 2. období
- Č. 6: Souhrn útvarů článků ve 2. období
- Č. 7: Souhrn žánrů článků ve 2. období
- Č. 8: Souhrn měření tonality ve 2. období

Grafy

- Č. 1: Frekvence publikace článků v 1. období
- Č. 2: Zastoupení témat v 1. období
- Č. 3: Zastoupení útvarů v CNN v 1. období
- Č. 4: Zastoupení útvarů ve Fox News v 1. období
- Č. 5: Zastoupení žánrů v CNN v 1. období
- Č. 6: Zastoupení žánrů ve Fox News v 1. období
- Č. 7: Tonalita CNN v 1. období
- Č. 8: Tonalita Fox News v 1. období
- Č. 9: Frekvence publikace článků v 2. období
- Č. 10: Zastoupení témat v 2. období
- Č. 11: Zastoupení útvarů v CNN v 2. období
- Č. 12: Zastoupení útvarů ve Fox News v 2. období
- Č. 13: Zastoupení žánrů v CNN v 2. období
- Č. 14: Zastoupení žánrů ve Fox News v 2. období
- Č. 15: Tonalita CNN v 2. období
- Č. 16: Tonalita Fox News v 2. období

Vzor kódovací knihy

IP1 – Číslo článku: konkrétní číslo
IP2 – Médium: 1 CNN; 2 Fox News
IP3 – Datum vydání článku: konkrétní datum
IP4 – Titulek článku: konkrétní titulek
IP5 – Sledované období: 1 25. 10.-7.11. 2022; 2 8. 11.-22. 11. 2022
AP1 – Téma: 1 Ekonomika; 2 Predikce; 3 Průběh voleb; 4 Trump; 5 Konflikt ve straně; 6 Zpochybňování voleb; 7 Válka na Ukrajině; 8 Předvolební kampaň; 9 Kriminalita; 10 Informativní; 11 Vyšetřovací komise; 12 Interrupce; 13 Prostor pro politiky; 14 Zbraně; 15 Náboženství; 16 Školství; 17 Gender; 18 Soudní spory; 19 Koronavirus; 20 Média; 21 Financování kampaně 22 Výsledky voleb; 23 Vývoj ve straně, 24 Klima; 25 Čína; 26 Migrace
AP2 – Útvar článku: 1 Zpravodajství; 2 Publicistika
AP3 – Žánr článku: 1 Zpráva; 2 Reportáž; 3 Rozhovor; 4 Komentář;

5 Analýza

AP4 – Tonalita:

- 1 Neutrální tonalita;
- 2 Pozitivní tonalita demokraté;
- 3 Negativní tonalita demokraté,
- 4 Pozitivní tonalita republikáni;
- 5 Negativní tonalita republikáni;
- 6 Ambivalentní tonalita